

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zemědělská fakulta

Studijní program: B4106 Zemědělská specializace

Studijní obor: Pozemkové úpravy a převody nemovitostí

Katedra: Katedra krajinného managementu

Vedoucí katedry: doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studie proveditelnosti stavebních úprav, nástavby a přístavby
hasičské zbrojnice v Borovanech

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jan Závitkovský

Autor bakalářské práce: Jakub Nýdl

České Budějovice, 2019

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Zemědělská fakulta

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Jakub NÝDL**
Osobní číslo: **Z16548**
Studijní program: **B4106 Zemědělská specializace**
Studijní obor: **Pozemkové úpravy a převody nemovitostí**
Téma práce: **Studie proveditelnosti stavebních úprav, nástavby a přístavby hasičské zbrojnice v Borovanech**
Zadávající katedra: **Katedra krajinného managementu**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je vypracování studie proveditelnosti stavebních úprav, nástavby a přístavby stávající hasičské zbrojnice v Borovanech, která bude sloužit jako reálný podklad pro investora pro případné zpracování dalšího stupně dokumentace.

1. Literární rešerže zaměřená na vývoj hasičských zbrojnic ve městech a obcích.
2. Požadavky na hasičské zbrojnice.
3. Popis zájmového území a charakteristika současné stavby.
4. Záměr změny stavby a zdůvodnění.
5. Návrh nové dispozice, charakteristika nových materiálů a konstrukcí.
6. Zpracování jednoduchých půdorysných schémat, řezů a pohledů, případně vizualizací.

Rozsah pracovní zprávy: **25-30 stran textu**
Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

Hasiči – Co, Jak, Proč? Fraus, 2009, s. 48, ISBN: 978-80-7238-716-8/9

Hasičský záchranný sbor hl. m. Prahy: Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy 1853-2003, 2006, s. 111, ISBN: 80-86640-27-2/9

E. Neufert: Navrhování staveb. Praha, Consultinvest, 1995, s. 581

Vyhláška č. 268/2009 Sb. Technické požadavky na stavby

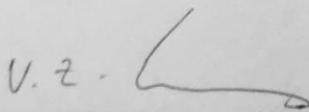
Vyhláška č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb

ČSN 73 5710 – Požární stanice a požární zbrojnice

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jan Závitkovský
Katedra krajinného managementu

Datum zadání bakalářské práce: 27. února 2019
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2019

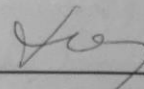
V Českých Budějovicích dne 27. února 2019

prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc., dr. h. c.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 1568, 370 05 Česká Budějovice

L.S.

doc. Ing. Pavel Ondr, CSc.
vedoucí katedry

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných zemědělskou fakultou a elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Borovanech dne .....

.....

Jakub Nýdl

Poděkování:

Touto cestou bych rád poděkoval všem, kteří mi byli nápomocni při psaní této bakalářské práce, především vedoucímu práce Ing. Janu Závitkovskému za odborné vedení práce, ochotu při konzultacích a cenné rady, dále pak vedoucímu katedry Ing. Pavlu Ondrovi, CSc. za důležité informace a věcné připomínky a nakonec panu Václavu Hanzalovi za poskytnutí jím vedené dokumentace a cenných informací. Dále děkuji své rodině, svým blízkým a přátelům za podporu a trpělivost během tvorby této práce.

Abstrakt:

Tématem bakalářské práce je studie proveditelnosti stavebních úprav, nástavby a přístavby objektu hasičské zbrojnice v Borovanech, který je využíván zdejším sborem dobrovolných hasičů a jednotkou požární ochrany. Práce je rozdělena do tří částí. První část obsahuje literární rešerši, která se zabývá pozadím organizací působících na úseku požární ochrany a jejich historických vývojem na území České republiky v závislosti na dobovou legislativu. V návaznosti na tento vývoj je popsána současnost a historie požární techniky a požárních objektů. Druhá část se zabývá popisem zájmového území a postupným vývojem pozorovaného objektu od prvotní stavby, přes množství úprav, až k současnému stavu. Dále odůvodňuje navrhované úpravy objektu vzhledem k činnostem, ke kterým je aktuálně využívána. Třetí část je zaměřena na samotný návrh konkrétních úprav a nové dispozice včetně přibližných půdorysů.

Klíčová slova:

hasičská zbrojnice, stavební úpravy, nástavba, přístavba, dobrovolní hasiči

Abstract:

The topic of the bachelor thesis is the feasibility study of building modifications and extensions of the firehouse in Borovany, which is used by the local firemen society and volunteer fire brigade. The thesis is divided into three parts. The first part contains a literature search, which deals with the background of organizations operating in the field of fire protection and their historical development in the Czech Republic depending on the period legislation. In connection with this development, the present and history of fire equipment and fire objects are described. The second part deals with the description of the area of interest and the gradual development of the observed object from the original building, through a number of modifications to the current state. Furthermore, it justifies the proposed modifications to the object in relation to the activities to which it is currently being used. The third part is focused on the actual design of the new modifications and new layouts including approximate ground plans.

Key words:

firehouse, construction work, building extension, volunteer firemen

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Literární přehled	11
2.1 Organizace působící na úseku požární ochrany	11
2.1.1 Základní pojmy	11
2.1.2 Integrovaný záchranný systém	12
2.1.3 Hasičský záchranný sbor ČR.....	13
2.1.4 Jednotky požární ochrany.....	14
2.1.5 Jednotky sborů dobrovolných hasičů	16
2.1.6 Sbory dobrovolných hasičů.....	17
2.1.7 Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska.....	18
2.2 Historický vývoj hasičských organizací a jejich legislativy	20
2.2.1 Zakládání prvních hasičských sborů	20
2.2.2 První placené sbory (profesionální)	21
2.2.3 První hasičské předpisy	22
2.2.4 Počátek sdružování sborů	22
2.2.5 Hasičské sbory na jihu Čech.....	23
2.2.6 Organizace sborů	24
2.2.7 Období založení hasičského sboru v Borovanech	25
2.2.8 Hasičství během světových válek	26
2.2.9 Nový režim a aktualizace zákonů	27
2.2.10 Další změny v legislativě	29
2.2.11 Nový zákon o požární ochraně	30
2.3 Dnešní požární technika	31
2.3.1 Zásahový požární automobil.....	31
2.3.2 Označení požárních vozidel.....	31
2.3.3 Druhy požárních vozidel	32
2.3.4 Cisternová automobilová stříkačka	33
2.3.5 Dopravní automobil	34
2.3.6 Ostatní druhy požárních vozidel	34
2.4 Vývoj požární techniky.....	36
2.4.1 Kolové ruční a parní stříkačky.....	36
2.4.2 Stříkačky se spalovacím motorem	36
2.4.3 První požární automobily	36
2.4.4 Vývoj za socialismu	37

2.4.5	Obměňování techniky po revoluci.....	37
2.5	Dnešní hasičské objekty	38
2.5.1	Požární stanice.....	38
2.5.2	Požární zbrojnice.....	39
2.6	Vývoj hasičských objektů.....	39
2.6.1	První prostory pro hasiče	40
2.6.2	První hasičské stavby.....	40
2.6.3	Po druhé světové válce	40
2.6.4	Stavby v akcích Z	41
2.6.5	Historie stanic a zbrojnic v našem okolí	41
2.7	Požadavky na hasičské zbrojnice	42
3.	Cíl bakalářské práce	43
4.	Metodika.....	44
5.	Výsledky a diskuze	45
5.1	Vývoj stavby k současnému stavu	45
5.1.1	Prvotní stavba – garáž a klubovna.....	45
5.1.2	1. přístavba – kulturní sál.....	46
5.1.3	2. přístavba – garáž a sociální zařízení	47
5.1.4	Stavba odborného učiliště	48
5.1.5	3. přístavba – přístavek pro skladování	49
5.2	Popis zájmového území.....	49
5.2.1	Lokalita.....	49
5.2.2	Dopravní infrastruktura	49
5.2.3	Průmysl	50
5.2.4	Hydrologické poměry.....	50
5.2.5	Zalesněné plochy	50
5.2.6	Zemědělství.....	50
5.2.7	Části obce	51
5.2.8	Území z hlediska požární ochrany.....	51
5.2.9	Lokalita hasičské zbrojnice	51
5.3	Charakteristika současné stavby	52
5.3.1	Garáž	52
5.3.2	Klubovna a zázemí	52
5.3.3	Kulturní sál	53
5.3.4	Archiv a sklad kulis	53
5.3.5	Přístavek	53

5.4	Místní organizace působící na úseku PO.....	54
5.4.1	SDH Borovany a jeho organizace.....	54
5.4.2	Kulturní činnost.....	54
5.4.3	Práce s mládeží.....	55
5.4.4	Sportovní činnost.....	55
5.4.5	JSDH Borovany a její organizace	56
5.4.6	Zásahová činnost	56
5.4.7	Zásahová technika	56
5.5	Odůvodnění úprav	57
5.6	Navrhovaný stav	58
5.6.1	Hlavní vchod a vstupní hala.....	58
5.6.2	Garáž a sklady.....	58
5.6.3	Zázemí pro kulturní akce	58
5.6.4	Jednací místnost a kancelář	59
5.6.5	Klubovna mladých hasičů	59
5.6.6	Šatna.....	60
5.6.7	Umývárna a toalety.....	60
5.6.8	Věž.....	60
5.6.9	Celkový vzhled a exteriér.....	61
5.6.10	Barevné provedení	61
5.7	Navrhované materiály a konstrukce.....	62
5.7.1	Základy a nosné konstrukce	62
5.7.2	Střešní konstrukce a krytina.....	62
5.7.3	Vnitřní příčky a podhledy	62
5.7.4	Výplně otvorů	62
5.7.5	Tepelné izolace a Hydroizolace	63
5.7.6	Povrchové úpravy.....	63
6.	Závěr	64
7.	Seznam používaných zkratk	65
8.	Přehled použité literatury a zdrojů.....	66
8.1	Zdroje tištěné.....	66
8.2	Zdroje internetové.....	67
8.3	Legislativní dokumenty	68
8.4	Ostatní předpisy	69
9.	Seznam příloh	70

1. Úvod

Hasiči mají v Borovanech velice bohatou tradici a jejich aktivity tvoří neodmyslitelnou součást zdejšího života. Také já jsem od mládí členem místního hasičského spolku a poslední tři roky také zásahové jednotky. Za tu dobu jsem se zapojil téměř do všech jejich aktivit a postupně pozoroval, co by mohlo realizaci vší činnosti usnadnit.

Možností rekonstrukce naší požární zbrojnice jsem se začal zabývat v roce 2018, kdy se díky dotačním grantům podařilo realizovat modernizace budov několika sborů v našem okolí. Začal jsem tedy analyzovat současný stav budov, postavených postupně v letech 1960 až 1983 a na základě toho navrhopvat možnosti úprav, které jsou v našich podmínkách reálné. Hlavní myšlenkou změn bylo rozšíření stávajících prostor a vytvoření nových, což by vyřešilo současný, nejvíce omezující nedostatek. Dalším záměrem bude celkové přizpůsobení prostor k efektivnějšímu využití.

Samotnému návrhu bude předcházet literární rešerše, jejíž hlavní otázkou bude historický vývoj a současný stav hasičských objektů v České republice. Ke snazšímu pochopení zajištění požární ochrany na našem území, ze kterého vývoj hasičských objektů vychází, budou popsány všechny organizace, které na tomto úseku působí a jejich postupný vývoj od úplného počátku k současnému stavu. Popsány budou také proměny požární techniky, kterým se musela přizpůsobovat velikost prostor určených pro jejich uložení a garážování.

V kapitole výsledků a diskuze budou nejprve popsána stavební činnost a postupné rozšiřování sledovaného objektu, dále charakteristika zájmového území a současného stavu. Následovat bude popis činností místních organizací, které objekt využívají a odůvodnění navrhovaných úprav. Nakonec bude popsán samotný návrh úprav a nové dispozice včetně stavebních materiálů a konstrukcí.

2. Literární přehled

Hlavním tématem literární rešerše je vývoj objektů požárních organizací na našem území. Literatura, která by se zabývala přímo tímto tématem, však neexistuje a proto bude nejprve popsáno pozadí příslušných organizací a využívané techniky, jejichž historický vývoj nastiňuje dobové tendence budování a úprav hasičských objektů. Ty budou pak shrnuty, včetně popisu současnosti, v samostatné kapitole literární rešerše.

2.1 Organizace působící na úseku požární ochrany

2.1.1 Základní pojmy

Před vyjmenováním samotných organizací působících na úseku požární ochrany je nutné definovat několik pojmů.

Jedním z těch nejzákladnějších je mimořádná událost (MU). Jedná se o nežádoucí působení jevů a sil způsobených člověkem, přírodními vlivy nebo haváriemi, ohrožující životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují záchranné a likvidační práce. Záchrannými pracemi rozumíme bezprostřední odvrácení těchto vlivů ohrožujících zmíněné hodnoty a přerušení jejich příčin. Likvidačními pracemi rozumíme odstranění následků, ke kterým během MU došlo, a jejich počátek sledujeme zpravidla v momentě, kdy byla odvrácena všechna rizika, poskytnuta odborná pomoc a odstraněny příčiny vzniku MU. Preventivní činnost na rozdíl od předchozích kategorií neprobíhá jako reakce na již probíhající nebezpečí, ale jedná se o průběžné seznamování veřejnosti s možnými riziky, snaha o předcházení vzniku MU, nebo pokud možno snížení jejich dopadů. Obnovovací práce pak zahrnují konečné navrácení dříve postižených oblastí do běžného života. (Šenovský, 2007)

Pro koordinaci jednotlivých složek integrovaného záchranného systému (IZS) slouží jejich operační a informační střediska (OPIS), která zřizují základní složky IZS, tedy Hasičský záchranný sbor (HZS), Policie ČR (PČR) a Zdravotnická záchranná služba (ZZS). Ta mají za úkol přijímat oznámení o vzniku MU, zjištění všech důležitých informací, vyhodnocení jejich rizik a následné povolání příslušných sil určených pro záchranné a likvidační práce, případně kontaktování OPIS dalších složek, jejichž pomoc je na místě potřebná. Koordinace řešení MU probíhá na třech úrovních, a to na taktické, operační a strategické. Taktickou úrovní rozumíme

koordinaci přímo v místě MU, kde záchranné a likvidační práce řídí osoba určená jako velitel zásahu. Na operační úrovni spolupracují OPIS základní složek mezi sebou. Strategická úroveň již znamená přímou angažovanost pověřených zástupců samosprávných celků, což může být starosta obce s rozšířenou působností nebo hejtman kraje. (Zeman, 2007)

K provádění potřebných prací existuje celá řada dokumentace, která záchranným složkám stanovuje postupy ve všech fázích koordinace. Jejich smysl tkví v co nejlepší připravenosti a efektivní reakci na všechny známé události. Jedním takovým je požární poplachový plán (PPP) kraje, který vytváří jednotlivé HZS krajů a který je později vydán jako nařízení kraje. Ten předepisuje každému katastrálnímu území v kraji, které jednotky požární ochrany vyrazí v případě MU na pomoc. PPP stanovuje dle předepsaných vzorců stupeň nebezpečí obce a na základě toho pak požadavky na dojezdový čas záchranných složek. Dále rozlišuje 4 druhy poplachu dle rozsahu MU a míry nebezpečí. Stupně jsou první, druhý, třetí a zvláštní, přičemž čím vyšší stupeň je vyhlášen, tím větší množství sil je povoláno. (Nařízení Jihočeského kraje č. 3/2017)

2.1.2 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (IZS) představuje právně zakotvený systém spolupráce záchranných složek působících na území našeho státu. Slouží k systematickému rozdělení úkolů a působností na úseku řešení mimořádných událostí a co nejefektivnější rozdělení sil při záchranných, likvidačních, preventivních a obnovovacích pracích. Jeho účelem je propojení postupů řídicích, koordinačních a výkonných. IZS je klíčovým prvkem krizového řízení České republiky. Nejedná se tedy o organizaci ani instituci, ale o přesné vyjádření vztahů mezi jednotlivými záchrannými složkami, jejich koordinace a spolupráce při společném řešení mimořádných událostí. Jeho příprava spočívá hlavně v odborné připravenosti jednotlivých složek a dalších zainteresovaných orgánů. (Šenovský, 2007; Zeman, 2007)

Základní složky IZS tvoří HZS ČR, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje, PČR a ZZS. Hasičský záchranný sbor České republiky je vrchním koordinátorem základem IZS. Má vůdčí roli na všech úrovních koordinace a zabezpečuje postup při provádění potřebných prací. Jednotky požární ochrany zahrnují profesionální a dobrovolné jednotky, dislokované rovnoměrně po území republiky pro zajištění co nejlepšího dojezdového času. Policie České republiky zajišťuje bezpečnost občanů, ochranu majetku a veřejný pořádek. Je podřízena

ministerstvu vnitra, v jejím čele stojí policejní prezidium a jejími organizačními složkami jsou útvary s územní nebo celostátní působností. V rámci IZS plní například úkoly jako uzavření prostorů, regulace dopravy nebo udržení veřejného pořádku. Zdravotnická záchranná služba, jak už vyplývá z názvu, zajišťuje zdravotnickou a lékařskou pomoc a dopravu postižených do zdravotnických zařízení. Je tvořena čtrnácti územními středisky, která se dále dělí na okresní střediska. Na rozdíl od hasičů a policie není ZZS centrálně řízena a její organizace tak není jednotná. Výkonné složky ZZS jsou zejména rychlá zdravotnická pomoc (RZP) a rychlá lékařská pomoc (RLP), zvláštní složkou územních středisek je pak letecká záchranná služba (LZS). (Zeman, 2007)

Ostatní složky IZS tvoří organizace, které poskytují pomoc až na vyžádání. Mezi ně řadíme vyčleněné složky ozbrojených sil ČR, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní a jiné služby, zařízení civilní ochrany a neziskové organizace a občanská sdružení, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Armáda České republiky (AČR) zde tvoří dominantní zdroj organizovaných lidských sil a techniky, schopné pomoci při neobvykle rozsáhlých událostech. Nejčastěji bývá AČR nasazována při rozsáhlejších povodních. V souvislosti s touto prací je potřeba zmínit také Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, které se mezi ostatními složkami IZS řadí k občanským sdružením. (Šenovský, 2007)

2.1.3 Hasičský záchranný sbor ČR

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen HZS ČR) je hlavním orgánem působícím na poli požární ochrany na území České republiky. Jeho zaměstnanci jsou nazýváni příslušníky, nebo zjednodušeně profesionálními hasiči, kteří vykonávají činnosti k zajištění požární ochrany jako své zaměstnání. Nejvyšším orgánem HZS ČR je jeho generální ředitelství (dále jen GŘ HZS ČR) v čele s generálním ředitelem, jímž je od roku 2011 generálmajor Ing. Drahoslav Ryba. GŘ HZS ČR je přímo podřízeno ministerstvu vnitra. Hasiči, které lidé potkají nejčastěji, tedy ti, co reagují na mimořádné události, jsou zaměstnanci HZS jednotlivých krajů. Do těchto organizačních jednotek, v jejichž čele stojí krajské ředitelství, teprve spadají územní odbory a do nich samotné požární stanice. Územní odbor zpravidla zaštiťuje území okresů, přestože existují i výjimky. (Zákon č. 320/2015 Sb.)

V jihočeském kraji stojí v čele krajského ředitelství plukovník Ing. Lubomír Bureš a HZS kraje je rozděleno na územní odbory České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Prachatice, Strakonice, Písek a Tábor. Do územních

odborů pak spadají požární stanice dle plánu plošného pokrytí. Přestože většina jednotek požární ochrany je dobrovolných, které jsou schopny zasáhnout při většině mimořádných událostí, plošné pokrytí vyžaduje v určité míře stanice profesionální a to hlavně proto, že dobrovolné jednotky nedisponují vším vybavením, pro které by mohla vzniknout potřeba. Zároveň zde hraje roli čas výjezdu jednotky, který je u profesionálních jednotek 2 minuty od vyhlášení poplachu. Širší vybavenost a rychlejší reakce tedy zajišťují menší stanice HZS kraje. V našem okrese jsou tyto stanice v Suchém Vrbném, Týně nad Vltavou a v Trhových Svinech, která je mezi profesionálními jednotkami Borovanům nejbližší. Ani profesionální hasiči však na svých menších stanicích nemůžou skladovat veškeré vybavení, proto je kromě nich v každém územním odboru ještě větší stanice, zpravidla v okresních městech, jako je Písek nebo Prachatice. Stanice České Budějovice slouží zároveň jako sídlo krajského ředitelství a zdejší stanice je vybavena ještě širší škálou techniky, určené v případě potřeby pro zásah kdekoli v jihočeském kraji. (Karda, 2016)

Větší rozmanitost vybavení můžeme pozorovat snad už jen u Záchranných útvarů, kde je dislokována technika pro vyšší stupně poplachu, krizové stavy nebo události, ke kterým dochází velice zřídka a technika pro jejich řešení se tak na našem území nachází v řádu několika kusů. Zmíněné záchranné útvary (ZÚ HZS ČR) nespádají pod HZS krajů a jsou podřízeny přímo GŘ HZS ČR. Dalšími organizačními jednotkami profesionálních hasičů jsou Školní a výcviková zařízení (ŠVZ HZS ČR) a Skladovací a opravárenská zařízení (SOZ HZS ČR). ŠVZ slouží pro školení kurzů a odborný výcvik hasičů, v republice jich působilo několik, včetně střediska v Borovanech, avšak postupně byla rušena a nyní funguje už pouze jedno v Brně. SOZ je naproti tomu využíváno pro skladování důležitých zásob, například pro krizové stavy. (Zákon č. 320/2015 Sb.)

2.1.4 Jednotky požární ochrany

Skupina jednotek požární ochrany (JPO), které patří mezi základní složky IZS, zahrnuje výkonné složky hasičských sborů, které v případě vyhlášení poplachu vyjíždí s určenou požární technikou na místo MU a provádí záchranné a likvidační práce. Jednotky vysílají na místo zásahu techniku obsluhovanou družstvem, které je tvořeno jeho velitelem, dále strojníkem pro řízení vozidla a obsluhu čerpadel, a dvěma nebo čtyřmi dalšími hasiči. V souvislosti s tím rozlišujeme standardní družstvo (1+6) a zmenšené družstvo (1+3). JPO jsou rovnoměrně rozmístěny po území České republiky, což nazýváme plošné pokrytí jednotkami požární ochrany. JPO dělíme jednak z hlediska působnosti, z hlediska jejího složení, nebo dle

zřizovatele. Působnost bývá místní nebo územní a JPO se skládá buď z příslušníků, dobrovolníků, zaměstnanců nebo kombinace příslušníků a dobrovolníků. Dle tohoto dělení rozlišuje zákon o požární ochraně celkem 6 kategorií JPO označených římskými čísly I až VI. Jednotky složené z dobrovolníků nazýváme Jednotky sborů dobrovolných hasičů (JSDH). (Vyhláška č. 247/2001 Sb.)

JPO I je jednotkou HZS kraje s územní působností, která vyjíždí do 2 minut od vyhlášení poplachu. Zajišťuje výjezd jednoho až tří družstev. Zřizovatelem jednotky je stát. Jedná se o příslušníky HZS ČR dislokované na požárních stanicích, kteří vykonávají tuto činnost jako své zaměstnání a slouží ve směnách. Profesionální jednotky disponují rozmanitou technikou pro řešení všech známých událostí. Pokud není potřebnou technikou vybavena nejbližší požární stanice, povolává se technika z nejbližší větší stanice. Na konci roku 2018 bylo na našem území evidováno 243 jednotek této kategorie. (Vyhláška č. 247/2001 Sb.; Žůrková, 2019)

JPO II je JSDH obce s územní působností, která vyjíždí do 5 minut od vyhlášení poplachu. Zřizovatelem jednotky je obec. Je tvořena dobrovolníky, kteří službu v jednotce vykonávají jako své hlavní nebo vedlejší povolání. Jednotky většinou dodržují směny a při vyhlášení poplachu jsou svoláni další členové. Tyto jednotky jsou zřizovány ve větších městech, kde je potřeba rychlá dostupnost hasičů. Typickou technikou jsou prvovýjezdové cisterny, někdy i s vybavením pro řešení dopravních nehod, dále velkokapacitní cisterny pro dopravu vody při požáru a také dopravní automobily. Těchto jednotek bylo na konci roku 2018 celkem 236. (Vyhláška č. 247/2001 Sb.; Žůrková, 2019)

JPO III je JSDH obce s územní působností, která vyjíždí do 10 minut od vyhlášení poplachu. Jejím zřizovatelem je obec. Jednotka je tvořena dobrovolníky, kteří tuto činnost nevykonávají jako své zaměstnání. Jednotky nedrží směny a jsou svolávány sirénou nebo mobilními telefony. Jedná se o druhou nejčastější formu dobrovolných jednotek, typickou pro města nad 1000 obyvatel. Nejčastější technikou je prvovýjezdová cisterna doprovázená velkokapacitní cisternou, dopravním automobilem nebo obojím. Jednotek JPO III bylo na konci roku 2018 celkem 1355. (Vyhláška č. 247/2001 Sb.; Žůrková, 2019)

JPO IV je jednotkou HZS podniku. Jednotka má místní působnost a vyjíždí do 2 minut od vyhlášení poplachu. Jejím zřizovatelem je podnik a jednotku tvoří jeho zaměstnanci, kteří tuto činnost vykonávají jako své zaměstnání a slouží ve směnách. Podnikoví hasiči jsou zřizováni v závodech s velkými riziky v případech

vzniku MU. Bývají vybaveni speciální technikou určenou právě pro rizika dle charakteru podniku. Řadí se sem zejména elektrárny, chemický průmysl nebo hasiči Českých drah. Počet jednotek této kategorie na konci roku 2018 byl 96. (Vyhláška č. 247/2001 Sb.; Žůrková, 2019)

JPO V je JSDH obce. Jednotka má místní působnost a vyjíždí do 10 minut od vyhlášení poplachu. Jejím zřizovatelem je obec a členové jednotky jsou svoláváni sirénou nebo mobilním telefonem. Těchto jednotek je největší počet, avšak nemívají velké množství vybavení. Typické jsou pro ně dopravní automobily a přenosné motorové stříkačky. Jednotek JPO V bylo na konci roku 2018 celkem 5255. (Vyhláška č. 247/2001 Sb.; Žůrková, 2019)

JPO VI je JSDH podniku. Jednotka má místní působnost a vyjíždí do 10 minut od vyhlášení poplachu. Zřizovatelem jednotky je podnik a jednotku tvoří jeho zaměstnanci, kteří činnost v jednotce nevykonávají jako své hlavní povolání. V případě vyhlášení poplachu opouští své běžné pracoviště a vyjíždí s určenou technikou k MU. Zřizuje se v podnicích se zvýšeným rizikem, kde není potřeba, aby hasiči drželi nepřetržitou službu. Počet jednotek na konci roku 2018 byl 140. (Vyhláška č. 247/2001 Sb.; Žůrková, 2019)

U dobrovolných jednotek se u jejich kategorie uvádí za lomítkem číslo 1 nebo 2 podle toho, kolik družstev k výjezdu zajišťuje. Některé jednotky bývají dále předurčeny pro speciální zásahy, jakými mohou být dopravní nehody nebo zásahy s přítomností nebezpečných látek. (Vyhláška č. 247/2001 Sb.)

2.1.5 Jednotky sborů dobrovolných hasičů

Jednotky požární ochrany kategorie II, III a V jsou JSDH. Z uvedených počtů je patrné, že dobrovolné jednotky jsou nezbytné pro zajištění plošného pokrytí našeho státu. Jejich zřizovatelem je dle zákona o požární ochraně obec, ta je zároveň její nadřízený orgán, který zajišťuje její financování a akceschopnost. V čele JSDH stojí velitel jednotky a jeho zástupce. Členství v jednotce vyžaduje kromě plnoletosti kladný lékařský posudek z vyšetření, jehož součástí bývá spirometrie a EKG. Dále člen uzavírá s obcí dohodu, například dohodu o členství nebo dohodu o provedení práce, kde jsou jasně vymezeny povinnosti obou stran. Následuje základní odborná příprava v rozsahu 40 hodin, za kterou zodpovídá velitel jednotky. Další odborná příprava probíhá podle funkčního zařazení hasiče a provádí se na stanicích HZS krajů. Jedná se nejčastěji o šestnácti hodinový kurz nositel dýchací techniky (NDT-16) a čtyřiceti hodinové kurzy velitel družstva

a strojník (V-40 a S-40). Po absolvování této odborné výuky a získání certifikátu pak může být hasič zařazen na příslušné funkce. NDT-16 hasiče opravňuje k využití dýchacího přístroje, pokud je to u zásahu potřeba. S-40 hasiče připraví na řízení požárního automobilu a obsluhu požárních čerpadel a dalších agregátů. V-40 hasiče školí na pozici velitele družstva, velitele jednotky nebo jeho zástupce. Tyto získané znalosti se musí po určité době obnovovat na periodických kurzech. Samotnou požární taktiku a týmovou spolupráci jednotky ověřují na taktických nebo námětových cvičení. Členů v dobrovolných jednotkách bylo na konci roku 2018 celkem 68463, z nichž je drtivá většina zároveň členy sborů dobrovolných hasičů. (Zákon č. 133/1985 Sb.; Vyhláška č. 247/2001 Sb.)

2.1.6 Sbory dobrovolných hasičů

Sbory dobrovolných hasičů (SDH) jsou pobočnými spolky, nebo podle staršího označení organizačními jednotkami občanských sdružení působící na úseku požární ochrany. Zde je potřeba poukázat především na rozdíl mezi JSDH a SDH, což bývá širokou veřejností velice často zaměňováno a dochází k nedorozumění. Rozdíl je nejnázřejší vysvětlit na zřízení, podmínkách členství a financování obou subjektů. SDH je zřízen skupinou občanů, které spojuje zájem o požární tematiku a vzniká přijetím stanov a zapsáním do spolkového rejstříku. Členem se pak může stát kdokoli, kdo sdílí stejné zájmy a zaplatí členský příspěvek. Financování SDH je realizováno právě z členských příspěvků, dotací obcí určených pro spolky, vlastním výdělkem nebo dalších dotací, nejčastěji určených na sportovní nebo kulturní účely. Reálně jsou ve většině obcí aktuální členové JSDH zároveň již od mládí členy SDH, ale existují i výjimky kdy například v obci fungují obě organizace odděleně kvůli neshodám, nebo kdy funguje pouze jedna z uvedených, ať už ta druhá činnost byla ukončena, nebo nikdy zřízena nebyla. Ideální stav je, když obě struktury plní své úkoly ve vzájemné spolupráci. (Zákon č. 89/2012 Sb.)

U SDH napříč republikou pozorujeme obrovsky rozmanitou činnost a zejména na malých obcích jsou sbory hybnou silou při pořádání většiny místních akcí. Jedním z úkolů SDH je propagace a popularizace požární ochrany mezi veřejností. Za základ práce sborů se dá považovat výchova mládeže, která může být rovněž na různých místech pojata rozdílně. Nejčastější je zapojení do hasičských soutěží, ale pro kolektivy mladých hasičů jsou také pořádány nejrozličnější výlety a v některých případech může jejich činnost být téměř podobná skautským oddílům. Z dětských kolektivů se později stanou dospělí členové sboru, kterým je toto téma blízké a mají zájem se zapojit i do dalších činností, což může být třeba

právě členství v JSDH. Dalšími typickými aktivitami je požární sport a kultura. Za těmito účely se ve sborech tvoří soutěžní družstva nebo jednotlivci, v kulturní oblasti pak například ochotnické spolky a velice oblíbené je zorganizování hasičského plesu.

Drtivá většina SDH je pobočným spolkem SHČMS, a proto je následující struktura sboru popsána podle jejich stanov. V čele SDH stojí starosta a jeho náměstkové, což jsou zároveň jeho statutární zástupci. Celoroční činnost a běžné záležitosti řídí výbor sboru, který se pravidelně schází každý měsíc. Kontrolním orgánem je revizní rada nebo revizor. Nejvyšším orgánem pro rozhodování klíčových otázek sboru je valná hromada, která se schází jednou za rok. Je tvořena všemi členy sboru, tedy tzv. jeho členskou základnou. Další funkce je například hospodář, jednatel a velitel SDH. Velitelem SDH je většinou velitel JSDH, v jiném případě je to osoba určená pro spolupráci mezi velením JSDH a vedením SDH. (Stanovy SHČMS, 2005)

2.1.7 Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SHČMS) vzniklo v roce 1991 jako nástupce Svazu požární ochrany. Jeho posláním je zastřešení sborů dobrovolných hasičů, snaha o sjednocení postupů při všech typech činností a nabádání sborů k plnění jejich základního poslání. Za cíle si SHČMS klade jednotnou organizaci sborů, požární prevenci, práci s mládeží, požární sport a také podporu zásahových jednotek. Jejich činnost a organizace se řídí stanovami a dalšími vnitřními předpisy, jakým je třeba stejnokrojový předpis, statut vyznamenání, statut odborných rad a metodické pokyny k získávání odborností. Podle zmíněných oblastí dělí SHČMS svou činnost na úseky. (Stanovy SHČMS, 2005)

Z hlediska organizace SHČMS zachovalo strukturu původního SPO. Do struktury sdružení řadíme vedle SDH také okresní hasičská sdružení (OSH), krajská hasičská sdružení (KSH) a ústředí SHČMS. V každém z těchto organizačních stupňů stojí v čele starosta a jeho náměstkové, klíčové otázky rozhoduje výkonný výbor (VV OSH, VV KSH, VV SHČMS) a o jednotlivé úseky činností se starají odborné rady. Na všechnu činnost pak dohlíží kontrolní a revizní rada (OKRR, KKRR, ÚKRR). Tento víceúrovňový systém zajišťuje mimo jiné předávání důležitých informací z ústředí až k samotným sborům. Ty jsou nejčastěji v kontaktu s OSH, a tak k největší výměně informací dochází právě na okresní úrovni. OSH proto zpravidla zřizují také kancelář s placeným pracovníkem. Okresy jsou v některých případech děleny ještě na okrsky nebo obvody. (Stanovy SHČMS, 2005)

Požární prevence je jedním z nejdůležitějších úkolů hasičských organizací. Její školení většinou bývá realizováno společně s výchovou mládeže, kdy se kolektivy mladých hasičů učí možným rizikům neopatrného počínání s ohněm a nejčastějším příčinám požárů v domácnostech. Další přednášky se mohou odehrávat například na základních školách pro děti, které nejsou členy dobrovolných sborů, nebo připomínání seniorům, na které činnosti si v souvislosti s nebezpečím požáru dát největší pozor. Okresní, krajské a ústřední odborné rady prevence (OORP, KORP a ÚORP) zde působí jako celek, kdy z ústředí přichází důležité informace o nových rizicích a aktuálních tématech pro školení a krajské a okresní rady pak organizují samotná školení. V tomto odvětví probíhá také činnost na úseku ochrany obyvatelstva, u které je zřízena ústřední rada (ÚOROO), avšak na nižších úrovních bývá ochrana obyvatelstva sloučena s úsekem prevence, nebo není zastoupena vůbec.

Mládež je dalším ze základních pilířů dobrovolných sborů, které si prací s ní v podstatě vychovávají své nástupce. Vedle preventivně výchovné činnosti a pořádání letních táborů se jedná především o soutěžení v tzv. hře Plamen. Pod tímto pojmem rozumíme celoroční činnost dětských družstev, jejíž vyvrcholení jsou soutěže k poměření sil s družstvy okolních sborů. Kolektivy mladých hasičů zde mají za úkol během roku získávat znalosti na úseku požární ochrany, zúčastňovat se akcí s požární tematikou, vést si kroniku se zápisy o činnostech a především cvičit disciplíny hry Plamen, mezi které patří závod požárnické všestrannosti, štafetové běhy a požární útok. Vše začíná podzimní a jarní částí obvodového kola, odkud vítězové postupují do kola okresního, odtud postoupí nejúspěšnější tým do krajského kola a nakonec ti nejlepší zástupci z každého kraje změří své síly na kole celostátním. Do úseku práce s mládeží se dále řadí činnost dorosteneckých družstev, která probíhá podobně jako hra Plamen, pouze s náročnějšími disciplínami a v mnohem menším množství závodníků. Okresní, krajská a ústřední odborná rada mládeže (OORM, KORM, ÚORM) zde působí především jako organizátoři příslušných kol hry Plamen, resp. dorostu, a předávané informace z ústředí se týkají většinou změn v pravidlech. ÚORM také pořádá školení hlavních vedoucích táborů, což je další činnost mnoha SDH. OORM dále organizují školení vedoucích mládeže a rozhodčích hry Plamen. (Směrnice ÚORM, 2016)

Další tradicí dobrovolných i profesionálních hasičů je požární sport. Jelikož sportování mladých hasičů i dorostu se řadí do úseku mládeže, zahrnuje úsek požárního sportu, někdy nazýván úsek hasičských soutěží, pouze závodní činnost dospělých hasičů. Nejpopulárnější disciplínou je požární útok, přičemž soutěž v této

disciplíně alespoň jednou do roka pořádá téměř každý větší sbor. Vznikají i celé seriály složené z více soutěží v požárním útoku. U tradičních postupových soutěží se mimo požární útok závodí také v atletických disciplínách běhu na 100 metrů s překážkami a překážkové štafetě. U profesionálních hasičů se přidává ještě disciplína výstup do 4. patra cvičné věže. Poměrně mladým odvětvím hasičských soutěží jsou závody TFA, což znamená, nejtvrdší hasič přežije. Tyto závody probíhají v těžké zásahové výstroji a prověřují hasiče ve zvláště náročných silových a vytrvalostních zkouškách. Na tomto úseku působí odborné rady jako organizátoři soutěží, v případě ústřední rady pak jako tvůrci směrnic a pravidel. Na ústřední úrovni působí ústřední odborná rada hasičských soutěží (ÚORHS), v našem okrese pak například okresní odborná rada soutěží (OORS). (Pokyn GŘ HZS ČR č. 10/2018)

V souvislosti se zásahovou činností bývá spolupráce o něco složitější, neboť jednotky jsou právně zcela odděleny od občanského sdružení, přestože členové zásahových jednotek bývají většinou i členy daného sboru. Dochází pak často k neshodám, kdy se například nepovolání snaží zasahovat do činnosti jednotek, nebo naopak kdy se jednotky chtějí za každou cenu osamostatnit i navzdory dlouholeté spolupráci. Ve vyšších orgánech sdružení pak bývá problém zejména ve chvíli, kdy se do odborné rady hlásí členové, kteří již v jednotce nepůsobí, nebo se v dané problematice ani neorientují. Tím pak dochází ze strany jednotek k odmítání spolupráce s SHČMS a někde i k zakládání jiných organizací pro zastřešení přímo JSDH. Odborné rady se zde dříve nazývaly rady velitelů, nyní se již používá název rada represe (OORR, KORR, ÚORR).

2.2 Historický vývoj hasičských organizací a jejich legislativy

2.2.1 Zakládání prvních hasičských sborů

V Království českém se v polovině 19. století s rychlým rozvojem průmyslu objevila potřeba pověřených organizovaných skupin, kterým by byla svěřena starost o ochranu před požáry. První taková skupina vznikla v Praze v roce 1853, kdy tamní magistrát přijal do služby 30 metařů, z nichž 8 bylo vycvičeno k obsluze požární stříkačky a ostatní jako pomocná síla při hašení. To se dá považovat za vznik prvního profesionálního sboru na našem území. V jiných městech však neměli finance na utvoření hasičského sboru ze zaměstnanců, což vedlo k angažování občanů v tomto oboru a myšlenka zakládání skupin, složených z dobrovolníků. Tato myšlenka se k nám dostávala z německy mluvících zemí, a tudíž byla kulturně

blízká právě českým obyvatelům německy mluvícím, kteří měli na rozvoji dobrovolného hasičstva na našem území významný podíl. Následující rok vznikl první dobrovolný hasičský sbor Zákupy u České Lípy, který byl ryze německý. Dalšími nově vznikajícími německými sbory byly v roce 1856 v České Kamenici, 1858 v Rumburku a 1861 v Liberci. O dva roky později vznikaly první snahy o založení českého dobrovolného hasičského sboru, konkrétně ve Slaném a v Chrudimi, kde ale bránili v jejich založení právě němečtí úředníci, kteří dávali přednost německým sborům před českými. Podařilo se to až o rok později, 7. května 1864, kdy vznikl historicky první český dobrovolný hasičský sbor ve městě Velvary. Ihned poté se spustila lavina zájemců o zapůjčení stanov pro založení českých sborů po jejich vzoru. Na konci roku 1869 jich v Čechách pracovalo už 33 a v roce 1874 celkem 107. (Caletka, 2003; Gottwald, 2015)

2.2.2 První placené sbory (profesionální)

Po vzniku pražského placeného sboru hasičů se o profesionální požární ochranu začali zajímat také další velká města na českém území. Tehdy však ještě hasičství nebylo hlavní pracovní náplní vybraných lidí. Většinou bylo vybráno několik zaměstnanců města z již existující organizace, kterým byla rozšířena pracovní náplň o připravenost na likvidaci ohně. Tehdejší velitel pražských hasičů Alois Pasta byl vycvičen u hasičského sboru v Berlíně a v roce 1860 vydal rukověť O požárech a hašení ohně, ve které se snažil dokázat, že je v silách každého města a obce zorganizovat ochranu před ohni a založení ať placeného, nebo dobrovolného sboru. Teprve v roce 1866, tedy 13 let po jmenování prvních placených hasičů, byli tito v Praze zbaveni povinnosti zemetání ulic a začali fungovat jako samostatná organizace s vojenským řádem. Další významný vývoj pražský sbor zaznamenal po požáru národního divadla, kdy královské město na vlastní oči poznalo ničivou sílu ohně v dosud nespátrném rozsahu, a město začalo s rozsáhlým dovybavením svého sboru. Na přelomu století již v pražském sboru sloužilo 138 profesionálů v osmi stanicích. V Brně zřídili svůj placený hasičský sbor v roce 1864. První sbor tvořilo šest mužů, z nichž dva tvořili obsluhu stříkačky, dva byli tesaři, jeden kominík a jeden zedník. Sbor sloužil na radnici a pro hlídkování byla využívána tamní věž. Vznik profesionálních sborů v Praze i v Brně výrazně pomohl vznikání dobrovolných sborů, které u nich podstupovaly výcvik. V Plzni byla snaha o zřízení sboru již v roce 1865, kde o to žádali sokolové po požáru v městské nemocnici. Podařilo se to však až o pět let později, kdy město pro tuto činnost vyčlenilo 16 městských strážníků. Těm se zajišťováním požární bezpečnosti pomáhalo ještě šedesát dobrovolníků ze Sokola. O deset let později sbor čítal 28 placených a 15 dobrovolných hasičů se

čtyřmi čtyřkolovými stříkačkami. Samostatný placený hasičský sbor byl pak založen roku 1892. V Českých Budějovicích se pak vznik placeného sboru datuje na rok 1866. Tehdejší usnesení výboru počítalo se třemi placenými hasiči pro výhradně hasičskou službu, se šesti policisty v pohotovosti pro hasičskou stráž, které doplňovalo dalších 21 hasičů, placených jen v případě ohně a výcviku. Ještě téhož roku bylo přijato 22 členů a stav 30 hasičů byl naplněn roku následujícího. (Szaszó, 2010)

2.2.3 První hasičské předpisy

Důležitým předpisem v době zakládání prvních sborů pro hasičské sbory byl zákon č. 135/1867 o právě shromažďovacím, který výrazně ovlivnil vznikání nových sborů. Ty pro své založení již nemusely žádat státní orgán o schválení, ale stačilo nahlásit na úřad místodržitelství v Praze, že zahajují činnost a dodat kopie stanov. Dále pak zákon č. 20/1873, kterým byl vydán Řád policie ohně pro vojvodství Slezské, zákon č. 35/1873, kterým byl vydán Řád policie požárové a řád hasicích pro Markrabství Moravské a nakonec i zákon č. 45/1876, kterým byl vydán Řád policie v příčině ohně pro království České. Tyto předpisy vystřídaly dosud platné řády Josefa II. a přímo doporučovaly zakládání nových hasičských sborů. Ukládaly starostům obcí s více než padesáti popisnými čísly o všemožnou snahu o založení hasičského sboru a občany vyzývaly k co nejhojnějšímu vstupování do jejich řad. Dále ukládal, aby bylo dle možností pořizováno vybavení pro účely hašení, a to jak obcím, všem větším domům, podnikatelům i živnostníkům. Výrobní závody měly pak zřizovat své vlastní hasičské sbory a obce měly provádět prohlídky domů pro kontrolu dodržování těchto úkolů. V mnohých obcích však ke zřizování sborů nedocházelo kvůli nedostatku peněz a z vyšších míst neprobíhala dostatečná kontrola, aby to změnila. (Zíka, 2013; zákon č.135/1867; zákon č.45/1876)

2.2.4 Počátek sdružování sborů

Jelikož každý hasičský sbor měl své vlastní stanovy, vlastní způsoby pro zdolávání ohně a většinou i vlastní názor na celou věc, docházelo často při zásahu více sborů k obtížné spolupráci. Z toho důvodu přišla myšlenka sdružovat hasičské sbory do větších celků a zavést stejné postupy. Zde byly rychlejší opět německé sbory, které již v roce 1868 založily první župní hasičskou jednotu Rumburk ze spolků ze Šluknovska. Během roku 1875 proběhly 4 krajinské hasičské sjezdy a v srpnu roku 1876 pak vůbec první zemský hasičský sjezd s účastí osmi set hasičů. Na tomto sjezdu bylo všemi odsouhlaseno vytvoření ústřední zemské hasičské jednoty. K jejímu založení pak však ještě dlouhou dobu nedošlo

a německé sbory pokračovaly v zakládání župních jednot. V březnu roku 1878 zažádali zástupci dvanácti německých žup o založení oné ústřední jednoty a vznikl tak celek s názvem Ústřední zemská hasičská jednota království Českého (ÚZHJ). V témže roce začal vycházet časopis Český hasič. Teprve v roce 1879 byla založena první česká župní hasičská jednota v Horažďovicích a v Chrudimi a v následujících letech přibývaly další. Od roku 1880 se pak české župy začaly přidávat k ÚZHJ, která na konci následujícího roku již čítala 12 českých žup se 170 sbory a 8475 členy, vedle německého zastoupení 29 žup s 381 sbory a 23830 členy. Od roku 1885 fungovala ÚZHJ ve dvou sekcích zvlášť pro české a zvlášť pro německé župy. Česká členská základna rychle rostla a napětí mezi dvěma národnostmi se stupňovalo, až v roce 1891 zcela zanikla ÚZHJ a vznikly dvě nástupnické ústřední jednoty samostatné pro obě národnosti. České hasiče zastřešovala Zemská ústřední hasičská jednota království Českého (ZÚHJ) a německé Feuerwehr Landes Central Verband für Böhmen (FLCV). (Caletka, 2003)

2.2.5 Hasičské sbory na jihu Čech

Na českém jihu vznikl první dobrovolný sbor v Táboře a byl český, stejně jako o rok později vzniknuvší sbor v Milevsku. Jako další v pořadí následovalo založení dvou německých sborů, a sice v Českém Krumlově roku 1869 a ve Strážném roku 1870. Do roku 1874 pak byly počty sborů národnostně vyrovnané, německé v počtu 16 a českých 14. Z německých 16 sborů se jich 14 nacházelo v oblasti Prachaticka a Českokrumlovska, tedy v pohraničních oblastech, které vždy tíhly k Rakousku. Německé sbory mívaly, stejně jako v celé zemi, často výhody, díky podpoře od Rakouskouherských úřadů, nebo finančních příspěvků německých bohatých průmyslníků. V roce 1874 na jihu vzniklo také první německé uskupení sborů se sídlem v Českém Krumlově, které neslo název Jihočeský hasičský svaz, později Jihočeská župní hasičská jednota č.11. Při jeho založení byly také české sbory z Tábora a Třeboně. Roku 1874 také konečně vznikají i první sbory na území Českobudějovicka. Jsou jimi německé sbory v Nových Hradech a Českých Budějovicích a český v Týně nad Vltavou. V Českých Budějovicích vznikl dobrovolný sbor vedle placeného po několika zamítnutí úřadů, které údajně měly strach z převahy českých zájemců o členství. Přesvědčil je až tlak veřejnosti po ničivých požárech, na který samotný placený sbor neměl dostatek prostředků. Během následujících dvou let už měly všechny tehdejší soudní okresy svůj dobrovolný hasičský sbor. Výjimkou byly pouze Trhové Sviny, kde sbor vznikl až roku 1881, ale zde historické prameny naznačují, že ve městě mohla pracovat

hasičská skupina již mnohem dříve. Vybavování hasičských sborů nebylo levnou záležitostí, a tak v počátcích vzniků sborů pozorujeme aktivitu pouze ve městech, kde se na tuto náročnou položku našly prostředky. Ve vsích se sbory začaly objevovat od roku 1880, kdy byl založen německý sbor v Horní Stropnici. Mezi roky 1874 a 1894 vzniklo celkem 36 hasičských sborů, kdy české tvořily dvě třetiny celkového počtu a německé jednu. Vznikům sborů zde většinou předcházely ničivé požáry, které místní obyvatelstva donutily jednat. V okolí Borovan vznikly ještě, dnes velice významné sbory, v roce 1875 v Lišově, 1877 v Ledenicích a 1894 v Jílovicích. Z továrních hasičů to pak byly například sbor v Hardtmuthově továrně na tužky založený 1883, hasičský sbor státních drah z roku 1893, nebo sbor měšťanského pivovaru založený 1894. První české uskupení hasičských sborů vzniklo v roce 1883 ve Velešíně pod názvem První česká hasičská župa na českém jihu č.26. (Caletka, 2013)

2.2.6 Organizace sborů

Hasičské sbory se někdy nazývaly také hasičské spolky, byly organizací obce pro zajištění likvidace ohně a záchranné služby v obci a svém okolí. Přestože struktura se, dle rozdílných stanov, mohla sbor od sboru lišit, zažitou praxí bylo dělení členské základny na činné členy, přispívající a zakládající. Samotní zásahoví hasiči se pak dle funkcí dělili na lezce, obsluhu stříkačky, oddíl zajišťující přívodní vedení a oddíl záložní nebo ochranný. U většího množství hasičů se podle potřeby oddíly členily na čtyři. Jejich velení náleželo veliteli sboru a jeho zástupci, kterým byli podřízeni ještě velitelé oddílů. Dalším představeným byl správce náčiní, jednatel a nakonec také řídící celé činnosti sboru ve funkci starosty. Jelikož správa sboru patřila obci, býval starosta jmenován právě obecní radou, přičemž osoba starosty byla zpravidla vážený člověk s vysokou funkcí v obci. Ostatní představení byli do svých funkcí voleni. Členem sboru se tehdy mohl stát jen bezúhonný zdatný muž, starší osmnácti let, který na sebe dobrovolně převzal povinnosti jako poslušnost, úcta k velení a ostatním členům, účast na výcviku a další. O přijetí nového člena pak nakonec rozhodovalo velení sboru. V počátku zakládání sborů, kdy ještě nebyly ústřední organizace, hasiči používali nejrůznější stejnokroje. Stejnokroje nebyly jednotné a s oblibou byly využívány armádní insignie podložené červenou látkou. Některé německé sbory dokonce využívaly armádní stejnokroje, za což byly kritizovány. České sbory se naopak chtěly odlišit a tak zaváděli uniformy po vzoru pražských hasičů. Nákupy stejnokrojů však byly značnou finanční zátěží a tak u některých sborů z tohoto důvodu vůbec zavedeny nebyly. Teprve v roce 1883 vydalo hasičské ústředí první předpis pro stejnokroje společný pro české i německé

sbory, který však odpovídal spíše německým zvyklostem a u českých sborů tak hojně k vidění nebyl. Svolávání hasičů bylo realizováno smluveným voláním, troubením nebo zvoněním. Každý hasič se po vyhlášení poplachu měl urychleně dostavit na místo shromaždiště, přičemž cestou měl ještě varovat další členy sboru, kteří bydleli po cestě. Po shromáždění, vyzbrojení a připravení prostředků se vyrazilo na místo, kde bylo hlášeno nebezpečí. Sbory vlastnily zpravidla ruční stříkačky, které se na místo dopravovaly ručně, mimo delší vzdálenosti, kdy se využíval koňský potah. Již při dopravě byl nutný maximálně svědomitý přístup hasičů a následné záchranné práce musely být konány klidně a s rozvahou. V té době patřily mezi nejčastější příčiny požáru trámy procházející komínem, špatně zahašená nebo bez dozoru ponechaná ohniště, sušení dříví v pecích a odlétající jiskry. Vedle prvořadého poslání hasičských sborů se pomalu začala vyvíjet také jejich kulturní činnost. Organizovány byly plesy, členové se hromadně zúčastňovali bohoslužeb na svátek svatého Floriána, kterého hasiči ihned přijali za svého patrona, a velkou událostí se také stalo svěcení nových stříkaček. Tradicí také začalo být uctění památky svých zemřelých členů ve stejnokrojích. (Caletka, 2003)

2.2.7 Období založení hasičského sboru v Borovanech

Na území dnešního okresu České Budějovice vzniklo v roce 1895 župní uskupení, které výrazně ovlivnilo hasičství v okolí Ledenic a Borovan. Byla to župní jednota Trocnov č. 83 se sídlem v Ledenicích, kde se místní sbor o její založení významně zasadil. Touto dobou měly již existující celky jako první česká hasičská župa na českém jihu příliš mnoho členů na velkém území, a tak se pro lepší organizaci několik sborů rozhodlo společně založit nové menší uskupení. To byl příklad i župy Trocnov, která shromažďovala sbory v severním Trhosvinensku a jižním Třeboňsku. Její vznik byl však impulzem pro mnoho obcí v této oblasti, aby také založili svůj hasičský sbor. Mezi prvními nově založenými sbory župy Trocnov byl právě ten v Borovanech, sousední Hluboké a také sousedních Radosticích, které všechny nesou na svých erbech letopočet založení 1895. Následující rok to byly Lhota, Petrovice a Slavošovice a do konce století ještě Komařice, Libín, Mladošovice a Strážkovice. Na opačné straně okresu pak v roce 1899 vznikla další jednota župa Hlubocká č. 108. Začátkem nového století počala snaha o zorganizování žup podle území soudních okresů, načež vznikly župy, v roce 1901 Vltavotýnská č.117, v roce 1905 Lišovská č.127, v roce 1907 Trhosvinenská, sloučená s župou Trocnov a nakonec v roce 1909 župa Českobudějovická zvaná Budivoj č.134. Některé sbory tak několikrát členství v župních jednotkách měnily,

například Ledenický sbor nejprve vstoupil do župy Velešínské, poté inicioval založení župy Trocnov a nakonec dle soudního okresu přestoupil do Lišovské jednoty. Celkově bylo období mezi roky 1895 a 1914 nejbohatší na zakládání nových sborů, kdy na území dnešního okresu České Budějovice vzniklo celkem 121 nových sborů. Po organizačním rozdělení ústředních jednot zůstaly německé sbory u původně předepsaných stejnokrojů, zatímco české přijaly návrh několika žup na zavedení stejnokrojů po vzoru pražských hasičů. Členská základna sboru vedle zakládajících, činných a přispívajících členů rozlišovala ještě členy čestné, kteří dlouhé roky konali zasloužilou činnost ve sboru. V čele organizace stál správní výbor, složený zpravidla členů volených na období a každý rok se konala výroční schůze, dodnes známa jako valná hromada, kde se hodnotila celoroční práce, a rozhodovaly důležité otázky. Také požární družstva pro zásah prošla určitým vývojem. Funkce dělily mužstvo na četaře, lezce, bourače, stříkačnický, zdravotníky a trubače. Organizovala se cvičení, školila prevence a cvičily se také ukázky pro slavnostní okamžiky. Mnohem více se rozmohla i kulturní činnost sborů, kde vedle organizace nejrůznějších společenských akcí při sborech začínaly pracovat pěvecké kroužky, ochotnické divadelní soubory nebo hudební soubory. Mezi sbory se také objevovaly první prapory, což je dodnes významná tradice dobrovolných hasičů. (Zíka, 2013; Caletka 2003)

2.2.8 Hasičství během světových válek

Na začátku roku 1914 měly sbory bohatě vytyčenou činnost a spoustu plánů do budoucnosti. Vše se však změnilo po atentátu v Sarajevu, kdy vyvstaly oprávněné obavy o válečný konflikt. Hlubocká župní jednotka právě organizovala svůj sjezd, když přijel úředník s mobilizační vyhláškou. Činnost všech sborů byla válkou ovlivněna, neboť mobilizace se týkala nejprve všech mužů od 21 do 37 let, později od 18 do 50 let a právě ti tvořili podstatnou část členských základen. Ostatní členové byli během války aktivní ve zdravotnické pomoci a transportu raněných z fronty. Nedostatek mužů v některých sborech povzbudil k vytvoření ženských oddílů a mládežnických družin, aby byla zajištěna alespoň ochrana proti požárům. Celkem bylo během první světové války mobilizováno asi 85 tisíc dobrovolných hasičů, z nichž jich 11150 padlo, 2543 zemřelo na následky zranění a 157 zůstalo nezvěstných. V sousedním sboru v Ledenicích jich bylo například z celkového počtu 135 členů mobilizováno 95, a tak se činnost pochopitelně stále omezovala. Konečně však strašlivý konflikt skončil a lidé se radovali z vlastní republiky. S ní koncem roku 1918 vzniklo uskupení všech hasičů na území první republiky pod názvem Svaz dobrovolného hasičstva československého. Tento svaz měl pět zemských jednot,

podle pěti zemí v republice, a nižšími útvary hasičů zůstaly župy. České hasiče nyní zastřešovala Česká zemská hasičská jednota (ČZHJ). Po roce 1920 již většina sborů obnovila svoji činnost a co víc, mnoho původně německých sborů se stalo českými. Ve výzbroji se po rozmachu benzinových motorů začaly objevovat první motorové stříkačky a později i automobilové stříkačky. Netrvalo však dlouho a začalo se schylovat k dalšímu ozbrojenému konfliktu. Těsně před odtržením Sudet byla ČZHJ reorganizována a místo dosavadních žup vznikly Okresní hasičské jednoty (OHJ) a ty se dále dělily na obvody. OHJ České Budějovice mělo působnost dle politického okresu České Budějovice a kromě městského obvodu zahrnovala ještě obvod Hluboká, Lišov a Trhové Sviny, tedy dle okresů soudních. Po vzniku Protektorátu se používal název Svaz hasičstva v Čechách a na Moravě. V roce 1939 pak vyšlo nařízení vlády o právu spolčovacím, kdy musely všechny spolky včetně hasičských sborů nahlásit, zda pokračují v činnosti, jinak po určené lhůtě zanikají. K další menší reorganizaci pak došlo během války roku 1942, kdy byly do OHJ České Budějovice přidruženy obvody Týn nad Vltavou a Netolice. V platnost vešlo také vládní nařízení č. 30/1942, podle kterého byl jmenován hlavní požární ředitel a krajsí požární ředitelé, neboť územní členění protektorátu zahrnovalo také kraje. Dělení hasičů pak rozlišovalo hasičstvo z povolání, zásadně zřizované v obcích nad 50 tisíc obyvatel, dále hasičstvo dobrovolné, dle nařízení mělo být zřízeno v každé obci, kde není dostatek hasičstva z povolání. Hasičstvo povinné zřizovala obec v místě, kde není dostatek hasičstva z povolání a hasičstvo dobrovolné z nějakého důvodu není možné založit. Poslední kategorií bylo hasičstvo závodní, kdy určil dohlédací úřad, zda musí nebo nemusí být zřízeno. Úředně bylo také předepsáno, že příslušníky hasičstva nemohou být Židé a ve sborech se představenými nesmějí stát židovští mišenci. Druhá světová válka znovu utlumila činnost sborů a mnoho hasičů bylo navíc vězněno. (Caletka, 2003; vládní nařízení č. 30/1942)

2.2.9 Nový režim a aktualizace zákonů

Po skončení války nastalo složité období navracení života k normálu a k obnovování činnosti sborů. Veškeré německé sbory byly okamžitě zrušeny a jejich majetek převeden sborům českým, Vrcholné organizace hasičů opět změnilly název, a to na Svaz československého hasičstva a organizace působící na území Čech nesla název Svaz českého hasičstva. Všude zmizely německé nápisy a územní členění bylo navraceno do podoby před rokem 1938, tedy obnoveny země, soudní okresy a správní okresy. Vznikly také národní výbory, obsazované z velké části členy komunistické strany. Netrvalo dlouho a nastal komunistický

převrat, následovaný čistkami nevyhovujících občanů, které se nevyhnuly ani hasičským sborům. Na Štědrý den roku 1948 došlo zákonem č. 280/1948 Sb. k rozsáhlé územní reformě, která již nepočítala se zeměmi jako územním celkem a místo ní byly zřízeny menší kraje, jejichž hranice byly velice podobné dnešním samosprávným krajům. Dvojí okresy byly sloučeny a celkem jich po vládním nařízení č. 3/1949 Sb. na území Československa vzniklo 179. Došlo tedy ke změnám územní působnosti okresních hasičských jednot a zřízeny byly navíc krajské hasičské jednoty, podle nových územních celků. (Caletka, 2003; zákon č. 280/1948 Sb.; vládní nařízení č. 3/1949 Sb.)

V roce 1950 vyšel v platnost zákon č. 62/1950 o ochraně před požáry a jinými živelnými pohromami a její prováděcí předpis, vládní nařízení č. 135/1950 o organizaci před požáry a jinými živelnými pohromami. Družstva zásahových hasičů byly rozlišeny na hasičstvo dobrovolné, hasičstvo z povolání a hasičstvo závodní, přičemž dobrovolní a hasiči z povolání byli pod správou národních výborů. Hlavním dohledem nad požární ochranou byl pověřen ministr vnitra, který při okresních a krajských národních výborech zřídil velitelství požární ochrany. Všechny hasičské sbory také musely začít užívat název místní jednoty svazu českého hasičstva. Prováděcí vládní nařízení pak ještě hasičstva národního výboru specifikovalo jako veřejné a u dobrovolných hasičů poprvé právně rozlišila hasičský spolek, tedy místní jednotu, jako sdružení a požární sbor místní jednoty jako represivní složku zásahových hasičů. O rok později byly ještě okresní a krajské hasičské jednoty přejmenovány na okresní a krajské organizace. (zákon č. 62/1950 Sb.; vládní nařízení č. 135/1950 Sb.)

Zákon neměl dlouhé trvání, neboť hned v roce 1954 vešel v platnost zákon č. 35/1953 o státním požárním dozoru a požární ochraně, opět s prováděcím předpisem nařízení vlády č.95/1953 o organizaci státního požárního dozoru a požární ochrany. Hlavním bodem tohoto nového zákona bylo zřízení státního požárního dozoru (SPD) jako orgánu státní moci pro všeobecné řízení požární ochrany. Jeho úkolem bylo připravovat a vydávat právní předpisy v oboru požární ochrany, kontrolovat plnění protipožárních opatření, zabezpečovat výchovu občanů v požární prevenci a prosazovat dodržování požadavků při projektování staveb. Vrchním orgánem SPD byla ústřední správa SPD, té byly podřízeny krajské správy SPD a o úroveň níže stály ještě okresní inspekce SPD. Později ministr vnitra umožnil utvářet ještě městské a obvodní inspekce SPD. Jednotky požární ochrany, jak byly v tomto zákoně poprvé nazvány represivní složky hasičů, se nyní dělily dle působnosti na veřejné a závodní a z druhého hlediska dle velikosti na požární

útvary, požární sbory z povolání, dobrovolné požární sbory a požární hlídky, tedy celkem 8 kategorií. (zákon č. 35/1953 Sb.; vládní nařízení č. 95/1953)

Zastřešující Svaz československého hasičstva byl v té době přejmenován na Československý svaz požární ochrany (ČSPO), jehož okresní a krajské orgány se přejmenovaly na výbory. Tento nový zákon již respektoval komunistickou ideu, podle které se hasiči začali nazývat dle sovětského vzoru požárníky. Zajímavostí je, že snaha o zavedení tohoto pojmu byla až taková, že text uváděného zákona neobsahoval ani jediné jakkoli skloňované slovo hasič. S funkcí státního požárního dozoru nebyli zákonodárci spokojeni, a tak se začalo pracovat na předpisu, který by státní správu na úseku požární ochrany decentralizoval. (Caletka, 2003; Szaszo, 2010)

2.2.10 Další změny v legislativě

Již v roce 1957 byly orgány SPD začleněny do odboru pro vnitřní věci národních výborů a o rok později vyšel nový zákon o požární ochraně č. 18/1958 prováděný vyhláškou ministerstva vnitra č. 106/1959 o organizaci požární ochrany. Výsledkem byla prakticky likvidace SPD a významné posílení postavení organizace ČSPO sdružující dobrovolné sbory, na které bylo přeneseno mnoho pravomocí SPD. Zřízen byl jediný ústřední orgán pod názvem hlavní inspekce požární ochrany (HIPO). Dělení jednotek požární ochrany bylo zjednodušeno, dělení z hlediska působnosti zůstalo na veřejné a závodní, profesionálové tvořili požární útvary a dobrovolníci požární sbory a hlídky. Zákon umožnil, aby docházelo k situacím, kdy například velitel dobrovolníků dostal přednost v řízení záchranných prací před velitelem profesionálů, což pochopitelně mezi těmito složkami vyvolávalo konflikty. Prováděcí vyhláška se poprvé zmiňuje o poplachovém plánu povolávání požárních sil, dále stanovuje nejzákladnější podmínky pro požární zbrojnice a také poprvé zmiňuje dobrovolný požární sbor s několika pracovníky z povolání, tedy další kategorii jednotek, která se používá i dnes. (zákon č.18/1958 Sb.; vyhláška ministerstva vnitra č. 106/1959 Ú.l.; Szaszo, 2010)

Roku 1960 došlo k další rozsáhlé územní reorganizaci. Název naší republiky se dle ústavního zákona č. 100/1960 změnil na ČSSR, kraje byly zákonem č. 36/1960 zvětšeny a snížen jejich počet na našem území na 7 územních krajů a Prahu. Okresy byly také zvětšeny, a to přibližně do dnešní podoby. Hasičské orgány byly také nuceny k reorganizaci, aby jejich působnost respektovala nové územní uspořádání. Další změna v organizaci přišla se zákonem č. 94/1966 o novém uspořádání požární ochrany, podle kterého vedle HIPO vznikly Krajské

inspekce požární ochrany (KIPO), krajské veřejné požární útvary (KVPÚ), okresní inspekce požární ochrany (OIPO) a okresní veřejné požární útvary (OVPU). (ústavní zákon č. 100/1960 Sb.; zákon č. 36/1960 Sb.; zákon č. 94/1966 Sb.)

Roku 1969 došlo ústavním zákonem č. 143./1968 k federalizaci ČSSR, čímž vznikla Česká a Slovenská socialistická republika. HIPO byla rozdělena na dva samostatné orgány a přejmenována na hlavní správu požární ochrany (HSPO). ČSPO byl přejmenován pouze na SPO a jeho místní jednoty se nyní nazývaly základní organizace. O rok později vyšel od státních orgánů pokyn, aby v každém okresním městě fungoval veřejný požární útvar. V témže roce tedy vznikli VPÚ Pelhřimov a Prachatice a o rok později i v Jindřichově Hradci. Koncem sedmdesátých let přestávalo pokrytí požárními jednotkami stačit, zvláště chybělo pokročilé vybavení, které se zpravidla nedostávalo k dobrovolným sborům. Začala tedy vznikat tzv. detašovaná pracoviště profesionálních hasičů. V našem okrese vzniklo takové pracoviště v roce 1977 v Suchém Vrbném, v roce 1978 v Týně nad Vltavou a v roce 1979 v Trhových Svinech. Tím bylo pokrytí požárními jednotkami uspokojivější. (ústavní zákon č. 143/1968 Sb.; Szaszo, 2010)

2.2.11 Nový zákon o požární ochraně

Další rozsáhlé změny přišly s novým zákonem o požární ochraně č. 133/1985, který s množstvím změn platí dodnes. Významnou změnou bylo zřízení Sboru požární ochrany (Sbor PO), tedy první organizace, zahrnující všechny orgány působící na úseku profesionální požární ochrany, jejíž prvořadé poslání je ochrana životů, zdraví a majetku. Sbor PO dále vykonává státní požární dozor. Organizační složky sboru PO jsou správy a represivní složkou útvary, oboje na krajské i okresní úrovni. Dalšími jednotkami byly již fungující závodní požární útvary (ZPÚ), dobrovolné veřejné požární sbory (DVPS) a dobrovolné závodní požární sbory (DZPS). Ve výjimečných případech se stále může zřídit pouze požární hlídka. (zákon č. 133/1985)

V roce 1989 přišla sametová revoluce a s ní další reorganizace státu i hasičstva v obrovském měřítku. V novém státním útvaru ČSFR zanikly s krajskými národními výbory také krajské správy a útvary bez vytvoření náhrady. Jejich funkci převzaly příslušné okresní orgány. Z okresních národních výborů vznikly okresní úřady. Krátce po revoluci zanikl svaz ČSPO a vznikla přímá nástupnická organizace Sdružení Hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS) a základním organizacím se navrátil tradiční název Sbor dobrovolných hasičů (SDH). Spolu se SH ČMS vznikly i další organizace s cílem sdružovat sbory, například Česká a moravská hasičská

jednota (ČHJ a MHJ), ale nesetkaly se s takovou podporou jako první spolek. (Szaszó, 2010)

Roku 1995 vešel v platnost zákon č. 203/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o požární ochraně, čímž vzniká na našem území dodnes fungující Hasičský záchranný sbor České Republiky. Zároveň se mění OVPÚ na Hasičský záchranný sbor okresu (HZS okresu), ZPÚ na hasičský záchranný sbor podniku (HZSP), DVPS na jednotku sboru dobrovolných hasičů obce (JSDHO) a DZPS na jednotku sboru dobrovolných hasičů podniku (JSDHP). O dva roky později jsou zřízeny samosprávné kraje a na to reaguje HZS ČR zatím poslední reorganizací. Zákonem č. 237/2000 Sb., kterým se mění zákon o PO, zanikají dosavadní HZS okresů a jsou zřízeny Hasičské záchranné sbory krajů (HZS krajů). Vzniká nový řídicí orgán Generální ředitelství HZS ČR (GŘ HZS ČR) a jednotky požární ochrany jsou rozřazeny do kategorií JPO I až VI. (zákon č. 203/1994 Sb.; zákon č. 237/2000 Sb.)

2.3 Dnešní požární technika

2.3.1 Zásahový požární automobil

Zásahovým požárním automobilem (ZPA) rozumíme speciální vozidlo sloužící pro účely represivní požární ochrany. Vozidla jsou v předepsaném barevném provedení a využívají výstražné zvukové a světelné zařízení (VRZ). ZPA dělíme na podvozek, kabinu pro mužstvo a prostor pro vybavení, pro který je u nákladních podvozků zřízena účelová nástavba, zatímco u dodávkových vozidel vestavba. Nástavba nebo vestavba je speciálně upravena pro uchycení hasičských prostředků nebo hasebních látek. Rozsah vybavení, typ podvozku a další specifika se volí dle požadované kategorie vozidla. (vyhláška č. 35/2007)

2.3.2 Označení požárních vozidel

V současnosti je využíváno několik barevných provedení ZPA. Nejrozšířenější je provedení v jasně červené barvě RAL3000 s bílým vodorovným pruhem po bocích vozidla. Moravskoslezský kraj se již v 90. letech zabýval zlepšením viditelnosti svých vozidel a nechal je všechny opatřit reflexní červenou barvou RAL3024, která připomíná téměř barvu oranžovou, ale při zhoršené viditelnosti má mnohem lepší vlastnosti. Toto provedení, také s bílým vodorovným pruhem, od roku 2013 doplňují ještě žlutozelenými reflexními prvky. Ostatní kraje však toto provedení plošně nezavedly a barva RAL3024 se u nich objevuje pouze

zřídka. O něco více můžeme po republice pozorovat zelenožluté šrafování na zadní části vozu, tzv. chevron. V roce 2018 začalo ministerstvo vnitra zkoumat barvu, která by byla nástupcem RAL3000, avšak moravskoslezský vzor se jím nestal. Místo toho v průzkumu zvítězila jen o málo jasnější červená barva OS3117. (vyhláška č. 35/2007; Požáry.cz, 2014; Požáry.cz, 2018)

ZPA mohou díky VRZ využít právo přednosti v jízdě. Tato světla byla až do nedávna u všech bezpečnostních složek výhradně modré barvy, avšak v roce 2018 bylo umožněno použití červeno modré světelné kombinace. Vzhledem k absenci technických podmínek pro tuto kombinaci, které GŘ HZS ČR vydalo až v březnu 2019, zatím není téměř vůbec využívána. (Procházka, 2018; Požáry.cz, 2019)

Dalším důležitým označení vozů je typ jednotky a dislokace, které jsou uvedeny na dveřích vozu. Na účelové nástavbě je pak uvedena kategorie vozidla a důležité takticko-technické parametry. (vyhláška č. 35/2007)

2.3.3 Druhy požárních vozidel

Jelikož JPO provádí širokou škálu záchranných a likvidačních prací, existuje množství druhů ZPA. Pro každý druh je typický jiný podvozek vozidla, jako například nákladní vůz, dodávka nebo osobní automobil. Dalšími parametry jsou kategorie podvozku, hmotnostní třída a dle konkrétních druhů pak hlavní parametr, množství hasebních látek a rozsah výbavy.

U podvozků rozlišujeme tři kategorie. První, označená číslem 1, je podvozek pro silniční provoz. Jsou to nejčastěji lehká osobní nebo dodávková vozidla a některá těžší vozidla, dislokovaná ve velkých městech kde převládá provoz na silnicích. Číslem 2 je označen podvozek pro smíšený provoz, tedy na silnicích a v lehkém terénu, Tento typ podvozku je nejrozšířenější, neboť je na něm postavena většina ZPA na nákladním podvozku, a dále některé speciální dodávky a pickupy, které to pro provoz vyžadují. Označení číslem 3 patří kategorii pro terénní provoz. Sem se řadí technika, u které se předpokládá provoz i mimo pozemní komunikace, jako například technika pro lesní požáry, dále kategorie zahrnuje velmi rozšířené velkokapacitní cisterny na podvozku Tatra. (vyhláška č. 35/2007)

Hmotnostní třída rozděluje ZPA na tři kategorie, a to lehké do 7,5 tuny, označené písmenem L, střední od 7,5 do 16 tun, označené písmenem M, a těžké nad 16 tun, označené písmenem S. Střední hmotnostní třída do roku 2011 měla horní hranici 14 tun, tudíž vozidla vyrobená před tímto datem nemusí odpovídat současnému označení. Do lehké kategorie řadíme zejména osobní automobily,

pickupy a dodávky, do střední pak zejména prvovýjezdové cisterny a další techniku postavenou na nákladním podvozku, do těžké kategorie se řadí všechny velkokapacitní cisterny, některé prvovýjezdové cisterny a další speciální technika převážející velké množství hasiv nebo prostředků. (vyhláška č. 35/2007)

2.3.4 Cisternová automobilová stříkačka

Cisternová automobilová stříkačka (CAS) je nejrozšířenějším ZPA u hasičů, je to vozidlo s vestavěným požárním čerpadlem, vlastní zásobou vody a požárními prostředky dle rozsahu vybavení. Jako hlavní parametr se udává výkon čerpadla v litrech za minutu dělený stem. Existují tedy CAS 15, CAS 20, CAS 30, atd. Hasební látky v CAS jsou voda a pěnidlo, jejichž množství se v označení vozidel uvádí za lomítkem za hodnotu výkonu čerpadla. Rozsah výbavy může být redukován, základní, technický, pro velkoobjemové hašení nebo pro lesní požáry. (Jendříšak, 2005)

Nejčastějším typem tohoto druhu jsou tzv. prvovýjezdové CAS, které jsou vybaveny pro řešení většiny typů zásahů. Podle vzhledu lze CAS nejsnáze poznat jako nákladní vůz na podvozku 4x4, s prodlouženou kabinou a nástavbou opatřenou třemi roletami z každé strany. Prvovýjezdová CAS slouží k přepravě kompletního družstva 1+6, množství vody se pohybuje zpravidla od 2 do 4 kubických metrů a vybavení zahrnuje mimo prostředky pro hašení také například řetězové pily pro odklizení nebezpečných stromů, kalová čerpadla pro sání vody ze zatopených prostor, přetlakové ventilátory pro větrání zakouřených prostor, vybavení pro likvidaci obtížného hmyzu, zdravotnické vybavení a mnoho dalšího. CAS v provedení technickém, které jsou k vidění zejména u jednotek HZS krajů, vezou navíc hydraulické vyprošťovací zařízení, které se využívá u dopravních nehod. Prvovýjezdové CAS jsou základem techniky u dobrovolných jednotek kategorie JPO II a JPO III.

Druhým nejčastějším typem jsou cisterny velkokapacitní, které slouží jako zásoba vody u požárů. Vzhledem poznáme velkokapacitní CAS jako nákladní vůz s podvozkem 6x6, s krátkou kabinou a dlouhou nástavbou, která má mezi předními a zadními roletami úložný prostor pro velkou nádrž. Velkokapacitní CAS může vézt družstvo 1+3, avšak bývá uzpůsobena na obsluhu pouze dvěma hasiči. Množství vody bývá více než 8000 litrů. Rozsah vybavení se u nových vozidel označuje jako pro velkoobjemové hašení a zahrnuje zejména prostředky pro hašení a doplňování ostatních CAS. Těmito vozy jsou také často vybaveny dobrovolné jednotky JPO II a JPO III.

Další typy CAS jsou již méně obvyklé a jedná se například o speciální terénní CAS uzpůsobené pro boj s lesními požáry, nebo kombinace provýjezdové a velkoobjemové cisterny u některých dobrovolných jednotek, které se pokouší sloučit funkce těchto dvou typů.

2.3.5 Dopravní automobil

Dopravní automobil (DA), je specialitou dobrovolných jednotek. Slouží především k přepravě mužstva a v některých případech vezou i množství prostředků. DA jsou nejčastěji dodávková vozidla se třemi řadami sedadel a zadním prostorem pro vybavení, který může být opatřen vestavbou pro jeho uchycení. Rozsah vybavení je základní, technický nebo s motorovou stříkačkou. U základního rozsahu se počítá pouze s dopravou mužstva, u technického pak s lehkými technickými pracemi a u provedení s motorovou stříkačkou pak i s hašením z volného zdroje, nebo zřízením čerpacího stanoviště pro plnění CAS. Vozidla DA mají ve výbavě jednotky jak JPO II a JPO III, tak i nejmenší JPO V, kde je nejčastěji DA jediným vozem. (Jendříšak, 2005)

2.3.6 Ostatní druhy požárních vozidel

Dalších druhů ZPA je velké množství a nejsou tak často k vidění. U dobrovolných jednotek se někdy objevují ještě technické automobily (TA), které tvoří většinou souprava pickupu s přívěsem. U HZS se objevují TA i jako dodávkové i těžké nákladní automobily, které jsou určeny k likvidaci rozsáhlejších ekologických, chemických a technologických havárií a dalších katastrof. (Jendříšak, 2005)

Rychlé zásahové automobily (RZA) jsou určeny pro rychlý pohyb a zejména pro dopravní nehody. Ve vybavení mívají vyprošťovací zařízení, hasící zařízení s malou zásobou vody, motorové pily, zdravotnické vybavení apod. Postavené jsou většinou na terénních pickupech, SUV a menších dodávkách. RZA využívají HZS, u JSDH nebývají. (Jendříšak, 2005)

Pro těžké dopravní nehody se využívají vyprošťovací automobily (VYA). VYA jsou určeny k provádění vyprošťovacích, jeřábových a odtahových prací. Základem jsou podvozky těžké hmotnostní kategorie, ve výbavě je pak otočný jeřáb nebo hydraulická ruka, navijáky, lana, odtahová zařízení, radlice a podobně. Automobilové jeřáby (AJ) pak slouží výhradně k jeřábovým pracím a mívají větší nosnost, která je jejich hlavním parametrem. (Jendříšak, 2005)

Kombinované hasící automobily (KHA) jsou speciální vozy, které mimo zásah vodou a pěnou umožňují také hašení plynem (např. CO₂) nebo práškem. Najdeme je především u HZSp elektráren, chemických a strojírenských továren, v menším množství pak u HZS krajů a to zejména na centrálních stanicích. Řadí se sem také letištní speciály. (Jendříšak, 2005)

Kontejnerové automobily (KA) jsou holé podvozky s kabinou, které mají místo nástavby prostor určený k nesení kontejneru a hydraulické zařízení, které ho nakládá. Hasiči si tedy jednoduše řečeno na vůz naloží nástavbu s takovým vybavením, jaké právě potřebují. Typů kontejnerů je velké množství. Vybavují se například pro události, ke kterým nedochází tak často. Díky tomu hasiči mohou mít místo čtyř vozidel pouze jedno se čtyřmi různými kontejnery. (Jendříšak, 2005)

Pěnový hasící automobil (PHA), plynový hasící automobil (PLHA) a práškový hasící automobil (PRHA) jsou speciální automobily primárně určené k hašení jiným hasivem než vodou. Dnes jsou již málokdy k vidění, jejich funkci zastávají KHA. (Jendříšak, 2005)

Velitelské automobily (VEA) jsou většinou osobní vozy, pickupy nebo dodávky, které slouží např. pro dopravu důstojníků k větším zásahům, kde je potřeba náročnější koordinace jednotek nebo zřízení štábu. Vyšetřovací automobily (VA) na stejných podvozcích- slouží pro dopravu a potřeby vyšetřovatelů HZS. (Jendříšak, 2005)

Automobilové plošiny (AP) a Automobilové žebříky (AZ) nazýváme výškovou technikou, která umožňuje hasičům rychlý přesun, evakuaci nebo záchranu z výše položených nebo nepřístupných míst. Automobilové plošiny bývají dále využívány pro hašení z výšky. Hlavní parametr je zde maximální dosažitelná výška. (Jendříšak, 2005)

Nákladní automobil (NA) se sklápěcí korbou nebo ve valníkovém provedení slouží pro evakuace, různé nouzové práce nebo jiné potřeby hasičů. Většinou bývá na podvozku Tatra. V menším množství se nachází na stanicích HZS krajů, ve větším pak na Záchranných útvarech HZS.

Dalšími už velice ojedinělými vozidly jsou protiplynové automobily (PPLA), které vezou velké množství dýchací techniky a prostředků pro ochranu proti chemickým látkám, prostředky pro dekontaminaci a podobně. Dnes už jsou také málokdy k vidění, využívány jsou spíše TA v provedení chemickém. Hadicové automobily (HA) slouží k převozu a pokládání většího množství hadic pro objemnou

dopravu vody. Slouží pouze u několika HZSp elektráren a Záchranných útvarů HZS. Mezi nejvíce ojedinělou techniku patří autobusy, vyprošťovací tanky, univerzální dokončovací stroje, traktorbagry, pásová rypadla, sací bagry nebo obojživelná pásová vozidla. (Jendřišak, 2005)

2.4 Vývoj požární techniky

2.4.1 Kolové ruční a parní stříkačky

V dobách zakládání prvních sborů sloužily pro likvidaci ohně stříkačky umístěné na dvou nebo čtyřkolém voze, který táhl kůň. Stříkačky měly velkou oj pro ruční pumpování vody do hadic a sací zařízení, které čerpalo vodu z požární nádrže. Použití těchto stříkaček bylo velice namáhavé a účinek slabý. Výrobou těchto strojů se nejprve zabývali řemeslníci, ale později i na našem území vznikaly specializované firmy na výrobu hasičské techniky, mezi nejvýznamnější patřili firmy Smékal s výrobou v obci Čechy na Hané a také Stratílek Vysoké Mýto. Značným pokrokem u čtyřkolých stříkaček byl parní pohon, který sice dodal značný výkon při minimální námaze, avšak tyto stroje byly velice těžké pro dopravu na místo, drahé na koupi i provoz a především trvalo dlouhou dobu roztápění, než stroj vyvinul dostatečný tlak. (Šuman-Hreblay, 2017)

2.4.2 Stříkačky se spalovacím motorem

Výborných výsledků dosahovaly na začátku 20. století stříkačky se spalovacím motorem, a to výkonem, rozměry, cenou i hmotností. Trvalo však dlouhé roky, než lidé začaly v tento pohon mít důvěru a stříkačky s tímto pohonem z počátku nezaznamenávaly téměř žádný zájem zákazníků. Později však nastal rychlý rozmach a benzinový motor s odstředivým čerpadlem se stal naopak středem zájmu. Byly jím poháněny jednak přenosné stříkačky, určené do těžko přístupných míst, ke kterým se připojilo několik sacích hadic napojujících vodní zdroj a několik výtlačných hadic pro samotné hašení. Později se vyráběly tzv. dvoukolé stříkačky, u kterých byl výkonný agregát umístěn na přívěsném podvozku, který na místo dopravovalo vozidlo. Zároveň se vyráběly přívěsné přenosné stříkačky, které tvořil skříňový přívěs s úložným prostorem pro přenosnou stříkačku a potřebné prostředky. (Šuman-Hreblay, 2017)

2.4.3 První požární automobily

Doprava koňmi byla značně problematická, takže s příchodem automobilové dopravy se ihned počalo zamýšlet využití v hasičství. Přednosti této myšlenky tkvěly

v možnosti přepravení těžkého vybavení a zabudování stříkačky, která by využívala pohonu automobilu. Místní automobilky ve spolupráci s hasičskými výrobci se daly do práce a roku 1928 jezdilo u československých hasičů již 173 automobilových stříkaček. Hasičská vozidla se u nás stavěla především na podvozcích Praga, Kolben a Daněk, Laurin a Klement. S modernizací podvozků se zlepšovaly i hasičské nástavby, které později umožňovaly převážet vedle věcných prostředků i vodu, což v místech s omezenými vodními zdroji dávalo markantní výhodu. Před komunistickým převratem byly nejvyužívanějšími podvozky Tatra 111, Praga RN a Škoda 706R. (Motl, 2012)

2.4.4 Vývoj za socialismu

Po komunistickém převratu bylo zlikvidováno soukromé podnikání a všechny hasičské firmy sloučeny pod jeden národní podnik. Ten dostal název Továrna hasičské techniky (THZ) a sídlil ve Stratílkově továrně ve Vysokém Mýtě. Firma pokračovala ve výrobě úspěšných přívěsných přenosných stříkaček PPS-8 a dvoukolových stříkaček DS-16. Prvním rozšířeným automobilem s hasičskou nástavbou byla Tatra 805 postavená jako dopravní vozidlo s přenosnou stříkačkou DVS-8. Podobnou nástavbu dostala i Praga RN se stejným označením. Ta se ale později vyráběla s požární stříkačkou zabudovanou přímo vpředu vozidla a toto vozidlo neslo označení AS-16. Ještě později se Praga RN dočkala verze s vlastní cisternou jako známé jako ASC-16. V 60. letech se již pod hlavičkou národního podniku Karosa masově vyráběly vozy ASC-16 Škoda 706 RTH a ASC-32 Tatra 138, základ moderních prvovýjezdových a velkokapacitních cisteren. V letech 70. se vedle modernizovaných verzí uvedených cisteren, CAS 25 Škoda 706 RTHP a CAS 32 Tatra 148, vyráběla revoluční přenosná stříkačka PS-12, která tvořila základ přívěsného vozíku PPS-12 a dopravního vozidla DVS-12 na podvozku Avia. V roce 1985 se výroba z Vysokého Mýta přesunula do Poličky, kde se začaly vyrábět moderní cisternové vozy, prvovýjezdové CAS K25 Liaz 101 a velkokapacitní CAS 32 Tatra 815. (Motl, 2012)

2.4.5 Obměňování techniky po revoluci

Po sametové revoluci a osvobození trhu se do výzbroje hasičů začala pomalu dostávat zahraniční technika ze západu, i když není výjimkou, že mnoho požárních stanic má stále zařazenou techniku z 80. let. V Čechách se dnes stavbě hasičských automobilů věnuje společnost THT Polička, dále Kobiť-THZ Slatiňany, která nahradila původní SPS-THZ Slatiňany, a dopravní automobily dodává STS Prachatice. Ze zahraničních výrobců stojí za zmínku rakouský Rosenbauer, který

patří mezi absolutní světovou špičku v hasičských výrobcích, francouzská Camiva, která dodává speciály na lesní požáry, německá společnost Metz s automobilovými žebříky, nebo finské Bronto Skylift, vyrábějící nejvyšší automobilové plošiny na světě. Mezi podvozky u nás nejčastěji vidáme značky Tatra, Mercedes a Scania.

2.5 Dnešní hasičské objekty

2.5.1 Požární stanice

Objekty, kde sídlí jednotky HZS krajů a jednotky HZS podniků nazýváme požární stanice. Jsou uzpůsobeny pro garážování většího množství požárních vozidel a intenzivní provoz. Posádka zde drží 24 hodinové směny 365 dní v roce. Profesionální jednotky mají na výjezd 2 minuty času a tomu musí být uzpůsobeny všechny prostory stanic. Hasiči mají v dosahu svých vozidel denní společenské místnosti, kuchyni kde si sami vaří, školící učebny, šatny, spojové místnosti, ložnice a umývárny, někde navíc i tělocvičny a posilovny. Požární stanice se zřizují dle velikosti měst, předepsané techniky a počtu družstev, jejichž výjezd zajišťují. Rozlišujeme stanice C1 až C3, dle starého názvosloví centrální, a P0 až P4, dle starého názvosloví pobočné. (Vyhláška č. 247/2001)

Stanice typu C neboli centrální jsou většího charakteru a alespoň jedna musí být zřízena v každém územním odboru. Tyto stanice mimo standardní zásahy zajišťují také pohotovost specializovaných družstev, jakými mohou být lezci, potápěči nebo specialisté na nebezpečné látky, s působností po celém územním odboru resp. kraji. Stanice typu C bývají také vybaveny tzv. pracovištěm chemické služby, dle starého názvosloví protiplynovým, které zajišťuje plnění tlakových lahví a kontrolu dýchacích přístrojů. Na tomto pracovišti mají některé stanice zřízen výcvikový polygon, což je průchozí objekt s překážkami simulující těžko průchodnou budovu bez světla, kde hasiči cvičí použití dýchací techniky v náročných podmínkách.

Největším typem požární stanice je typ C3. Zřizuje se v obci s počtem obyvatel nad 75 tisíc a zajišťuje možný výjezd 3 družstev zároveň. Základní početní stav v jedné směně je 20 hasičů. Tento typ stanic najdeme zpravidla v krajských městech, kde zároveň se stanicí působí i krajská ředitelství. V jihočeském kraji do této kategorie spadá požární stanice v Českých Budějovicích v Pražské ulici. Kategorie C2 a C1 zajišťují výjezd dvou družstev. Jsou to nejčastěji sídla ředitelství územních odborů v okresních městech. V Jihočeském kraji jsou to požární stanice v Českém Krumlově, Prachaticích, Písku, Strakoncích, Táboře a Jindřichově

Hradci. Tyto dva typy se liší v počtu obyvatel měst a základního početního stavu, kdy typ C2 se zřizuje v obcích s 50 až 75 tisíci obyvateli o základním početním stavu 15 hasičů v jedné směně, zatímco typ C1 v obcích do 50 tisíc obyvatel o základním stavu 13 hasičů na směnu. (Vyhláška č. 247/2001; Karda, 2015)

Stanice typu P jsou pak zřízeny ve vzdálenějších místech, kde není dostatečný dosah ze stanic C a plošné pokrytí to v dané lokalitě vyžaduje. Největším typem z této kategorie je P4, která se zřizuje v obcích s počtem obyvatel nad 30 tisíc a zajišťuje výjezd dvou družstev. Základní početní stav je 13 hasičů ve směně, stejně jako u C1. Stanice typu P3 se zřizuje v obcích s méně než 30 tisíci obyvateli a zajišťuje výjezd pouze jednoho družstva. Stanice P2 je posledním typem, kde je povinné mít automobilový žebřík nebo plošinu, a proto se zřizuje v obcích do 15 tisíc obyvatel, pokud je v obci velké množství nadzemních budov nebo v obcích nad 15 tisíc obyvatel, kam se nemůže tato technika dostat z jiné stanice do 15 minut. Typy P1 a P0 jsou nejmenším možným provedením požární stanice v menších městech do 30, resp. 15 tisíc obyvatel zajišťujících výjezd jednoho družstva. Stanice typu P jsou v našem okolí v Trhových Svinech, Suchém Vrbném a Třeboni. (Vyhláška č. 247/2001; Karda, 2015)

2.5.2 Požární zbrojnice

Požární zbrojnicí rozumíme objekt sloužící jednotkám a sborům dobrovolných hasičů. Budovy i pozemky jsou zpravidla v majetku obcí. Požární zbrojnice mívají dnes nejčastěji garáže pro požární techniku, sklady pro požární prostředky, klubovnu pro jednání, schůzky mládeže a sociální zařízení. Jejich velikost zpravidla závisí na velikosti obce nebo kategorii jednotky. Většina současných zbrojnic byla vystavěna v akci Z mezi 70. a 80. Lety minulého století. Od té doby jsou budovy udržovány dle finančních možností obce nebo získaných grantů. Značnou změnu přinesly evropské dotace okolo roku 2015, kdy velké množství obcí úspěšně žádalo o finance na rekonstrukci zbrojnice. Rekonstrukce se týkaly nejčastěji zateplení budov, nahrazení dvoukřídlých vrat u garáží sekčními nebo výměny oken. I v posledních letech bývají ojediněle díky dotacím postaveny i zcela nové zbrojnice.

2.6 Vývoj hasičských objektů

Samotný vývoj hasičských objektů není nikde obecně popsán, a tak nezbyvá než čerpat z dostupných kronik, které mezi mapováním historie sborů či okresů vždy

malou část věnují právě hasičským zbrojnicím. Z těchto úryvků pak můžeme pozorovat následující tendence.

2.6.1 První prostory pro hasiče

Již s prvními vlastněnými ručními stříkačkami nově zakládaným hasičským sborům vznikla starost, kde tuto rozměrnou techniku skladovat. Jelikož zakládání hasičských sborů bylo úkolem obcí, byla potřeba pomoc jejich správy s tímto úkolem. Tato doba ještě neznala žádné hasičské objekty, ani pojem hasičská zbrojnice. V prvopočátcích tedy hasičům posloužily poskytnuté prostory v obecních budovách, malých stodolách nebo kolnách u obecních kováren. Byl to tou dobou důležitý úkol všech sborů, nalézt společně s obecní správou takový prostor, vyjednat jeho užívání a poté ho vhodně upravit, aby co nejlépe sloužil jejich účelům. Takovým objektům se říkalo hasičské kůlny, hasičské schráně nebo hasičská skladiště. (Caletka, 2003)

2.6.2 První hasičské stavby

Okolo roku 1900 se objevovaly první stavby určené přímo hasičům. Stavěny byly většinou na obecním pozemku, a tak vznikl další důležitý obecní objekt vedle kapliček a kováren. Ve stavěných objektech často nesloužily všechny místnosti jen hasičům, ale běžně byly zázemím i dalším organizacím nebo potřebám obce. V blízkosti se zpravidla nacházel rybníček jako zásoba vody pro případný zásah. Sami hasiči si pak stavěli ještě sušáky na hadice v podobě stožárů, kam se zavěšovaly. Skladovací rozměry těchto objektů by přibližně pojaly dnešní osobní automobil, což rozměrům tehdejších stříkaček postačovalo. Objekty se nazývaly stejně jako dříve přidělené prostory a navíc se o nich kroniky prvně zmiňují jako o hasičských zbrojnicích. (Caletka, 2003)

2.6.3 Po druhé světové válce

Konec druhé světové války s sebou přinesl obrovské množství techniky zanechané jednak ustupující armádou, ale především rozpuštěním všech německých sborů na našem území a převedením jejich techniky na sbory české. Od této doby se rozměry hasičské techniky už jen zvětšovaly a tak každé obdržení nových strojů znamenalo pro příslušný sbor často potřebu úprav vjezdů, vrat nebo celých prostor. Nejen to bylo po druhé světové válce důvodem pro snahy všech sborů o vylepšení svých prostor, ať již plánováním modernizací stávajících nebo budováním nových zbrojnic. Mnoho přidělených a existujících hasičských objektů bylo opravováno a někde se i stavěly nové. (Menšík, 2001)

2.6.4 Stavby v akcích Z

Fenoménem komunistického režimu byly takzvané Akce Z, neboli akce pro zvelebování občanských prostor. Z důvodu nedostatku prostředků byly na občany často kladeny požadavky o brigádní zapojení do úklidových prací nebo budování obecních objektů, a to zdarma. V této době tedy vedle budov občanské vybavenosti opět vznikalo velké množství nových objektů pro hasiče, nebo probíhaly přestavby starších. V roce 1969 vyšly v prováděcí vyhlášce k zákonu o požární ochraně první požadavky na požární zbrojnice, které předepisovaly například umístění zbrojnice poblíž centra obce, zřízení skladu pohonných hmot odděleného od zbytku objektu, zřízení prostoru pro cvičení, osvětlení prostoru před zbrojnicí a další. Největší stavební aktivita probíhala v 70. a 80. letech, kdy byly navíc zřizovány okresní útvary profesionálních hasičů, nazývané detašovaná pracoviště. Objekty budované v tomto období většinou dobrovolným i profesionálním sborům slouží dodnes, ač často upravované nebo rekonstruované. (Menšík 2001; vyhláška ministerstva vnitra č. 106/1959 Ú.I.).

2.6.5 Historie stanic a zbrojnic v našem okolí

Z profesionálních hasičů v našem okolí měli jako první svůj prostor samozřejmě placení hasiči v Českých Budějovicích, kteří již po svém založení dostali k dispozici dvůr bývalé radnice, a to přímo vedle té současné na rohu Radniční a Biskupské ulice. V roce 1929 jim byla postavena moderní stanice se sedmi garážemi ve Vachkově ulici, která dnes již v přejmenované Haškově ulici slouží městské policii. Od roku 1991 totiž českobudějovičtí hasiči sídlí v bývalých kasárnách v Pražské ulici, spolu s krajským ředitelstvím, v rekonstruovaných budovách a nově postavených garážích. Během zřizování detašovaných pracovišť byla v roce 1977 postavena stanice v Suchém Vrbném a v roce 1979 v Trhových Svinech, které, obě rekonstruované, slouží dodnes. (Caletka, 2003; Karda, 2016)

U dobrovolných sborů v blízkosti Borovan se jako první těšili ze stavby hasičského skladiště v sousedních Ledenicích, kde již v roce 1929 postavili budovu sloužící z poloviny jim a z druhé lesnickému spolku. Později ji již využívali pouze hasiči a v roce 1986 byl objekt zbourán a na stejném půdorysu vystavěn zcela nový patrový objekt. V roce 2018 prošla hasičská zbrojnice v Ledenicích celkovou rekonstrukcí. V rámci akcí Z se postavila nejprve v Borovanech roku 1961, což je podrobně popsáno v pozdější kapitole. V roce 1970 se stavěla zbrojnice v Jílovicích, která dodnes tvoří zázemí jak hasičům, tak obecnímu úřadu. Další byl v roce 1977 sbor v Lišově, který představil na poměry dobrovolných hasičů nevídanou stavbu

s dvoupatrovou budovou, pěti prostornými garážemi a sedmipodlažní požární věží. Tato zbrojnice prošla rozsáhlou rekonstrukcí v roce 2018. Dobrovolní hasiči z Trhových Svinů sdílí svoji zbrojnici již od jejího postavení s místní profesionální jednotkou. (Cukr, 2017)

2.7 Požadavky na hasičské zbrojnice

Požadavky na hasičské zbrojnice jsou podrobně popsány v technické normě ČSN 73 5710 s názvem Požární stanice a požární zbrojnice. Tento předpis byl vydán v listopadu 2006, kdy nahradil zastaralou normu z roku 1980. Předpis se věnuje především požárním stanicím pro nepřetržitý provoz a v menší míře požárním zbrojnicím. Norma nahlíží na hasičské zbrojnice pouze z hlediska JPO, tudíž zde lze nalézt zejména předepsané rozměry garáží a průchozích prostor využívaných při vyhlášení poplachu. V souvislosti s tím ČSN definuje pojem nástupní komunikace pro hasiče, což jsou vodorovné a svislé komunikace, které hasiči využívají v čase mezi vyhlášením poplachu a samotným výjezdem, řadí se sem chodby, dveře, schodiště nebo skluzy. Dalším pojmem je nástupní prostor pro hasiče, kterým se rozumí prostor, kde mají hasiči uloženy své zásahové oděvy a kde se v již zmíněném časovém intervalu převlékají. Při umístění skluzu mezi dvěma podlažími se volí tyč o průměru 18 až 24 cm a šachta o straně čtverce 110 cm. (ČSN 73 5710)

Prvním předpisem je, že požární zbrojnice se navrhují jako bezobslužné, což znamená, že objekt zůstává po výjezdu jednotky prázdný a v souvislosti s tím se mohou navrhovat například dveře bez vstupní kliky. V požární zbrojnici se dále navrhují oddělené šatny pro uložení zásahového a civilního oděvu v počtu odpovídajícímu stavu jednotky. Umývárna by měla být navrhována přímo vedle šatny a být z ní přímo přístupná. U nástupních komunikací je předepsána šířka chodby a schodišť minimálně 110 cm a průchozí šířka dveří 90 cm. (ČSN 73 5710)

Významná pozornost je věnována rozměrům garáže. Místnost musí mít světlou výšku o 40 cm vyšší, než je výška nejvyššího používaného automobilu. Půdorysné rozměry garážového stání musí odpovídat rozměrům používaných vozidel, zvětšených o 90 cm před vozidlem a 200 cm za vozidlem, mezi vozem a boční stěnou musí být minimálně 150 cm, mezi dvěma stojícími vozidly min. 180 cm a v případě středových nosných pilířů alespoň 120 cm mezi ním a bokem vozidla. Vrata garáže pak musí být o 85 cm širší a o 40 cm vyšší, než jsou rozměry používaného automobilu. (ČSN 73 5710)

3. Cíl bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je vytvoření studie nové podoby požární zbrojnice v Borovanech, která by zlepšila podmínky pro činnosti SDH a JSDH Borovany, které tyto budovy využívají. Hlavním záměrem je rozšíření stávajících a vytvoření nových prostor, neboť od stavby tohoto objektu uplynulo již téměř 60 let a jak spolková, tak zásahová činnost prošla značným vývojem a klade nyní mnohem větší nároky než tehdy.

Pro zásahovou jednotku je zásadní usnadnění parkování vozidel, rozšíření kapacity garáží, dostatek skladovacích prostor pro věcné prostředky a zázemí pro jejich údržbu. Klubovna obsahující historické předměty je v současnosti využívána kromě schůzí také pro kulturní akce a činnosti mladých hasičů. Při těchto činnostech hrozí poškození těchto předmětů a konání jedné akce znemožňuje využití prostor další skupinou. Při provozování občerstvení jsou prostory zázemí příliš malé a je nutné mít suroviny uloženy na více místech.

Návrh nové dispozice by tedy měl respektovat všechny tyto nedostatky a zároveň využít současné možnosti a technologie pro výstavbu hasičských objektů.

4. Metodika

Před samotným návrhem bylo potřeba důkladně popsat současný objekt, neboť jeho stavba byla dle potřeby postupně rozšiřována v rozmezí téměř 25 let. Tyto informace jsem se snažil hledat v archivu SDH Borovany, kde jsem našel stavební deníky a některé výkresy. Výkresy však existují pouze ke dvěma přístavbám a některé přesně neodpovídají skutečnosti. Dále jsem procházel kroniky z doby konkrétních stavebních prací, kde byl jejich průběh přehledně shrnut. V kronikách jsem studoval také data obdržení a vyřazení požární techniky, které bylo několikrát příčinou drobných úprav stavby. Některé detaily stavby, které jsem nemohl zjistit z textů, jsem našel na fotografiích.

Získané informace jsem si přehledně zapsal a rozměry stavby, které v dokumentaci chyběly, změřil ručně. Výsledkem byl ucelený přehled o průběžích stavebních pracích a ze získaných rozměrů jsem vyhotovil 3D modely objektu v různých časových bodech tak, jak se stavba vyvíjela až po současný stav. K tomu jsem využil program SketchUp.

Při navrhování nové dispozice jsem nejprve vycházel z informací získaných od jednotlivých skupin využívajících objekt a z vlastního pozorování nedostatků. Po zhotovení prvotního hrubého nákresu jsem jej představil na výborové schůzi SDH Borovany a vyslechl si poznámky jeho členů. Zanesl jsem je do nové podrobnější dokumentace, u které jsem již využíval potřebné předpisy, především ČSN 73 5710 pro požární stanice, požární zbrojnice a požární buňky a vyhlášku č. 268/2009 o technických požadavcích na stavby.

Pro snazší prezentaci studie jsem v programu SketchUP vytvořil 3D model navrhovaného stavu, kde je možné pozorovat srovnání se stavem současným. Zároveň jsem tento program využil k vytvoření pohledů. Půdorysy byly vytvořeny v programu ArchiCAD verze 17.

5. Výsledky a diskuze

5.1 Vývoj stavby k současnému stavu

Borovanští hasiči dostali své první skladiště krátce po svém založení, bylo to v roce 1898 v průjezdu budovy na severním cípu návsi a v přilehlém dvoře. Roky plynuly a hasiči začali cítit potřebu lepšího prostoru, neboť přidělená budova již chátrala a neposkytovala jim potřebné zázemí při jejich činnostech. Již v roce 1948 si tedy zhotovili plán na vybudování vlastní zbrojnice, splňující všechny jejich požadavky. Tehdy ale bohužel místní ani okresní národní výbor tomuto přání nepožehnal. Když si pak hasiči o dva roky později pořídili svůj první automobil, k jehož garážování obdrželi od radnice ještě jeden průjezd o několik metrů vedle, vozidlo ani nebylo možné na tomto místě parkovat, neboť strop byl příliš nízký. Nezbyvalo tedy nic jiného než zapustit podlahu o 40 centimetrů, aby se automobil bezpečně vešel dovnitř. V následné době hasiči na této budově shledávali stále více nedostatků. Vozidlo měli v jedné budově, zatímco přívěsnou stříkačku a další prostředky ve druhé. Ulice, do níž ústil průjezd, byla příliš úzká, takže bylo nutné vyjíždět nadvakrát. Strop již opadával a mnoho dalšího. V roce 1958 dokonce národní výbor zakoupil pro hasiče ještě jednu budovu vedle současné zbrojnice, avšak tu nikdy využívat nezačali, neboť původní vlastníci ji odmítali opustit. To ještě vyostřilo rozhořčení nad špatným stavem zázemí, až v březnu roku 1960 došlo k jednání s členy MNV, kde bylo poukázáno na všechny nedostatky a požadováno, aby národní výbor ze své moci zařídil uvolnění zakoupené budovy, jinak hasiči odmítají pokračovat v činnosti. Vše naštěstí dobře dopadlo a hasičům bylo umožněno, aby si novou zbrojnici vlastními silami postavili, přičemž byla přislíbena i pomoc se sháněním materiálu.

5.1.1 Prvotní stavba – garáž a klubovna

Celá stavba měla proběhnout jako Akce Z, což znamená, že proplatit je možné pouze materiál a některé řemeslnické práce, jinak všechnu další práci musí odvést hasiči zdarma. Počátky stavby byly složité, neboť materiál bylo velice obtížné sehnat. Získával se mimo jiné například při bourání kolny nebo v místní továrně Calofrig. Při navážce materiálu na místo došlo ještě k dalšímu problému, a sice pozemek, na kterém měla stavba stát, byl soukromý a MNV řešil jeho užívání pouze se zemědělským družstvem, který na něm hospodařil a nikoliv s vlastníky, kteří jim ho dávali k dispozici. Nakonec však i toto dopadlo dobře a už 24. března proběhla první brigáda. Do května byly hotovy základy a část obvodového zdiva a v polovině

září již na vybetonovaném věnci seděla kompletně hotová střecha. Sehnat potřebný materiál dalo obzvláště složitou práci, neboť byl nedostatek i pro stavby plánované. Do konce roku byly vyzděny ještě štíty a stavba tak mohla v pořádku přečkat zimu. Následující jaro se přiváděla vodní přípojka, pracovalo se na fasádě a vnitřních prostorech. Nakonec byla realizována elektroinstalace, upraven okolní terén, příjezdová cesta a přikročilo se k pracím závěrečným. Datum slavnostního otevření byl stanoven na 24. září 1961, přesně 18 měsíců od první brigády. V posledních dnech se ale stále ještě pracovalo do noci, aby vše bylo perfektní. A tak měli borovanští hasiči svůj vlastní stánek, jak sami nazývali svoji novou požární zbrojnici.

Výsledkem bylo dílo v hodnotě 215.000 Kč, postavené celkem za 55.947 Kč. Odpracováno bylo celkem 5230 brigádnických hodin a více než 1000 dalších hodin při přepravě materiálu. Původní objekt zbrojnice tvořily dvě propojené budovy. Jedna z nich byla garáž s dvěma automobilovými stáními a ve druhé bylo několik dalších místností. Z garáže byla přístupná dílna a vedle něho šatna pro požární oděvy. Hlavní místností druhé budovy je klubovna, vedle které je pro zajištění občerstvení zřízena kuchyňka s výčepem a sociálním zařízením. Dále byl u kuchyňky příruční sklad a ze zadní strany přístupný sklad pohonných hmot. Do toho se dalo dostat pouze z venku, aby v případě požáru neohrozil zbytek objektu. Garáž ihned posloužila vozidlu Praga a dvoukolové stříkačce, vedle kterého o dva roky později zaparkovalo ještě nákladní vozidlo Tatra. V borovanském sboru ale od roku 1955 fungoval loutkový soubor, vedle estrádního, hereckého a hudebního. Ten pravidelně sehrával pohádky pro děti na borovanské základní škole i v širokém okolí. Začátkem roku 1968 ale vyvstal problém, kdy se v budově základní školy prováděly stavební úpravy a soubor musel tyto prostory opustit. Vyřešení této situace členy souboru velice trápilo, až vymysleli řešení. Se zkušenostmi ze stavby požární zbrojnice by se pustili ještě do stavby sálu, který by na ni byl napojen. Ten by pak sloužil nejen k loutkovým představením, ale i k dalším společenským akcím.

5.1.2 1. přístavba – kulturní sál

Počátek stavby byl opět nejrůzněji komplikován. Funkcionáři okresního národního výboru nevěřili, že tak velkou a náročnou stavbu dokáží hasiči svépomocí zrealizovat, avšak netrvalo dlouho a druhá stavba dostala potřebná povolení. Projekt zdarma vypracoval člen požárního sboru Josef Ochozka, který tou dobou již žil v Ústí nad Labem a komunikace s borovanskými musela probíhat pomocí pošty. Zároveň zdarma vykonával funkci stavbyvedoucího. Okresní národní výbor přislíbil na stavbu částku jen 30 tisíc korun, přičemž odhad celkové ceny byl kolem 700 tisíc.

Stavba započala 9. 3. 1968. Obzvláště v počátku velice pomohla pomocná ruka podaná místním závodem Calofrig, který hasičům jednu sobotu umožnil vyrobit si zdarma stavební materiál. Zároveň byla významná pomoc od místního JZD, které pomáhalo svou technikou. Celá stavba byla dokončena na Štědrý den 24. 12. 1969 a slavnostně předána 25. 1. 1970

Celkem bylo zdarma odpracováno neuvěřitelných 12.951 brigádnických hodin, přičemž ruku k dílu přiložilo 162 osob. Hotové dílo mělo hodnotu 750.000 Kč a postaveno za 265.000 Kč. Průchod do kulturního sálu byl zrealizován z klubovny, a to v šíři 4 metry. Objekt sálu pak zahrnoval ještě vestibul se šatnou a toaletami, nad ním byl balkón a na druhém konci za jevištěm ještě dílnu pro nejrůznější opravy loutek a další potřeby. V jevišti bylo ještě zabudováno propadlo, což je pro loutkové soubory nezbytné. Herci obstarávající dabing totiž musí dobře vidět na scénu a zároveň nebýt viděni divákem. Vestibul v původním objektu byl ještě vybaven výčepem a výdejním okýnkem, aby při kulturních akcích mohlo být zajištěno občerstvení. Vzniklo tak vynikající kulturní zařízení zajišťující zábavu, občerstvení i potřebnou údržbu. Opačným směrem od klubovny zároveň samozřejmě fungovalo zázemí pro dobrovolný veřejný požární sbor, jak byly tehdy nazývány zásahové jednotky.

Sbor v této době disponoval dvěma vozy, ale v garáži parkoval pouze jeden. Nákladní tatra byla totiž po dopravní nehodě v červenci 1970 odeslána do opravy, avšak firma, která toto měla zařídit, ani nezačala a vozidlo tedy dlouhou dobu stálo bez možnosti využití. Stalo se tak až začátkem roku 1973 a co víc, sbor v tu dobu obdržel také Cisternovou automobilovou stříkačku Klöckner. Jelikož měla požární zbrojnice pouze dvě garáže a parkování v budově původní zbrojnice již nepřicházelo v úvahu, všechna tři vozidla se musela vejít na tato dvě garážová stání. To se však časem také ukázalo jako značně nevyhovující a vzhledem ke stavebnímu nadšení borovanských hasičů byl již v červnu 1973 přednesen návrh na přístavbu dvou dalších garáží. Národní výbor tuto myšlenku i vzhledem ke spolehlivosti uskutečnění předchozích dvou staveb, u kterých nikdo nevěřil, že budou dokončeny, podpořil téměř okamžitě a do týdne měli hasiči předložit projekt.

5.1.3 2. přístavba – garáž a sociální zařízení

Projekt vypracoval opět Josef Ochozka a stavba započala 11. června 1973. Do konce roku byl objekt zastřešen a 12. září roku následujícího bylo vše hotovo. Slavnostní otevření objektu proběhlo 21. září za velké slávy. Tentokrát bylo na stavbě odpracováno celkem 11210 hodin, z toho 4576 neplacených. Objekt působil

vizuálně odlišně od původních staveb, neboť byla zvolena valbová střecha s bočními přesahy obvodové zdi a budova na první pohled připomínala kvádr. Díky nové stavbě měli hasiči k dispozici další dvě garážová stání, prostornější než původní, a v budově navíc ještě dílnu, velký sklad a sociální zařízení se dvěma toaletami a sprchou. Propojení s původní budovou mělo být realizováno pouze betonovou deskou s přístřeškem, avšak nakonec byla zhotovena plnohodnotná krytá chodba podél sálu.

V roce 1975 sbor získal požadovaný moderní automobil CAS 25 Škoda 706 a rázem byly všechny garáže naplněny. O dva roky později sbor navíc obdržel také moderní dopravní automobil značky Avia, která nahradila Starší vůz Praga RN. Ten byl převeden sousedním hasičům v Radosticích. Úspěchy hasičských staveb v Borovanech se rychle dostaly do povědomí okolí, a když se v našem kraji začalo jednat o vybudování krajského výcvikového střediska požární ochrany, padla volba jasně na naše městečko. Tou dobou stát neměl příliš prostředků na stavění a u všech veřejných staveb byla maximální snaha využít co nejvíce dobrovolné neplacené pomoci.

5.1.4 Stavba odborného učiliště

Ústředí SPO obeslalo všechny okolní sbory s prosbou o pomoc při výstavbě objektu, který bude sloužit k výcviku všem požárníkům v širokém okolí. Trendem se stalo upsání okolních sborů k odpracování určitého počtu hodin. K výstavbě krajského střediska podali místní také svůj návrh, který byl z větší části převzat. Stavba započala na jaře 1978 a trvala dva a půl roku. Její slavnostní otevření proběhlo 19. 12. 1980. Objekt se po otevření již nenazýval krajské výcvikové středisko, ale odborné učiliště požární ochrany (OUPO). Nové garáže sboru byly prodlouženy a vyrostla u nich třípodlažní budova, která byla ještě propojena s nástavbou nového podlaží nad novými garážemi.

Již po začátku stavby na jaře 1978 se počítalo s tím, že dvě nové garáže budou předány k užívání krajskému středisku po jejich otevření. Borovanští hasiči tedy převedli cisternu Klöckner sboru v Žimuticích, Tatra 805 nechali pro její špatný technický stav sešrotovat a museli rozšířit průchozí rozměr vrat u starých garáží, kde měla být nově parkována Škoda 706 společně s Avii. Protislužbou za poskytnutí garáží k užívání mělo být vytápění OUPO, pročež borovanští ještě v druhé polovině roku 1980 strávili 631 brigádnických hodin při budování ústředního topení. Další stavební úpravou spojenou se stavbou učiliště bylo zrušení jednoho WC pro zřízení náhradního vchodu do dílny, která byla doté doby přístupná z předané garáže.

5.1.5 3. přístavba – přístavek pro skladování

O poslední změně půdorysu stavby neexistuje mnoho dokumentace, ale podařilo se zjistit, že začala v prosinci roku 1982 a skončila v létě 1983. Jednalo se o malý přístavek v zadní části budovy mezi sálem a garáží, díky kterému byl sklad pohonných hmot nyní přístupný zevnitř budovy. Tento prostor byl zhotoven pro skladování rozměrnějších věcí, zejména pak stupňů pro postupné vyvýšení hlediště při divadelních představeních. Mezi další drobné změny během přístavby skladu patří upravení vchodu do původní dílny, která později sloužila jako sklad věcných prostředků. Pravděpodobně díky rozměrům novějších cisteren již nebylo možné využívat vchod přibližně v polovině stěny, a tak byl zazděn a vytvořen nový místo stávajícího okna s přístupem právě ze skladu.

Od této stavby do současnosti proběhlo již pouze několik menších stavebních úprav. Zmiňovaný vchod do skladu prostředků opět nevyhovoval, a proto byl mezi garáží a skladem probourán otvor ve zdi v oblasti za vozidlem a odtud obezděna spojovací chodbička ke dveřím. Dále bylo zazděno již nepotřebné okno mezi klubovnou a skladem a v loutkářské dílně zřízena nová místnost jako kotelna.

5.2 Popis zájmového území

5.2.1 Lokalita

Město Borovany se nachází v Jihočeském kraji, v okrese České Budějovice a jeho centrum se nachází vzdušnou čarou 15 kilometrů jihovýchodně od centra krajské metropole. Katastrální území (KÚ) se rozléhá na 10,5 čtverečních kilometrech a je členité. Nejvyšší bod nalezneme v jeho severozápadní části o nadmořské výšce 540 metrů nad mořem a naopak nejnižší bod v jihozápadním cípu, kde řeka Stropnice opouští KÚ, zde je nadmořská výška 440 m.n.m.

5.2.2 Dopravní infrastruktura

Páteř dopravní infrastruktury tvoří silnice II/157 Český Krumlov - České Budějovice a silnice II/155 Třeboň - Český Krumlov. Další výpadové komunikace III/14618 a III/15517 zajišťují trasu do Ostrolovského Újezda a Hluboké u Borovan. Ve městě je poté vybudována síť 36 ulic obsluhujících obytné zóny především na severu a jihu města.

V ose území západ-východ prochází územím jednokolejná elektrifikovaná železniční trať č. 199 spojující města České Velenice - České Budějovice.

V Borovanech má tato trať zastávku s drážní budovou, která již nyní není v provozu. V KÚ má trať 3 křížení s komunikacemi. Přejezd P1107, křížící silnici III/15517 na východě KÚ, dále přejezd P1108, křížící místní komunikaci za nákladním perónem vlakového nádraží Borovany a nakonec přejezd P1109, křížící silnici III/14618 na západě KÚ. Všechny tyto přejezdy jsou vybaveny světelnou signalizací a P1108 má i závory.

5.2.3 Průmysl

V severní části zasahuje do KÚ oblast bývalého lomu pro těžbu filtračního materiálu křemeliny. Ten nyní slouží jako skládka odpadů Růžov, provozovaná společností Marius Pedersen. V této oblasti má také jeden ze svých areálů Čistička odpadních vod Borovany, druhý se pak nachází na jihu města. V Borovanech sídlí firma na výrobu razítek Colop, své zařízení tu má reklamní společnost Finesa a také LB Cemix. Dále se do průmyslových areálů řadí společnost Bentex na zpracování plastů a firma Bonus recyklující pneumatiky.

5.2.4 Hydrologické poměry

Na území se nachází jeden významný vodní tok, kterým je řeka Stropnice. Rybníků se na území příliš mnoho nevyskytuje. Pouze dva zabírají plochu mírně přes dva hektary a zbytek menších nádrží nebyl ani pojmenován. Územím dále protéká Radostický potok, pravý přítok Stropnice a Chrastský potok, který se vlévá do Vrcovského potoka a tvoří také pravý přítok Stropnice. Záplavové území zde nalezneme podél koryta řeky Stropnice, kde je ohrožen jižní areál Čističky odpadních vod.

5.2.5 Zalesněné plochy

Značnou část území zabírají také lesní plochy. A to 170 hektarů jehličnatých lesů se skladbou ze smrků a borovic. Většina těchto pozemků je v soukromém vlastnictví, některé pak pod Lesy České Republiky. Funkce těchto lesů je především produkční. Lesy jsou v dobrém stavu a jsou pravidelně udržovány.

5.2.6 Zemědělství

Na území hospodaří družstvo ZOD Borovany s 507 hektary orné půdy a 78 hektary trvalých travních porostů. V areálu družstva je ve velkokapacitním kravínu chováno 580 dojných krav a je zde také výkrmna brojlerů pro tzv. pomalu rostoucí farmářská kuřata.

5.2.7 Části obce

Město Borovany kromě svého KÚ spravuje ještě dalších 6 částí obce. Jsou to Hluboká u Borovan, Třebeč, Radostice, Dvorec, Trocnov a Vrcov. Celková výměra spravovaného území je 4233 hektarů a počet obyvatel byl v roce 2018 celkem 4147 občanů.

5.2.8 Území z hlediska požární ochrany

Sbory dobrovolných hasičů jsou založeny ve všech částech obce kromě Dvorce. JPO jsou na území zřízeny celkem 4, přičemž s územní působností pouze JPO III Borovany a s místní působností JPO V Hluboká u Borovan, JPO V Třebeč, JPO V Radostice. Dvorec, Trocnov a Vrcov měly jednotky JPO V do roku 2019, kdy byly zrušeny. Mimo území se v blízkosti Borovan nachází JPO I v Trhových Svinech, JPO III Ledenice, JPO III Jílovice a JPO III Trhové Sviny. Ve městě Borovany se dále nachází zařízení ministerstva vnitra, a to Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR. Toto zařízení nahradilo původní Školící a výcvikové zařízení, resp. Odborné učiliště požární ochrany.

Z hlediska plošného pokrytí vydaného v roce 2017 má město Borovany třídu ohrožení IIB, což znamená, že při vzniku události musí být na místě 1 JPO do 10 minut a další 2 JPO do 15 minut. První jednotkou je dle požárního poplachového plánu z roku 2017 jednotka HZS z požární stanice v Trhových Svinech a dvě další jednotky jsou JSDH Borovany a JSDH Ledenice. U ostatních částí obce se v poplachovém plánu kromě JSDH s místní působností objevují ještě JSDH Jílovice a JSDH Trhové Sviny.

5.2.9 Lokalita hasičské zbrojnice

Objekt požární zbrojnice se nachází v severní části města Borovany v ulici Vodárenská č.p. 472, na stavební parcele č. 283/1 a č.1417. Z jihu a východu je objekt obklopen areálem SOZ HZS ČR, východněji za ním pak areálem zemědělského družstva. Ze severu pak zástavbou bytových a rodinných domů. Ze západu za prostorem před zbrojnicí místní komunikací, kam je také orientován výjezd z garáží. Uvedená komunikace míří severně k obci Růžov, jižně se pak po 50ti metrech napojuje na silnici II/158.

5.3 Charakteristika současné stavby

5.3.1 Garáž

Objekt hasičské zbrojnice lze pomyslně rozdělit na více částí v pořadí, v jakém byly postaveny. Jako první je to budova garáže o vnějších rozměrech 8 x 11,6 m a výšce 5,5 metrů. Střecha je sedlová, zhotovená ze sbíjených příhradových vazníků. Střešní krytina je z asfaltových šindel červené barvy. Barva fasády je bílá se žlutými prvky na čelní straně. Pravý vjezd do garáží má průchozí rozměry 2,75 x 3,35m, levý vjezd pak 3,2 x 3,35m, jelikož byl v roce 1980 rozšířen kvůli rozměrům automobilu. Průchozí výška vrat 3,35 je zároveň světlou výškou uvnitř garáže, jelikož před zakoupením nové CAS v roce 2007 musel být otvor pro výjezd kvůli výšce vozu vybourán až ke stropu. Barva kovových dvoukřídlých vrat je žlutá se světlíky v horní nastavované části. Vnitřní rozměry garáže jsou 7,4 x 10,8 m. V garáži parkují dvě zásahová vozidla JSDH Borovany, dále jsou v zadní části skříně se zásahovými obleky a dílenský stůl. Z garáže je možno vstoupit do skladu věcných prostředků nebo šatny, které se dle půdorysu řadí již do vedlejší části budovy.

5.3.2 Klubovna a zázemí

Budova zázemí, také z roku 1961, je široká 12 m, dlouhá 8,5 m a do výšky 5,1 m. Střecha také sedlová ze sbíjených příhradových vazníků, zapuštěná do střechy garáže. Střešní krytinu tvoří asfaltové šindele červené barvy. Fasáda je bílá barva se žlutými prvky na čelní straně, kde se také nachází hlavní vchod. Ten je realizován plastovými jednokřídlými dveřmi s imitací dřeva. Tři okna, orientovaná na čelní stranu jsou také plastová v bílé barvě. Po vstupu do objektu se ocitneme v malé vstupním vestibulu s výčepním stolem, odkud se doprava dostaneme do šatny, rovně do kuchyňky a vlevo do klubovny. Z tohoto vestibulu se během kulturních akcí realizuje prodej občerstvení skrze dveře do klubovny. V šatně se nacházejí další skříně se zásahovými oděvy, zároveň je zde lednice a během kulturních akcí ještě sudy s nápoji, neboť jinde na ně není místo. Kuchyňka má velmi malé rozměry 1,7 x 2,3 m a za ní se nachází toaleta pro obsluhu a malý příruční sklad podobných rozměrů. Hlavní částí budovy je klubovna, kde jsou po obvodu skříně s historickými a upomínkovými předměty, hromadnými fotografiemi členů a sportovními trofejemi. Dále jsou v místnosti stoly a židle s uspořádáním dle události. Zároveň je zde plátno a projektor. Průchod do sálu je 4 metry dlouhý a 2,5 m vysoký, opatřený plastovou výsuvnou zástěnou. Do této části budovy patří ještě jedna skladovací místnost, která je však přístupná z přístavku.

5.3.3 Kulturní sál

Budova kulturního sálu z roku 1970 má půdorysné rozměry 9,6 x 22 m a výšku 7 m. Střecha je rovněž jako u předešlých částí sedlová realizována sbíjenými příhradovými vazníky. Střešní krytina červená z asfaltových šindel a fasáda bílá se žlutým zdobením. Vstupní dveře plastové dvoukřídlé s imitací dřeva, okna plastová bílé barvy. Za vchodem do budovy se nachází vstupní vestibul se sociálním zařízením a šatnou pro návštěvníky. Uvnitř sálu se nachází rozměrné hlediště, balkón nad vestibulem a vpředu jeviště. Otvor hlediště má rozměr 6 x 3,25 m a jeviště samotné je 6 m široké a 5 m hluboké a vyvýšené proti hledišti o 0,9 m. V hledišti je zřízen otvor, takzvaná mluvičská vana, sloužící pro herce, kteří dabují loutková představení, kterou je při hereckých představeních možno zakrýt dřevěnými fošnami. Za jevištěm je ještě rozměrná dílna pro potřeby loutkářského souboru, jejíž část je od nezjištěné doby zazděna a slouží jako místnost pro bojler.

5.3.4 Archiv a sklad kulis

Z budovy nových garáží a z roku 1974 sbor již využívá pouze malou část, které se stavební úpravy netýkají, navíc je celá tato budova ve vlastnictví státu, takže její vnější popis je bezpředmětný. Důležitá je zde hlavně, ve stejné době postavená, spojovací chodba, která rozšířila půdorys sálu. Ta má bílou fasádu, tři plastová okna a malou stříšku z polovičních příhradových vazníků a plechovou krytinou. V části státní budovy využívané sborem mají loutkáři sklad kulis a loutek, nachází se zde jedna toaleta, sprcha a archiv kronik, fotografií a další dokumentace.

5.3.5 Přístavek

Posledním rozšířením byl skladovací přístavek z roku 1983. Ten byl realizován pouze postavením dvou zdí od rohu garáže ke spojovací chodbě a prodloužením existující střechy budovy zázemí pomocí trámků a latí. Fasáda zdí je bílá a střešní krytina totožná jako u existující střechy. Místnost slouží k uskladnění rozměrnějších věcí jako žebříků, zazimovaných přenosných stříkaček, hledištních stupňů nebo velkých kulis. Ze skladu vedou jedny dvoukřídlé dřevěné dveře na dvůr, které se však nesmí používat, neboť pozemek za nimi patří státu. Ze skladu je přístupný ještě zmíněný menší sklad, který dříve sloužil hereckému divadlu a materiálu na letní tábor, nyní je využíván dětskými kolektivy.

5.4 Místní organizace působící na úseku PO

5.4.1 SDH Borovany a jeho organizace

Sbor dobrovolných hasičů v Borovanech existuje od roku 1895. Zpočátku malý sbor během druhé poloviny 20. století začal vynikat na republikové úrovni ať již úspěšnými stavebními činnostmi, sportovními úspěchy nebo množstvím aktivit a počtem konaných akcí. V současnosti má náš sbor přibližně 170 členů a svoje činnosti dělí stejně jako SHČMS, kterému je náš sbor pobočným spolkem, na několik oblastí. Vedle nezbytné organizační části je to zejména činnost kulturní, práce s mládeží, činnost soutěžní a nakonec i činnost zásahová, které se zvláště věnuje další podkapitola. Organizaci sboru podle stanov zabezpečuje vedení sboru, které v našem případě tvoří starosta a jednatel sboru. Běžné záležitosti rozhoduje a vyřizuje výbor sboru složený z neaktivnějších členů, kteří se scházejí k jednání každé první pondělí v měsíci v klubovně hasičské zbrojnice. Každý rok je pak konána výroční schůze valné hromady, která je nejvyšším orgánem pro rozhodování zásadních otázek, jako je volba vedení sboru, členů výboru nebo změna jeho symbolů. Tato schůze probíhá většinou v kulturním sále hasičské zbrojnice, výjimečně při významných výročí a větším počtu hostů se využívá obecní kulturní dům. Vedle tradičních činností, které budou přiblíženy v následujících odstavcích, bývá SDH často nápomocno městu v různých situacích, kdy je požádán.

5.4.2 Kulturní činnost

Z kulturní činnosti si jako první zaslouží zmínit loutkářský soubor Jiskra, který funguje už od roku 1955 a pravidelně dělá radost nejmenším divákům. Soubor má přibližně 25 členů, ale v případě potřeby vypomáhají i další členové SDH. Téměř každý měsíc uvádí jinou loutkovou pohádku pro děti a představení se těší velkému zájmu. Tato představení jsou také konána v kulturním sále požární zbrojnice, který byl přímo k tomuto účelu vybudován. Vedlejší klubovna pak během představení slouží jako místo pro občerstvení. V roce 2007 k loutkářskému souboru přibylo ještě herecké uskupení Hroší divadlo, které po vzoru ochotníků sehrává komediální dramata. Do roku 2018 Hroší divadlo hrálo v kulturním sále požární zbrojnice, avšak od otevření nového obecního divadelního klubu se přesunulo tam. Díky tomu mohou oba soubory nacvičovat hry současně bez potřeby složitých přestaveb jeviště, neboť pro potřeby loutkového divadla musí mít jeviště v požární zbrojnici odkrytou mluvičskou vanu a postavenou konstrukci pro vodiče. Dalším významným kulturním projektem našeho sboru je akce pro děti s názvem Peklománie, která byla prvně představena v roce 2008. Od té doby každý rok v listopadu a prosinci oživla část

borovanského zámku, později podzámčí, v pekelném duchu a skupiny rodičů s dětmi byly prováděny upravenými prostory, kde jim herci předváděli, jak to v pekle funguje. Tato podívaná se každý rok rozšiřovala jak prostory, tak i počtem herců. Poslední ročníky do roku 2017 se pak na této akci střídalo kolem stovky herců a 2500 diváků za rok. Tento velký úspěch umožnil, aby při plánované rekonstrukci prostor borovanského podzámčí byla pekelná výstava zachována a po roční odmlce se v roce 2018 otevřely prostory zcela nové. Ten rok peklem prošlo neuvěřitelných 4113 diváků a na hereckých pozicích, kterých bylo na jedno představení až 80, se střídalo 140 herců z našeho SDH i mimo něj. Ke kulturním akcím také neodmyslitelně patří každoročně pořádaný hasičský ples.

5.4.3 Práce s mládeží

Práce s mládeží má základ v kolektivech mladých hasičů a je to jedna z nejdůležitějších činností každého sboru. Vedoucími se stávají nejčastěji členové soutěžních družstev mužů a žen. V posledních letech u SDH Borovany pracují dvě až tři družstva mladých hasičů v mladší i starší kategorii, které jsou zapojeny do hry Plamen. Do práce s mládeží se řadí i celoroční činnost dorostu, která u nás zahrnuje již čtvrtý rok závodění družstva chlapců a v roce 2018 se významně zapsalo do historie sboru družstvo dorostenek, které naše město po 9 letech reprezentovalo až na mistrovství České republiky. Dalším důležitým bodem činnosti je pořádání letního dětského tábora, který se každý rok na přelomu července a srpna odehrává u Nakolického rybníka v novohradských horách. Sestava 30 dospělých pracovníků ve stanovém městečku připravuje pro 70 dětí dobrodružný program a zábavné hry.

5.4.4 Sportovní činnost

Poslední položkou z ryze spolkové činnosti je činnost sportovní, která je koníčkem mnoha dospělých členů sboru. Nejdéle fungujícím celkem jsou muži A s věkovým průměrem okolo 30 let, kteří soutěží už více než 11 let a na okresní úrovni dosáhli významných úspěchů. Dále v roce 2014 vzniklo družstvo mladších mužů s průměrným věkem 23 let a o rok později družstvo žen, kde se věk pohybuje okolo 20 let. Z těchto dvou družstev pochází současní vedoucí dětských kolektivů. Sportovní celky SDH Borovany soutěží téměř výhradně v požárním útoku a jsou zapojeny do okresního poháru s názvem Velká cena okresu České Budějovice. Ke sportovní činnosti patří také pořádání hasičských soutěží. Od roku 2018 SDH pořádá závody v požárním útoku zařazené do zmíněného okresního poháru. Náš sbor byl také zakládajícím členem českého poháru v běhu na 100 metrů

s překážkami, kdy zde soutěžili ti nejlepší závodníci v republice. O pořadatelství tohoto závodu jsme však přišli po posledním ročníku v roce 2009, kdy byly stanoveny technické podmínky, které dráha v Borovanech nesplňovala. V roce 2018 však byla rekonstruována a opatřena umělým povrchem, díky čemuž vznikl závazek následující rok soutěž v této disciplíně opět uspořádat.

5.4.5 JSDH Borovany a její organizace

JSDH Borovany je jednotkou kategorie JPO III/1, což znamená, že se jedná o jednotku sboru dobrovolných hasičů obce s územní působností, která zajišťuje výjezd jednoho družstva do 10 minut od vyhlášení poplachu. Naše jednotka je složena z 22 členů, kteří na sebe dohodou o členství v JSDH dobrovolně přebírají povinnost dostavit se v případě vyhlášení poplachu do zbrojnice a zapojit se do záchranných a likvidačních prací dle pokynů OPIS. Vedení jednotky zajišťuje její velitel a jeho zástupce, kteří jsou spolu se třemi dalšími členy zařazeni na funkci velitel družstva. Dále je v jednotce 9 členů školených na funkci strojník. Kurz pro nositele dýchací techniky absolvovala téměř celá jednotka a v menším měřítku pak mají členové školení pro obsluhu motorových pil.

5.4.6 Zásahová činnost

JSDH Borovany zasahuje převážně ve svých místních částech a ve vážných případech i ve větší vzdálenosti. Počet výjezdů v roce se pohybuje kolem 20. Nejčastěji se jedná o technickou pomoc, která zahrnuje odstraňování padlých a nebezpečných stromů, likvidaci obtížného hmyzu nebo čerpání vytopených prostor. Druhým nejčastějším druhem poplachu jsou požáry, ať v budovách nebo v přírodě. Velmi ojediněle se naše jednotka dostává k dopravním nehodám, pro které není dostatečně vybavena, nebo záchraně ohrožených osob a zvířat.

5.4.7 Zásahová technika

Naše jednotka je vybavena dvěma zásahovými vozidly, a to cisternovou automobilovou stříkačkou a dopravním automobilem, jak předepisuje vyhláška č. 247/2001 Sb. K výjezdům nejprve vyjíždí CAS, a pokud to zásah vyžaduje a na poplach reaguje dostatek hasičů, vyjíždí druhé družstvo s vozem DA.

Primárním vozidlem je CAS 15 / 2500 / 200 - M2Z na podvozku MAN TGM 13.240. Toto označení znamená, že se jedná o prvovýjezdovou cisternu s čerpadlem o výkonu 1500 litrů za minutu, s nádrží na vodu o objemu 2500 litrů

a nádrží na pěnidlo o obsahu 200 litrů. Vozidlo se svými 13 tunami spadá do střední hmotnostní třídy, má podvozek pro smíšený provoz a základní rozsah vybavení. Vozidlo bylo dodáno v roce 2007 s nástavbou od firmy SPS-THZ Slatiňany. Vozidlo přepravuje družstvo 1+5 s kompletní dýchací technikou, dále je vybaveno navijákem, osvětlovacím stožárem, elektrocentrálou, elektrickým kalovým čerpadlem, motorovým kalovým čerpadlem, sorbenty, vysavačem/foukačem, řetězovými motorovými pilami, sadou pro likvidaci obtížného hmyzu, záchrannými vestami a dalším vybavením. Celkové rozměry v naloženém stavu včetně navijáku bez zrcátek jsou 7640 mm délka, 2500 mm šířka a 3150 mm výška.

Druhé zásahové vozidlo je DA 15 – L1MS na podvozku Iveco Daily 50C17. Dle označení se jedná o dopravní vozidlo, které veze agregát o výkonu 1500 litrů za minutu. Vozidlo není vybaveno vlastním zdrojem hasiv. Se svými 5 tunami se vozidlo řadí do lehké hmotnostní kategorie, podvozek je určen pro silniční provoz a výbava splňuje rozsah provedení s motorovou stříkačkou. Automobil byl dodán v roce 2010 s vestavbou od firmy Auto Future České Budějovice. Vozidlo je schopno převézt družstvo 1+8 a hlavním agregátem je přenosná motorová stříkačka PMS 15 Tohatsu VC82ASE japonské výroby. Dále je vybaveno 3 kusy dýchací techniky, navijákem, motorovým kalovým čerpadlem, elektrickým kalovým čerpadlem, elektrocentrálou, řetězovou motorovou pilou a dalším vybavením. Celkové rozměry v naloženém stavu včetně navijáku bez zrcátek jsou 7400 mm délka, 1996 mm šířka a 2950 mm výška.

5.5 Odůvodnění úprav

Z předchozích kapitol je zřejmé, že současný objekt je při množství aktivit využíván téměř nepřetržitě a často dochází k situacím, kdy kvůli konání jedné akce není možné konání akce jiné. Zároveň některé využití prostor často není vhodné vzhledem k nebezpečí poškození umístěného vybavení. Dalším problémem jsou příliš malé rozměry některých prostor, zejména garáže a kuchyňky. Navrhovaná dispozice by měla poskytnout část prostoru pouze pro dětské oddíly, dále zřídit prostor pro školení a jednání, kam by se přesunuli trofeje a řády, a současnou klubovnu ponechat pro kulturní události. V garáži je potřeba zvýšit strop a šířku stání pro bezpečné parkování vozidel, které se nyní vejdou pouze s rezervou několika desítek cm. Kuchyňka a zázemí by měly umožňovat lepší přístup do klubovny a snazší fungování během konání kulturních akcí.

5.6 Navrhovaný stav

Novou dispozici lze pomyslně rozdělit na tři celky. Navrhovaná část budovy s garáží je proti současnému stavu rozšířena o 50 procent šířky, její čelo je posunuto o 1,55 metru vpřed na úroveň čela sálu a především je přidáno nové podlaží. Její nové rozměry jsou 13,15 m na délku a 11,8 m na výšku. Navrhovaná část budovy mezi garáží a sálem je také rozšířena vpřed a zvýšena o druhé podlaží. Ta má nové rozměry 10,35 m do dálky a 8,2 m na šířku. Poslední částí a zároveň dominantou celého objektu je čtyřpodlažní věž se čtvercovým půdorysem o straně 3,65 m.

5.6.1 Hlavní vchod a vstupní hala

Hlavní vchod je simulován v přibližně stejném místě jako u současného stavu. Dveře jsou po bocích a nad horní hranou opatřeny světlíky. Hned za nimi se nachází malá vstupní hala, odkud jsou přístupné další části objektu. Po pravé straně jsou dveře vedoucí do garáže, po levé straně vedoucí do společenské místnosti a směrem vpřed můžeme buď po schodech vystoupit do prvního patra, nebo dveřmi do kuchyňky. Světlá výška celého prvního podlaží kromě garáže je 2,8 metru.

5.6.2 Garáž a sklady

U garáže jsou výrazně zvětšeny její vnitřní rozměry, které činí 11,7 m na šířku a 10,5 m do dálky. Světlá výška tohoto podlaží je 4,0 m, tudíž také značný rozdíl proti současným rozměrům, díky kterému se nebudou antény zásahových automobilů dít o strop, a výška stropu umožní manipulaci s prostředky na nástavbě. Pro vjezd jsou ve zdivu dva otvory o rozměrech 3,4 m na šířku a 3,8 m na výšku, do kterých jsou zevnitř garáže vsazena sekční vrata s prostorem pro vytažení u stropu. V zadní části garáže jsou zřízeny dvě místnosti o rozměrech 1,9 x 4,9 m pro skladování dýchací techniky a věcných prostředků a v pravé části ústí šachta se sjezdovou tyčí vedoucí z šatny zásahové jednotky. Skrze sklad věcných prostředků je zřízen průchod do menší místnosti spojující garáž a věž, ve které je také možné skladovat materiál. O místnost dále se již nachází přízemí věže, které by sloužilo k čištění a sušení hadic.

5.6.3 Zázemí pro kulturní akce

Základ zázemí pro kulturní akce je umístěno v prvním podlaží vedle garáží a tvoří ho společenská místnost na místě současné klubovny s nově vzniklými rozměry 9,75 x 4,95 m, která přímo sousedí s kulturním sálem a je zde zachován průchozí otvor 4 x 2,5 m vybaven posouvací zástěnou pro oddělení prostor

v případě potřeby. Uspořádání společenské místnosti je rozloženo s ohledem na to, že místnost by sloužila primárně ke kulturním akcím, tudíž sezení pro hosty a snadné obsluhu. Z místnosti by se přemístily aktuálně vystavované předměty a ponechaly se pouze fotografie sboru, u kterých při společenských akcích nehrozí poškození. Proto je ve východní části místnosti zřízen barový pult, orientovaný pod úhlem 45° jak směrem do místnosti, tak i na průchod do sálu, což usnadní obsluhu do obou směrů. Za barem má obsluha průchod přímo do kuchyňky, která je zřízena přibližně na stejném místě jako u současného stavu a má nyní větší rozměry. Z kuchyňky je přístupný ještě malý příruční sklad pro potraviny a zboží nebo v opačném směru, jak již bylo zmíněno, vstupní hala, kudy se může obsluha mimo hosty dostat na toaletu.

5.6.4 Jednací místnost a kancelář

Pokud se ze vstupní haly odebereme po schodech nahoru do druhého podlaží, dostáváme se na chodbu, odkud je na východní straně přístupná kancelář, na severní straně jednací místnost a na západní vede malé schodiště do podlaží nad garážemi. Světlá výška tohoto podlaží je 2,6 m. Kancelář pro velitele jednotky a vedení sboru je místnost o vnitřních rozměrech 2,65 x 3,05 m vybavená psacím stolem a policemi pro skladování dokumentace. Vhodné by bylo vybavit místnost také počítačem a tiskárnou pro administrativní potřeby obou uskupení. Jednací místnost stojí na půdorysu místnosti společenské a má stejné rozměry. Sloužit by měla ke schůzím, školení a reprezentativním setkáním, podle čehož je také navrženo uspořádání stolů. Do místnosti by se ze současné klubovny přestěhovaly všechny historické a upomínkové předměty, zarámované diplomy a sportovní trofeje. Do této místnosti by se přemístil také projektor a plátno ze současné klubovny, určené právě pro školení nebo jiné promítání. Z klubovny je ještě realizován vstup do druhého podlaží věže.

5.6.5 Klubovna mladých hasičů

Vzhledem ke světlé výšce garáže je podlaží nad ní o 1,2 m výše než druhé podlaží nad kulturním zázemím a pro překonání této výšky musí být zřízeno další menší schodiště. Po jeho vystoupení se dostáváme do chodby spojující všechny místnosti na tomto podlaží, které má světlou výšku 2,6 m, je to klubovna mladých hasičů, šatna zásahové jednotky, umývárna, toalety a úklidová místnosti. Vstup do klubovny mladých hasičů je hned naproti schodišti a samotná místnost má rozměry 7,5 x 6,0 m. Rozložení místnosti je čistě na potřebách dětských kolektivů,

pravděpodobně by se jednalo o několik stolů po obvodu a střed místnosti opatřený kobercem s velkým prostorem pro hry a cvičení.

5.6.6 Šatna

Vedle klubovny mladých hasičů je realizována šatna pro zásahové družstvo, neboť dle vyhlášky musí být prostor pro převlékání v jiné místnosti než v garáži, jako je tomu nyní u velkého množství jednotek. Dalším důvodem je, že v prvním podlaží vedle garáže pro ně již není místo. Šatna má rozměry 7,5 x 4,35 metru a po obvodu je vybavena 25 skříněmi pro umístění zásahových oděvů. Uprostřed místnosti jsou pak umístěny lavice. Pro rychlý přesun do garáže k zásahové technice je v rohu místnosti za ochrannými dveřmi umístěn skluz s nástupním prostorem 0,8 x 1,1 m a sjezdovou tyčí o průměru 0,24 m. V horní i dolní části je skluz chráněn mimo vstup a výstup ze všech tří zbývajících stran zdí, aby neohrozil náhodný vstup ostatních hasičů do těchto prostor.

5.6.7 Umývárna a toalety

Z šatny je také přímo přístupná umývárna pro hrubou očistu, nebo pro očistu ochranných prostředků, kde by byl zároveň umístěn bojler pro ohřev vody. O místnost dále je pak již čistá umývárna se třemi sprchovými kouty a dvěma umyvadly pro hygienu hasičů po zásahu. Místnost může zároveň sloužit i pro hygienu ubytovaných hostů, nebo evakuovaným osobám při zřízení nouzového ubytování. Na opačné straně chodby se nacházejí dámské a pánské toalety, jedna zamykatelná toaleta pro obsluhu baru a úklidová a skladovací místnost.

5.6.8 Věž

Dominantou celé stavby je věž, která zachovává architektonickou tradici požárních zbrojnic a zároveň slouží jako sušák čištěných hadic, jelikož současný stožár sloužící pro tento účel je již v havarijním stavu. Věž má čtyři podlaží, přičemž světlá výška všech podlaží je 2,8 m. Vnitřní rozměry věže jsou 3,05 x 3,05 metru, přičemž na všech nadzemních podlaží je na severní straně věže realizován 0,9 m široký otvor pro natažení hadic chráněný zábradlím proti pádu. Tento otvor tvoří od země prostor vysoký 11,2 metru, tudíž přeložená hadice v délce 20 m se sem i se zařízením na jejich zavěšení a vytažení spolehlivě vejde. V přízemí je pro úkapy při sušení navrženo umístění nerezových výlevků, které se zároveň mohou využít pro praní hadic a očistu věcných prostředků. Věž je přístupná v prvním podlaží z garáže přes skladovací místnost a v druhém podlaží z klubovny. Jednotlivá podlaží se pak dají překonat otvorem o rozměrech 1 x 1 m pomocí žebříků uchycených do zdiva na

jižní straně, a to u překonání mezi 1. a 2. podlažím a mezi 3. a 4. podlažím v jihozápadním rohu a mezi 2. a 3. podlažím v rohu jihovýchodním.

5.6.9 Celkový vzhled a exteriér

Celkový vzhled budovy jsem se snažil navrhovat tak, aby změna nebyla příliš výrazná oproti současnosti. Mou prvotní představou bylo vzít v potaz současné prvky objektu, rozšířit garáž o jedno stání, celý pozorovaný objekt zvýšit o jedno podlaží a v zadní části umístit věž. Prostor před zbrojnicí by v případě rekonstrukce bylo také vhodné upravit. Pro třetí garážové stání je potřeba rozšířit výjezdový prostor, který se opatří nátěrem značící zákaz stání, jako je to realizováno v současnosti. Strom před zbrojnicí již téměř zasahuje do okolního vedení, a tak by bylo vhodné zhodnotit možnost jeho nahrazení nižšími porosty. U přístupových chodníků před sálem a budovou zázemí je navrženo zakulacení hran a jeho realizace např. zámkovou dlažbou. Zaniklý prostor pro lavičku je nahrazen větším prostorem mezi přístupovými chodníky a to jako kruhový výřez do oblasti zeleně, kam se laviček vejde více. Jako poslední je navržen reprezentativní prostor tři stožáry, kde by visela vlajka České republiky, vlajka města Borovany a vlajka SDH Borovany.

5.6.10 Barevné provedení

U barevného provedení jsem využil současný trend u rekonstrukcí a novostaveb hasičských objektů a pro barvu fasády zvolil kombinaci šedé a červené barvy, přičemž garáž je v barvě šedé s vodorovným červeným pruhem na úrovni oken v druhém podlaží a nápisem „HASIČI BORO VANY“ nad sekčními vraty. Ve stejném provedení je navržena i budova sálu, u které nejsou navrhovány stavební úpravy. Část budovy mezi sálem a garáží využívá stejné barvy, avšak v inverzním provedení, tedy celá plocha červenou barvou a šedý pruh v úrovni oken druhého podlaží. Věž je navržena celá v červené barvě bez dalších prvků. Tato dvojbarevná kombinace s pruhem je kromě sálu navržena pouze z jižní a západní strany. Na straně severní je na celkovém šedém provedení sálu navrženo červenou barvou zvýraznění malých prostor fasády mezi sousedícími okny. Ze strany jižní jsou pak budovy pouze jednobarevné dle převládající barvy, tudíž u garáží šedá, u věže a spojovací budovy červená.

5.7 Navrhované materiály a konstrukce

5.7.1 Základy a nosné konstrukce

Navrhovaný objekt bude založen stejně jako stávající, do nezámrzné hloubky. Na nich je položena betonová základová deska o tloušťce 15 cm na štěrkovém podsypu. Obvodové zdivo je navrženo z cihelných bloků typu therm o tloušťce 300 mm s minerální vatou, které se využívají pro nosné i nenosné zdi s velkými požadavky na tepelný odpor a tepelnou akumulaci zdi. Vnitřní nosné zdivo je z cihelných bloků typu therm tloušťky 300 mm. Oba tyto typy bloků jsou zděny maltou pro tenké spáry. Obvodové zdivo je v horní části zajištěno železobetonovým věncem. V objektu jsou navrženy dva nosné železobetonové pilíře. Stropní desky mezi 1. a 2. podlažím a u vyšších podlaží věže jsou také z betonu a mají tloušťku 200 mm. A u věží 150

5.7.2 Střešní konstrukce a krytina

Střešní konstrukce je primárně navržena jako sedlová, stejně jako u stávajícího objektu z dřevěných příhradových vazníků. Přesah na spádových stranách přes nosnou konstrukci je 450 mm. Střešní konstrukce na spojovací budově je na okrajích volně zapuštěna do vedlejších konstrukcí. U věže je navržena střeška stanová s dřevěným jednoduchým krovem se stejným přesahem. Pro střešní krytinu jsou navrženy velkoformátové tvarované plechové šablony skládané přes sebe a připomínající tradiční střešní krytiny.

5.7.3 Vnitřní příčky a podhledy

Vnitřní příčky jsou navrženy z keramických bloků typu therm šířky 115 mm, určených pro omítané zdivo vnitřních příček, zděných maltou na tenké spáry. Stropy ve 2. podlaží budov a 4. podlaží věže jsou navrženy jako sádkartónové podhledy, kdy jsou desky ukotveny ke střešní konstrukci pomocí závěsů a nosných a montážních profilů.

5.7.4 Výplně otvorů

Všechna okna včetně vchodových dveří jsou navrhována v materiálu plast v bílé barvě zasklená izolačním dvojsklem. Ze západní strany jsou použita u společenské a jednací místnosti pod sebou dvě trojdílná okna, do chodby nad vstupními dveřmi jedno dvojdílné okno a v podlaží nad garáží tři trojdílná okna. Levé do chodby a střední a pravé do klubovny mladých hasičů. Ty jsou pak v podlaží nad

garáží na straně jižní, přičemž jedno je do dětské klubovny a druhé do šatny zásahové jednotky. V podlaží garáže jsou umístěna dvě nízká dvoudílná okna, která vpustí dostatek světla a zároveň nepřekáží práci v garáži. Ze strany východní se na obou podlažích budovy s garáží objevují nízká vysoko položená okna, která jsou umístěna symetricky v linii. Prosvětlují v prvním podlaží garáž a ve druhém skluz a umývárny. Na věž jsou použita jednotná dvoudílná okna, která jsou orientována v prvním až třetím podlaží na jižní stranu a v nejvyšším čtvrtém pak na všechny strany.

Vchodové dveře jsou z plastu bílé barvy a jsou s horním a bočními světlíky. Rozměry otvoru pro vstupní dveře jsou 1,52 x 2,3 metru a samotné dveře s průchozími rozměry 0,9 x 1,97 m. Uvnitř objektu jsou dveře navrženy v materiálu dřevo, na většinu místností jednokřídlé s průchozími rozměry 0,8 x 1,97 m, kromě místností které jsou využívány během vyhlášení poplachu, kde je průchozí šířka 0,9. Dvoukřídlé dveře jsou použity pouze ve dvou případech, a to u průchodu do zadní části sálu, aby tudy mohli být nošeny hledištní stupně, jejich průchozí rozměr je 1,35 x 1,97 m, a u přístupu ke skluzu, kde musí být navíc vybaveny bezpečnostním zařízením pro jejich automatické zavření, zde je průchozí rozměr 0,9 x 1,97 m. Všechny dveře jsou kancelářského typu bílé barvy.

Sekční vrata pro vjezd do garáže se skládají ze zateplených plechových dílců, jsou výsuvná ke stropu, v červeném provedení a mají prosvětlovací pásy ve výšce přibližně 2 m. Severní vrata mají navíc integrovány vstupní zamykatelné dveře.

5.7.5 Tepelné izolace a Hydroizolace

U stavby není navrhován kontaktní zateplovací systém, neboť navrhované obvodové zdivo obsahuje v bloku hydrofobizovanou minerální vatu, zajišťující dostatečný tepelný odpor a akumulaci. Základní deska je izolována tvrzeným extrudovaným polystyrenem ve skladbě podlahy 1. NP. Podlahy mezi 1. a 2. podlažím jsou opatřeny kročejovou izolací. Hydroizolace je navržena pomocí asfaltových pásů dle radonového indexu.

5.7.6 Povrchové úpravy

Venkovní fasáda je tvořena strukturovanou omítkou v kombinaci barev šedé a červené. Vnitřní povrchy stěn a stropů tvoří vápenocementová omítka. Ve 2. NP budov a 4. NP věže budou strop tvořit sádkokartónové podhledy.

6. Závěr

Během sestavování literárního přehledu jsem si osvojil práci s legislativními dokumenty a získal ucelený přehled o vývoji zákonů a předpisů na úseku požární ochrany. Ke změnám zde docházelo zejména při legislativních změnách celostátního významu, především při střídání politických režimů a územních reformách. Z toho vyplývalo množství organizačních proměn, které se promítaly v měnícím se poměru podílu mezi dobrovolnou a profesionální požární ochranou a v celkové struktuře hasičských organizací. Dále jsem se zorientoval v historické výrobě požární techniky. Po nastudování těchto okruhů jsem již byl schopen zmapovat přibližný vývoj požárních objektů dobrovolných i profesionálních sborů, zejména období, kdy docházelo k prvotním stavbám a dále k pozdějším úpravám pro přizpůsobení dobovým požadavkům.

Tyto znalosti mi velice pomohly při orientaci v historických kronikách, kde se mnohokrát měnily používané výrazy pro stejné věci. Pouze u dvou významných přístaveb sledovaného objektu existuje projektová dokumentace a i u ní jsem při ručním měření v objektu několikrát narazil na větší odchylku od skutečnosti. Nakonec se mi však po prostudování všech dochovaných materiálů podařilo sestavit ucelenou časovou osu jednotlivých přístaveb a podle okolností, přibližné období drobných stavebních úprav. Ke každému sledovanému období jsem pak vyhotovil elektronický výkres. Další část jsem věnoval současnému dění v objektu, tedy popisu zdejšího spolku a jeho činností a zásahové jednotky a její techniky.

Díky získaným rozměrům jsem již mohl přistoupit k samotnému návrhu. Po zhotovení prvotních výkresů v elektronické podobě jsem si vytvořil 3D model pro lepší představu a srovnání se stavem současným. V textové části jsem pak nejprve popsal všechny nově navrhované místnosti, jejich účel a výhody oproti současnému stavu. Dále celkovou koncepci úprav, návrh nové dispozice a nakonec i stavební materiály a konstrukce. Navrhovaný stav je i se srovnáním znázorněn na několika přiložených výkresech.

Pevně doufám, že literární část mé práce pomůže porozumět vývoji a současnosti hasičských organizací v České republice a jimi využívaných objektů. U praktické části je mým záměrem, aby sloužila jako podklad a usnadnila práci, pokud by skutečně došlo k projektování rekonstrukce.

7. Seznam používaných zkratek

MU	- Mimořádná událost
IZS	- Integrovaný záchranný systém
HZS	- Hasičský záchranný sbor
PČR	- Policie České republiky
ZZS	- Zdravotnická záchranná služba
OPIS	- Operační a informační středisko
PPP	- Požární poplachový plán
SHČMS	- Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska
SDH	- Sbor dobrovolných hasičů
JPO	- Jednotka požární ochrany
JSDH	- Jednotka sboru dobrovolných hasičů
ZPA	- Zásahový požární automobil
CAS	- Cisternová automobilová stříkačka
DA	- Dopravní automobil
KÚ	- Katastrální území

8. Přehled použité literatury a zdrojů

8.1 Zdroje tištěné

CALETKA, Jan. Hasičská kronika okresu České Budějovice. České Budějovice: Okresní sdružení hasičů, 2003. 348 s., ISBN 80-86391-11-6.

CUKR, Jiří. Historie a současnost Sboru dobrovolných hasičů Ledenice (1877-2017). Ledenice: Sbor dobrovolných hasičů, 2017. 52 s.

CHMELÍK, Jan. Hasičské století v Borovanech. Borovany: Městský úřad, 1995. 78s.

JENDŘIŠAK, Josef a Petr SVOBODA. Hasičské automobily v Čechách. Český Těšín: FIJEPO, 2005. 129 s. ISBN 80-902705-4-9.

KADLEC, František. 115 let Floriánovými služebníky. Borovany: Sbor dobrovolných hasičů, 2010. 36 s.

KARDA, Ladislav a Vlastimil LENC. 150 let profesionálních hasičů v Českých Budějovicích. České Budějovice: Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje, 2016. 202 s., ISBN 978-80-260-9541-5.

MENŠÍK, Miroslav. Historie dobrovolných hasičů okresu Havlíčkův Brod. Havlíčkův Brod: Okresní sdružení hasičů, 2001. 149 s.

MOTL, Petr. Hasičská výroba ve Vysokém Mýtě 1899 - 1985. První vydání. Český Těšín: FIJEPO - Jendřišák Josef, 2012. 278 s.

SZASZO, Zoltán. Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. 306 s., ISBN 978-80-86640-60-0.

ŠUMAN-HREBLAY, Marián. Hasičská vozidla: česká a slovenská hasičská technika od roku 1904 do současnosti. Nové, doplněné vydání. Přeložil Petr VALDHANS. Brno: CPress, 2017. 213 s., ISBN 978-80-264-1388-2.

ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. Integrovaný záchranný systém. 2. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. Spektrum. 155 s., ISBN 978-80-7385-007-4.

ZEMAN, Miloš a Otakar J. MIKA. Integrovaný záchranný systém. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická, 2007. 51 s. ISBN 978-80-214-3448-6.

ZÍKA, Rudolf. Vývoj a fungování českých sborů dobrovolných hasičů ve venkovských obcích na jihu Čech v letech 1876-1939. České Budějovice, 2013. 185 s., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Filozofická fakulta. Ústav archivnictví a pomocných věd historických.

ŽŮRKOVÁ, Klára. Statistická ročenka 2018. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2019. 44 s.

8.2 Zdroje internetové

GOTTWALD, Jiří. Historie požární ochrany a hasičstva. Hradečské paměti. [online]. 17.11.2015 [cit. 2019-03-31]. Dostupné z: <https://gotiskovo.webnode.cz/news/historie-pozarni-ochrany-a-hasicstva1/>

POŽÁRY.CZ. Práce na vylepšování viditelnosti vozidel HZS Moravskoslezského kraje započaly už v roce 1995. [online]. 10.1.2014. [cit. 2019-03-31]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/73031-prace-na-vylepsovani-viditelnosti-vozidel-hzs-moravskoslezskeho-kraje-zapocaly-uz-v-roce-1995/>

POŽÁRY.CZ. Ministerstvo vnitra nechává „vyzkoumat“ novou barvu pro hasičské vozy, navržena byla červená OS 3117 a bílá OS 9118. [online]. 4.3.2018. [cit. 2019-03-31]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/183978-ministerstvo-vnitra-nechava-vyzkoumat-novou-barvu-pro-hasicke-vozy-navrzena-byla-cervena-os-3117-a-bila-os-9118/>

PROCHÁZKA, Michal. Základní složky IZS mohou od října 2018 využívat červenomodré majáky, prováděcí předpisy stanovují podmínky montáže. Požáry.cz [online]. 8.10.2018. [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/198056-zakladni-slozky-izs-mohou-od-rijna-2018-vyuzivat-cervenomodre-majaky-provadeci-predpisy-stanovuji-podminky-montaze/>

POŽÁRY.CZ. Červenomodré majáky už mohou hasiči využívat legálně, generální ředitelství HZS ČR pro ně vydalo technické podmínky. [online]. 29.3.2019. [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/208375-cervenomodre-majaky-uz-mohou-hasici-vyuzivat-legalne-generalni-reditelstvi-hzs-cr-pro-ne-vydalo-technicke-podminky/>

8.3 Legislativní dokumenty

Nařízení Jihočeského kraje č. 3/2017, požární poplachový plán Jihočeského kraje.

Usnesení vlády č. 94/1966 o novém uspořádání požární ochrany.

Ústavní zákon č. 100/1960 Sb., ústava Československé socialistické republiky.

Ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci.

Vládní nařízení č. 30/1942 Sb., o věcech požární ochrany.

Vládní nařízení č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů v českých zemích.

Vládní nařízení č. 135/1950 Sb., o organizaci ochrany před požáry a jinými živelnými pohromami.

Vládní nařízení č. 95/1953 Sb., o organizaci státního požárního dozoru a požární ochrany.

Vyhláška č. 106/1959 Ú.I., Vyhláška ministerstva vnitra o organizaci požární ochrany.

Vyhláška č. 247/2001 Sb. Vyhláška Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

Vyhláška č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky.

Zákon č. 135/1867 Z.z., o právě shromažďovacím.

Zákon č. 45/1876 Z.z., řád policie v příčině ohně pro království České.

Zákon č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení.

Zákon č. 62/1950 Sb., o ochraně před požáry a jinými živelnými pohromami.

Zákon č. 35/1953 Sb., o státním požárním dozoru a požární ochraně.

Zákon č. 18/1958 Sb., o požární ochraně.

Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu.

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Zákon č.203/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o požární ochraně.

Zákon č. 237/2000 Sb., kterým se mění zákon o požární ochraně.

Zákon č. 320/2002 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti se zrušením okresních úřadů.

Zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník.

Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

8.4 Ostatní předpisy

ČSN 73 5710 Požární stanice a požární zbrojnice

Pravidla Požárního sportu, platná od 16. února 2018. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2018. 24 s.

Směrnice hry Plamen, platné od 1. září 2016. Praha: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2016. 99 s.

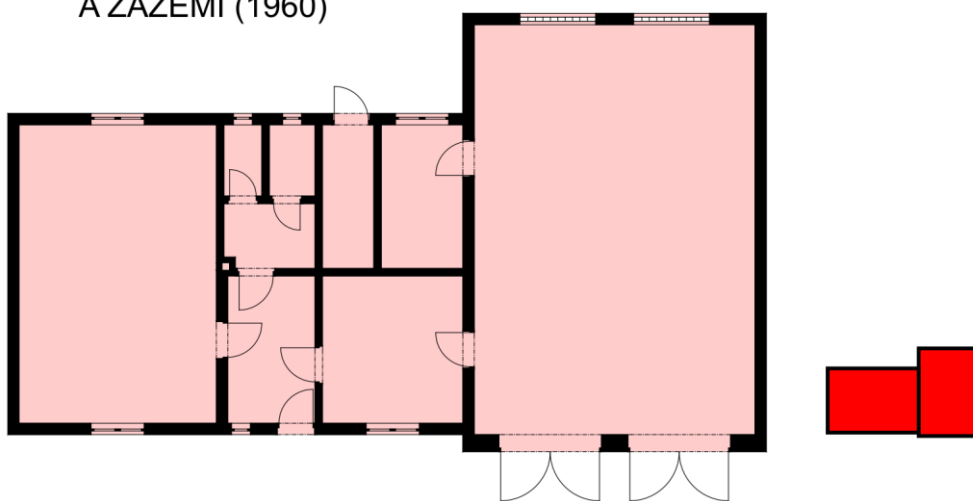
Stanovy Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, platné od 22. dubna 2017. Příbram: Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, 2017. 18 s.

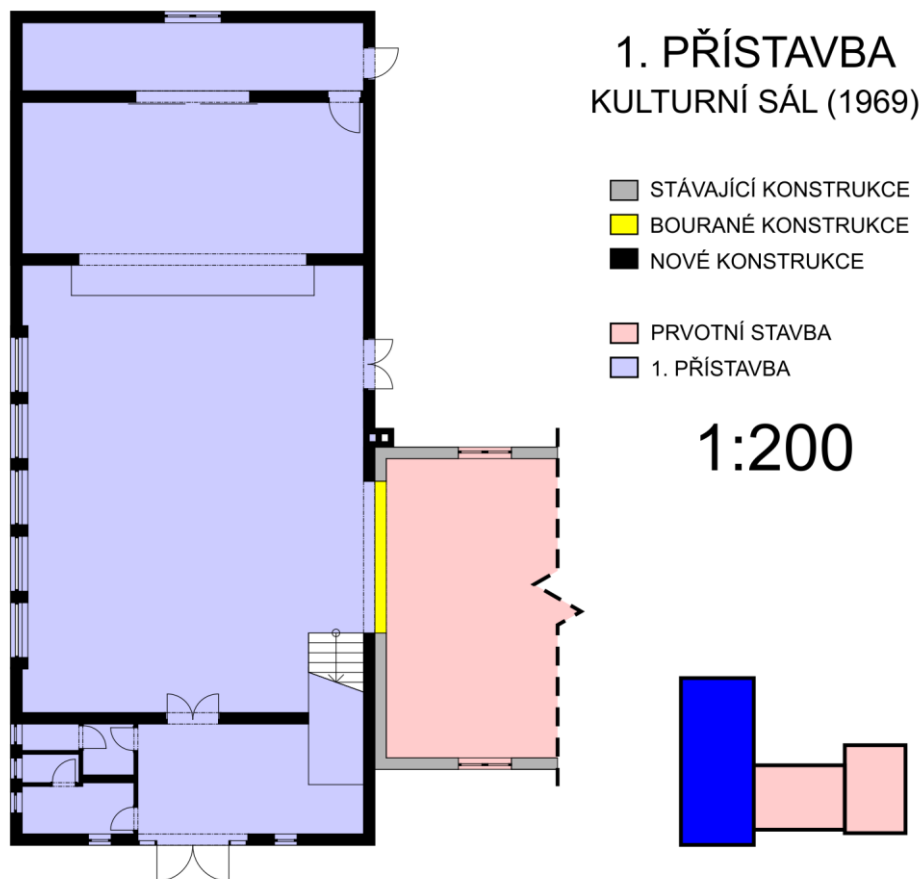
9. Seznam příloh

1. Půdorys prvotní stavba	1:200
2. Půdorys 1. přístavba	1:200
3. Půdorys 2. přístavba	1:200
4. Půdorys stavební úpravy	1:100
5. Půdorys 3. Přístavba	1:200
6. Půdorys stavební úpravy	1:100
7. Půdorys současný stav	1:150
8. Půdorys bourací práce	1:100
9. Půdorys návrh 1.NP	1:100
10. Půdorys návrh 2.NP	1:100
11. Vizualizace JZ pohled stav a návrh	
12. Vizualizace SZ pohled stav a návrh	
13. Vizualizace JV pohled stav a návrh	
14. Vizualizace ptačí perspektiva stav a návrh	
15. Vizualizace západní pohled stav a návrh	
16. Vizualizace jižní pohled stav a návrh	
17. Vizualizace východní pohled stav a návrh	

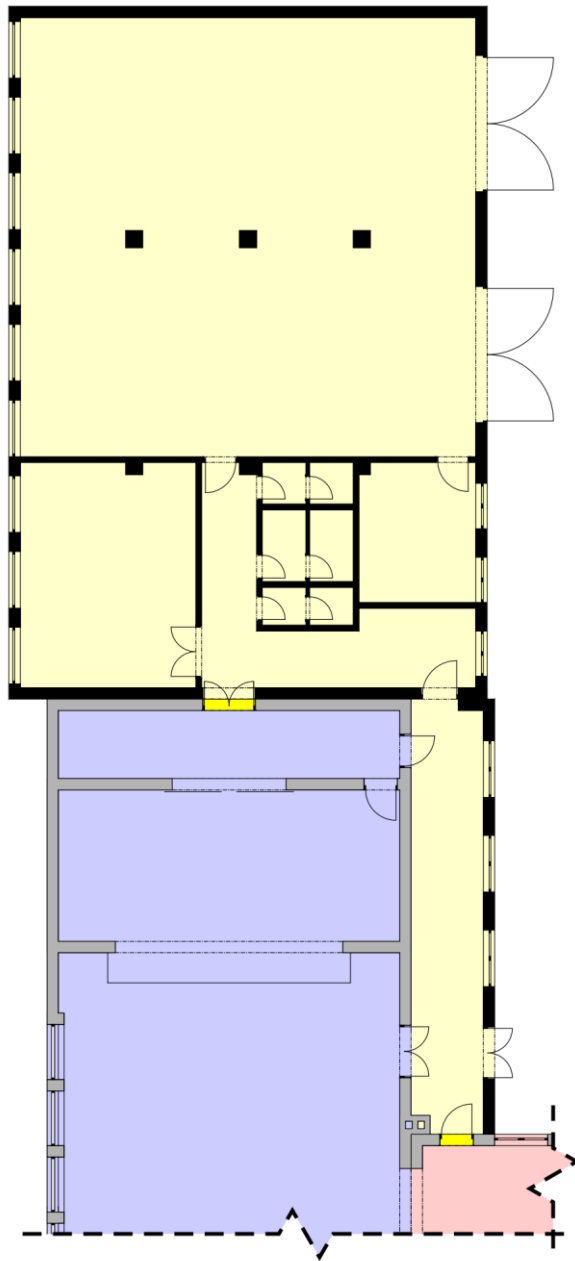
PRVOTNÍ STAVBA
GARÁŽ, KLUBOVNA
A ZÁZEMÍ (1960)

1:200

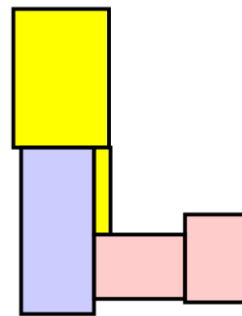

2. PŘÍSTAVBA GARÁŽ, DÍLNA, SKLAD A SOC. ZAŘÍZENÍ (1974)

- STÁVAJÍCÍ KONSTRUKCE
- BOURANÉ KONSTRUKCE
- NOVÉ KONSTRUKCE

- PRVOTNÍ STAVBA
- 1. PŘÍSTAVBA
- 2. PŘÍSTAVBA

1:200

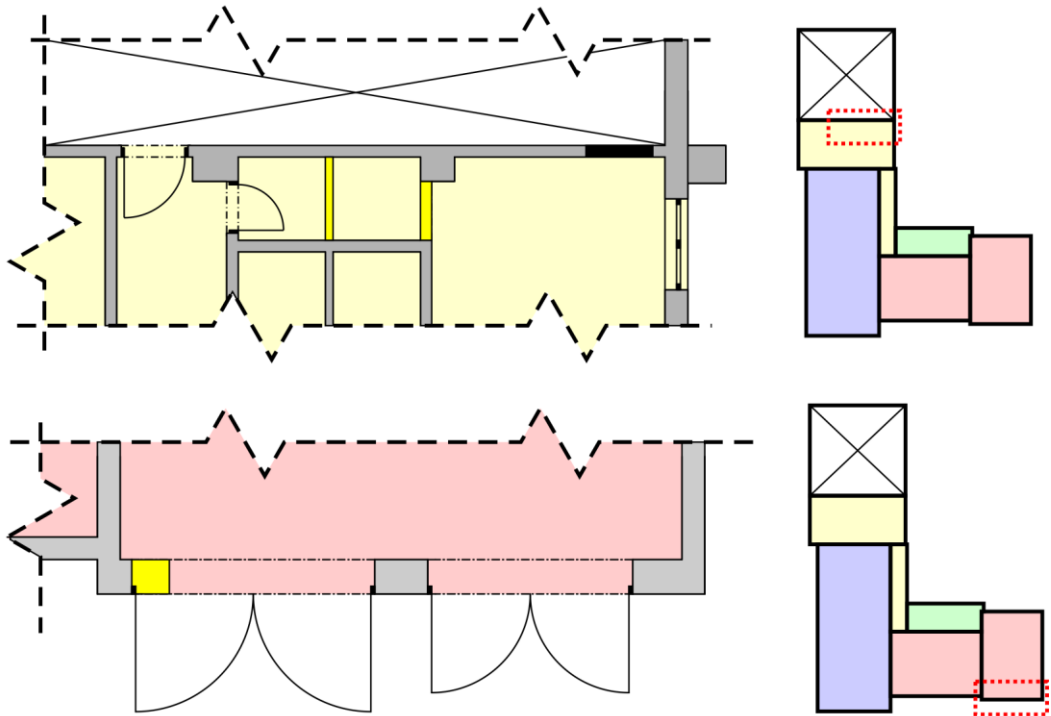

STAVEBNÍ ÚPRAVY

BĚHEM STAVBY
UČILIŠTĚ (1980)

1:100

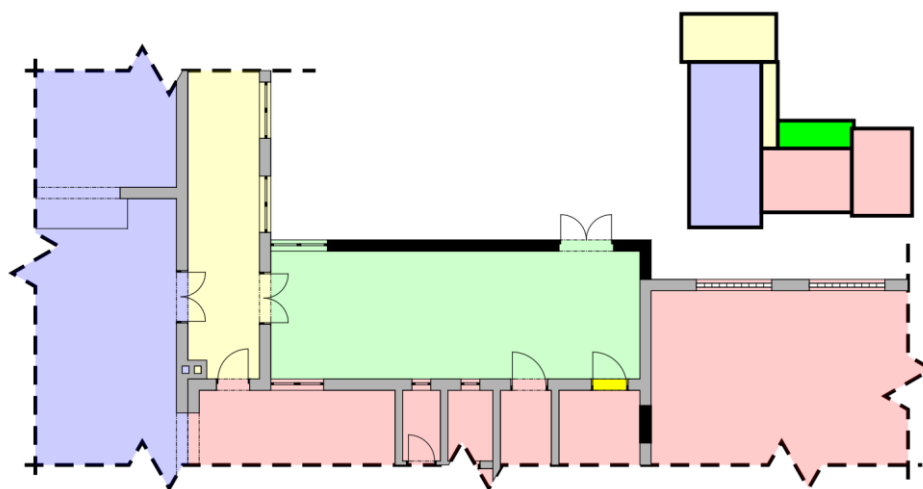
■ STÁVAJÍCÍ KONSTRUKCE	■ PRVOTNÍ STAVBA
■ BOURANÉ KONSTRUKCE	■ 1. PŘÍSTAVBA
■ NOVÉ KONSTRUKCE	■ 2. PŘÍSTAVBA
	⊠ PŘEDANÉ PROSTORY

3. PŘÍSTAVBA SKLAD (1983)

1:200

■ STÁVAJÍCÍ KONSTRUKCE	■ PRVOTNÍ STAVBA
■ BOURANÉ KONSTRUKCE	■ 1. PŘÍSTAVBA
■ NOVÉ KONSTRUKCE	■ 2. PŘÍSTAVBA
	■ 3. PŘÍSTAVBA

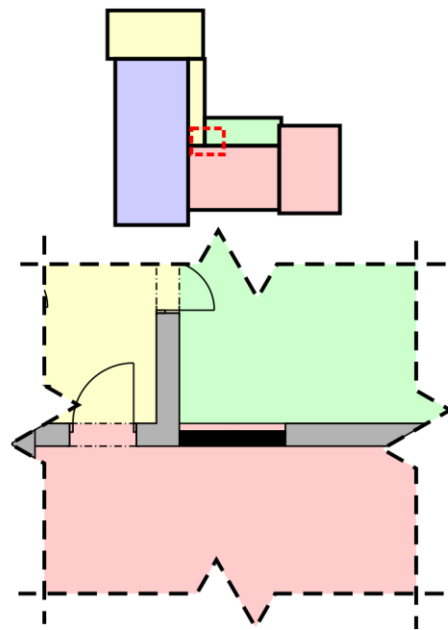
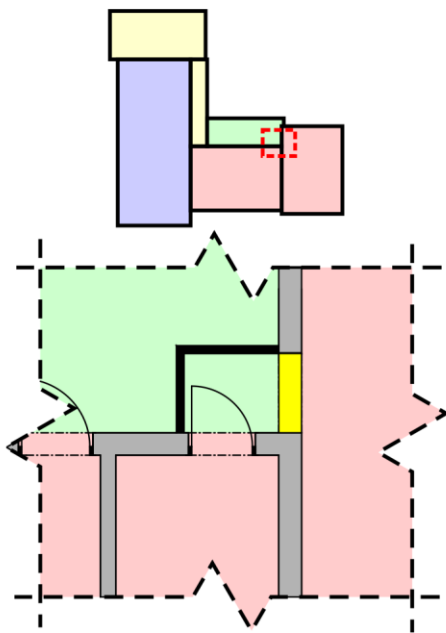
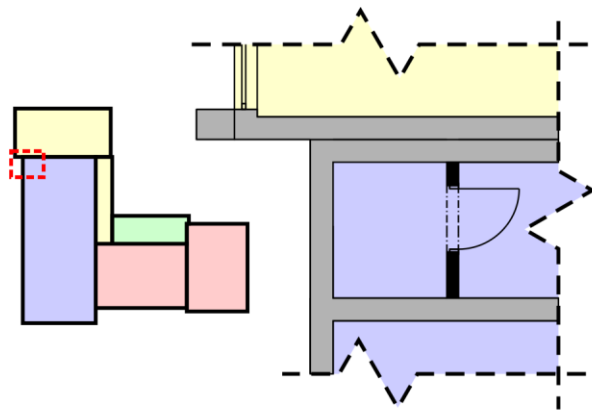

STAVEBNÍ ÚPRAVY

MEZI LETY 1983 A 2019

- STÁVAJÍCÍ KONSTRUKCE
- BOURANÉ KONSTRUKCE
- NOVÉ KONSTRUKCE

- PRVOTNÍ STAVBA
- 1. PŘÍSTAVBA
- 2. PŘÍSTAVBA
- 3. PŘÍSTAVBA

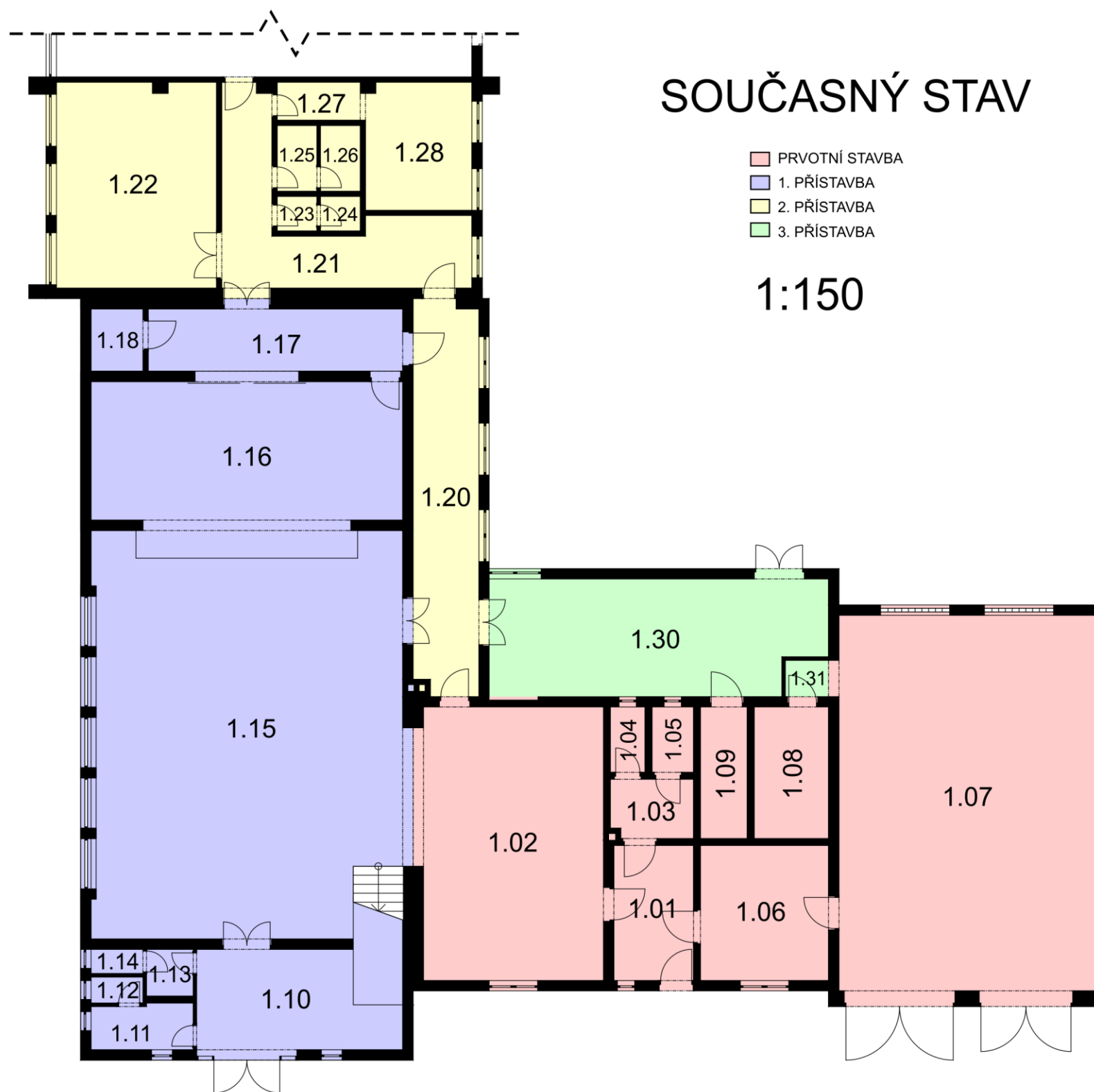
1:100

SOUČASNÝ STAV

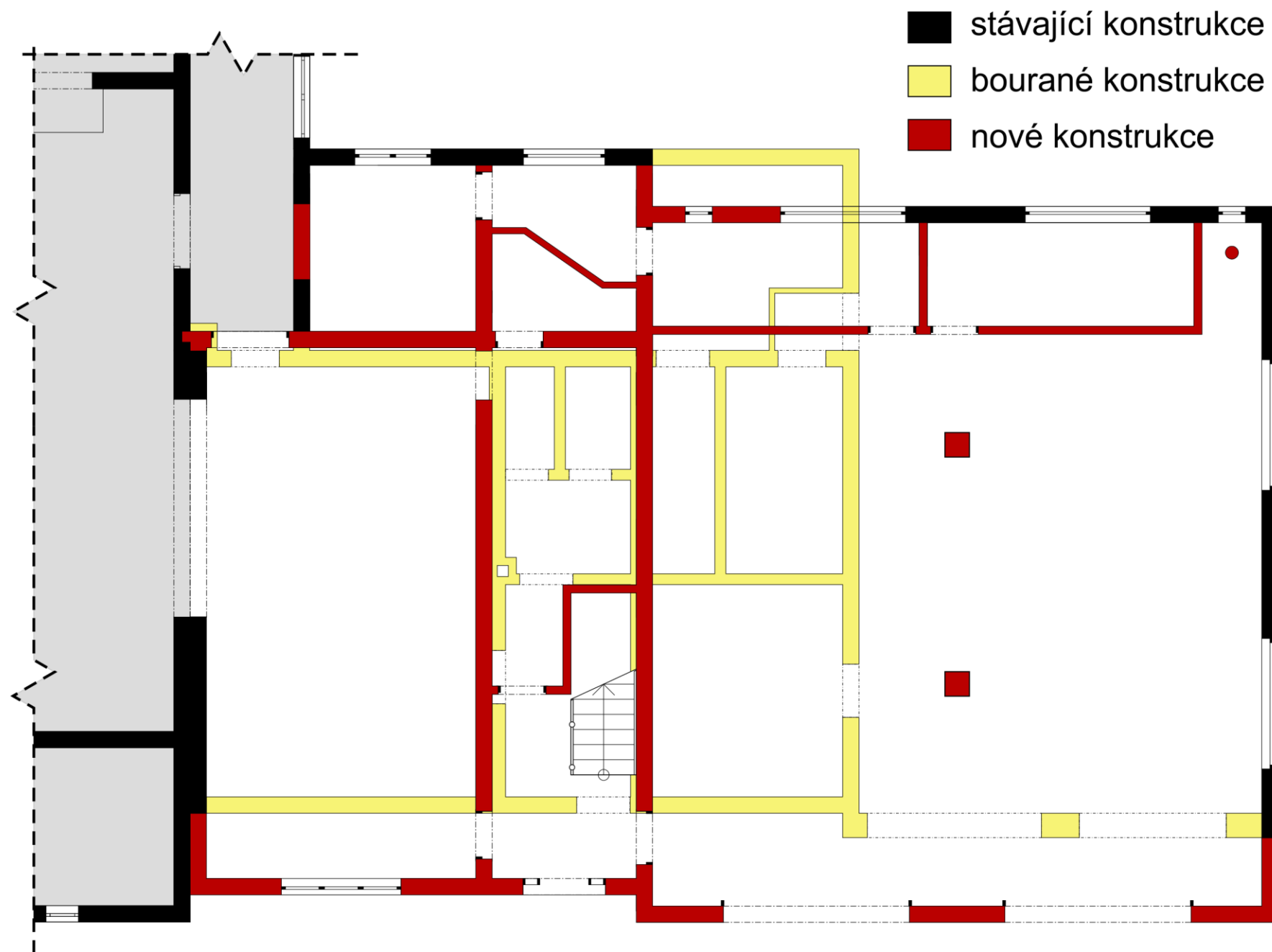
- PRVOTNÍ STAVBA
- 1. PŘÍSTAVBA
- 2. PŘÍSTAVBA
- 3. PŘÍSTAVBA

1:150

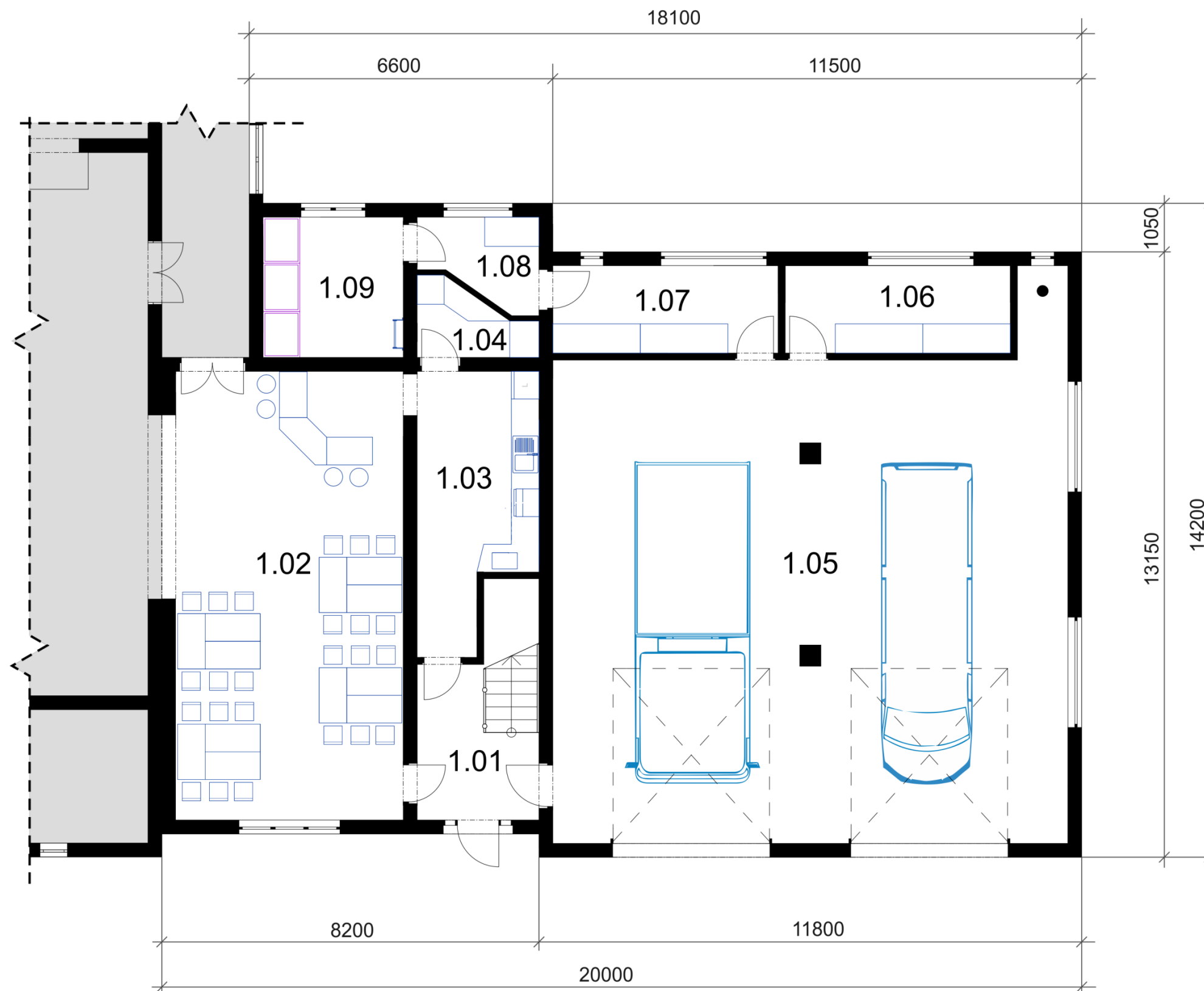

číslo	místnost
1.01	VESTIBUL
1.02	KLUBOVNA
1.03	KUCHYŇKA
1.04	WC OBSLUHA
1.05	PŘÍRUČNÍ SKLAD
1.06	ŠATNA
1.07	GARÁŽ
1.08	SKLAD PROSTŘEDKŮ
1.09	SKLAD
1.10	PŘEDSÁLÍ
1.11	WC MUŽI
1.12	WC
1.13	WC ŽENY
1.14	WC
1.15	SÁL
1.16	JEVIŠTĚ
1.17	DÍLNA DIVADELNÍ
1.18	KOTELNA
1.20	CHODBA
1.21	CHODBA
1.22	SKLAD KULIS
1.23	UMÝVÁRNA
1.24	WC
1.25	UMÝVÁRNA
1.26	SPRCHA
1.27	PRŮCHOD
1.28	ARCHIV
1.30	SKLAD
1.31	PRŮCHOD

PŘEHLED BOURANÝCH A NOVÝCH KONSTRUKCÍ 1.NP 1:100

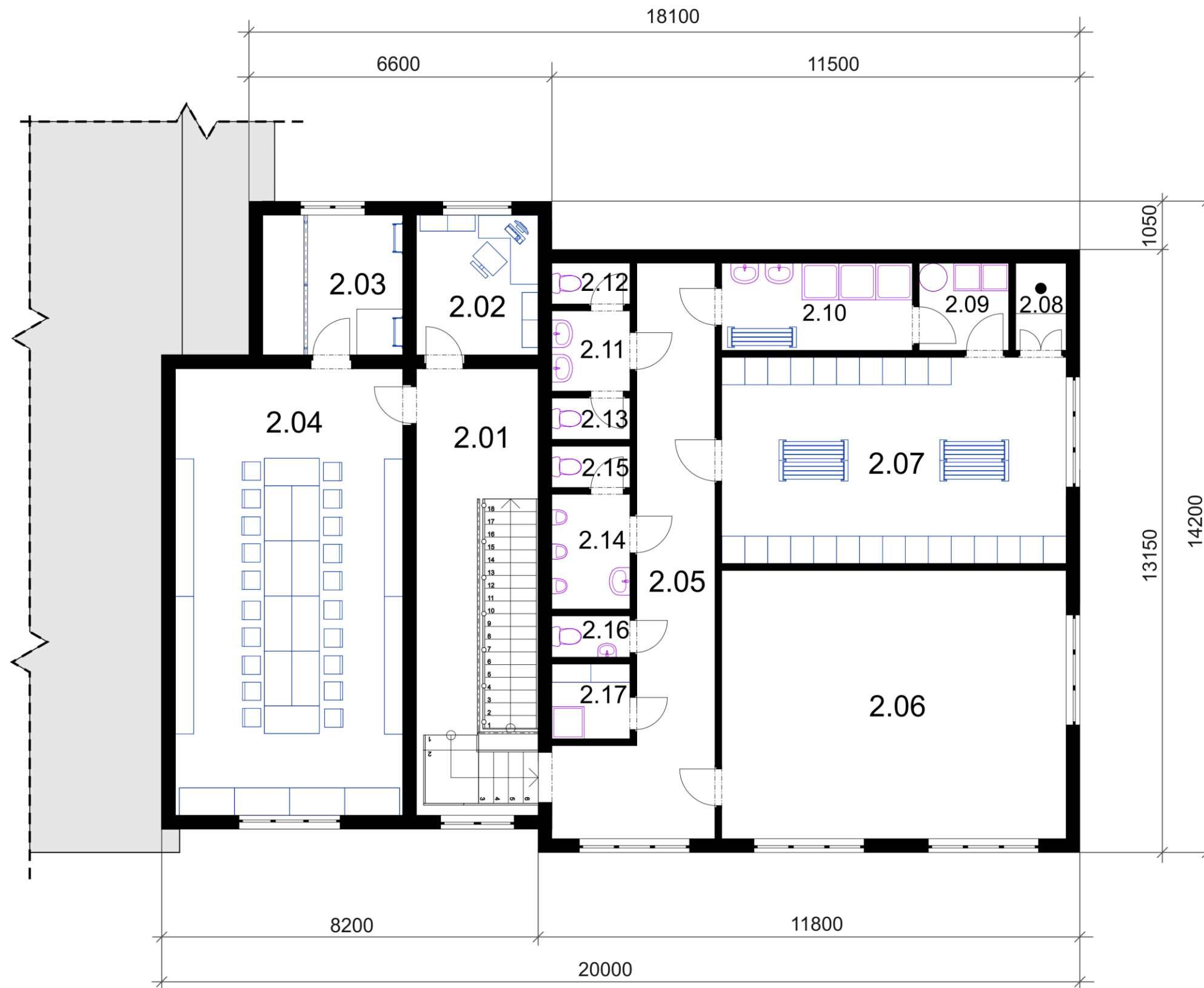
PŮDORYS 1.NP 1:100

tabulka místností

číslo	název místnosti	plocha [m ²]
1.01	VSTUPNÍ HALA	9,01
1.02	SPOLEČENSKÁ MÍSTNOST	48,26
1.03	KUCHYŇKA	13,95
1.04	PŘÍRUČNÍ SKLAD	3,71
1.05	GARÁŽ	120,35
1.06	SKLAD PROSTŘEDKŮ	9,31
1.07	SKLAD PROSTŘEDKŮ	9,31
1.08	SKLAD PROSTŘEDKŮ	4,37
1.09	VĚŽ	9,3

PŮDORYS 2.NP 1:100

tabulka místností

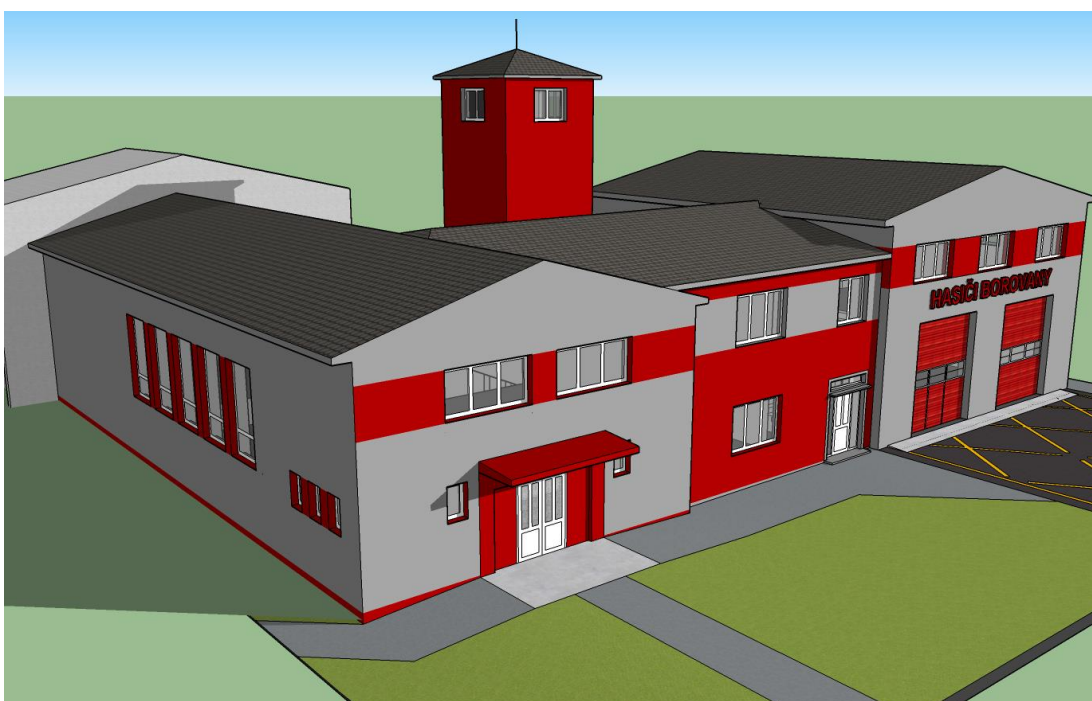
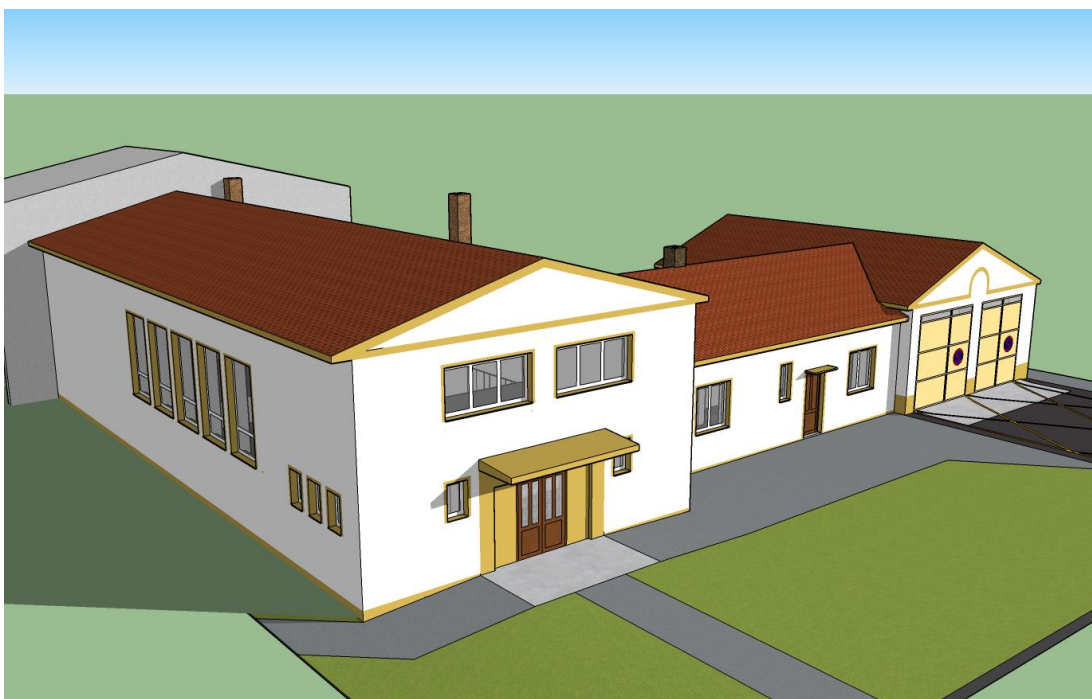
číslo	název místnosti	plocha [m2]
2.01	CHODBA	25,84
2.02	KANCELÁŘ	8,08
2.03	KLUBOVNA JEDNACÍ	48,26
2.04	VĚŽ	9,3
2.05	CHODBA	24,85
2.06	KLUBOVNA MLÁDEŽE	43,88
2.07	ŠATNA	33,75
2.08	SKLUZ	2,09
2.09	HRUBÁ OČISTA	3,71
2.10	KOUPELNA	7,89
2.11	WC ŽENY	2,98
2.12	WC	1,53
2.13	WC	1,53
2.14	WC MUŽI	4,25
2.15	WC	1,53
2.16	WC OBSLUHA	1,53
2.17	ÚKLIDOVÁ MÍSTNOST	2,72

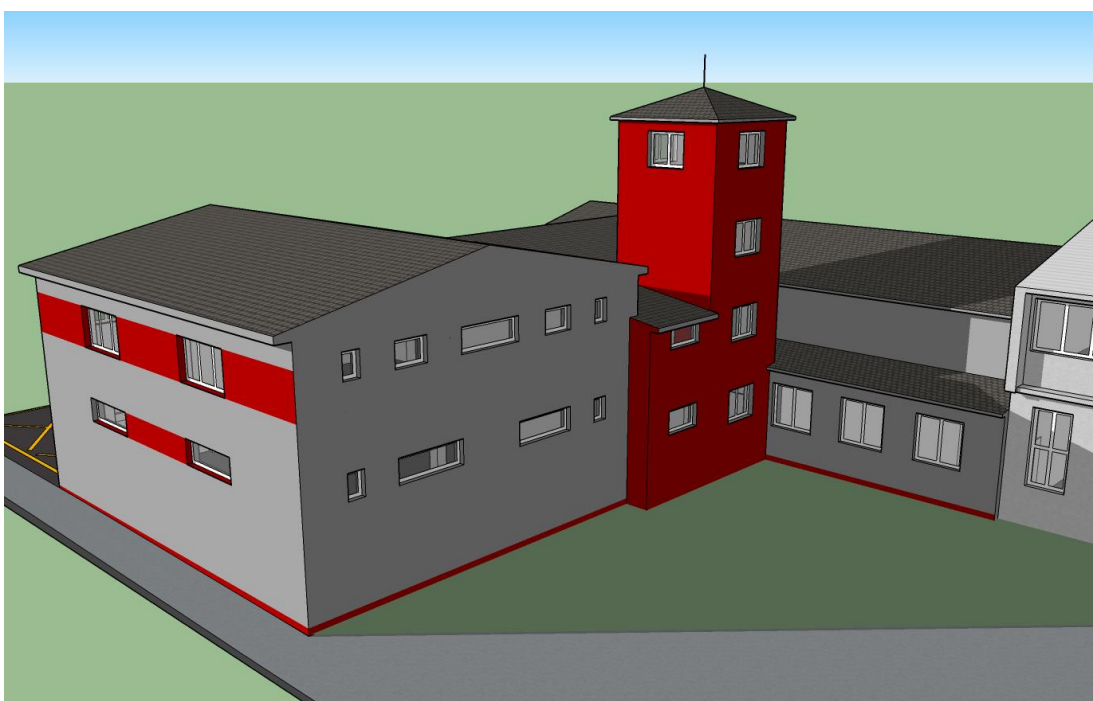
Příloha č. 11 - Vizualizace - JZ pohled stav a návrh

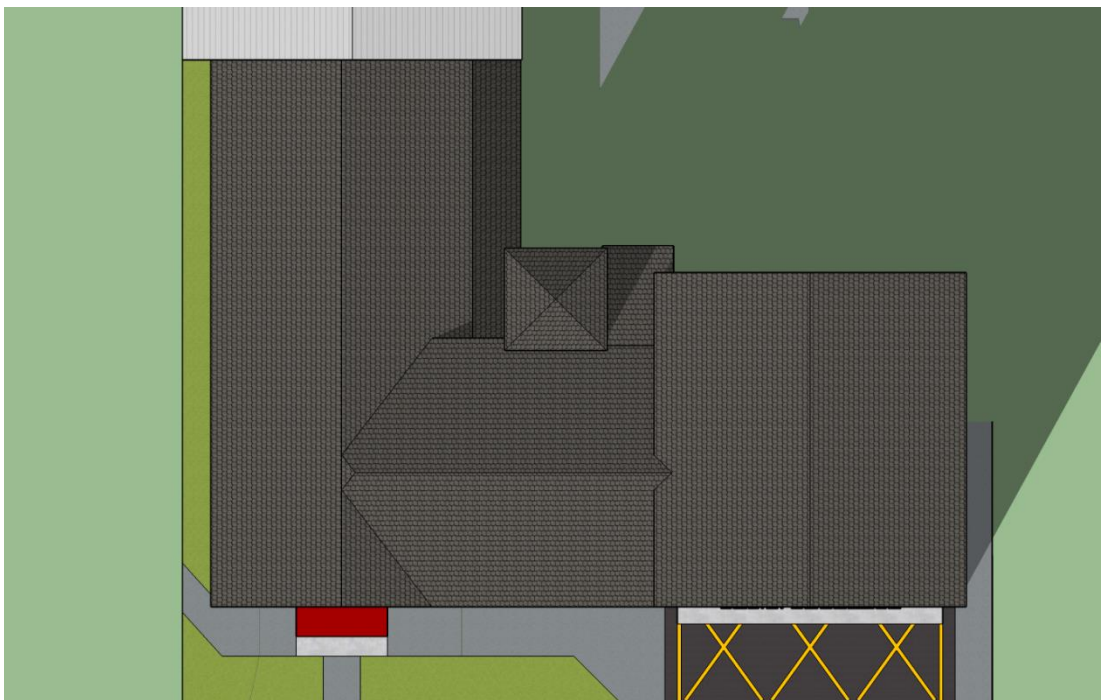
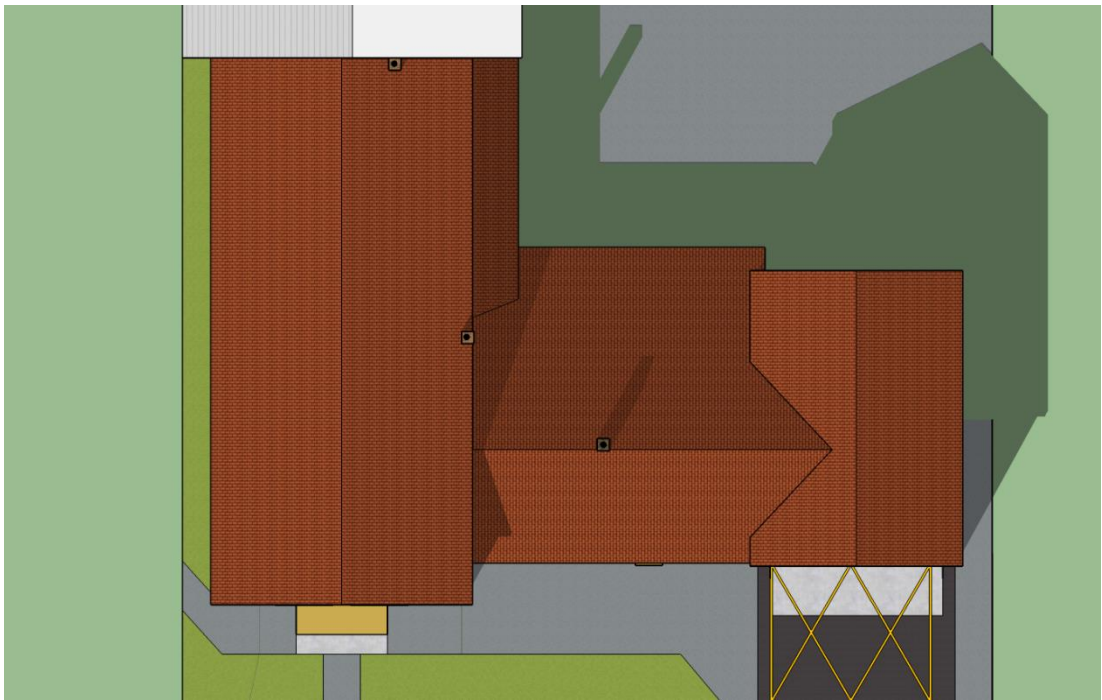
Příloha č. 12 - Vizualizace - SZ pohled stav a návrh

Příloha č. 13 - Vizualizace - JV pohled stav a návrh

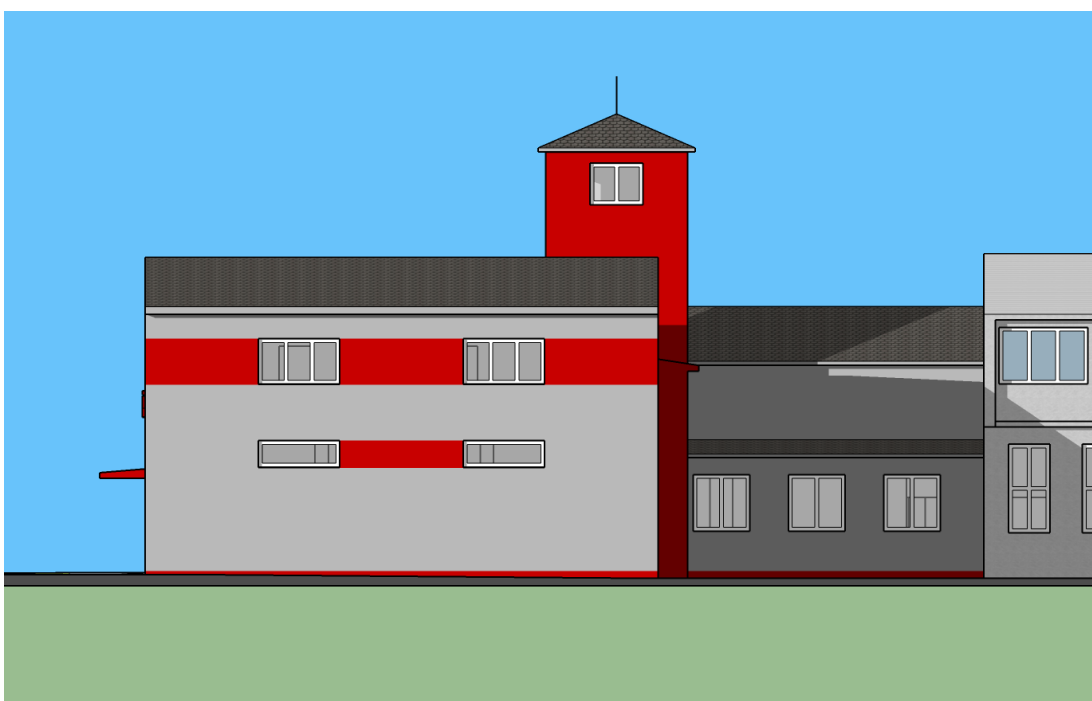
Příloha č. 14 - Vizualizace - ptačí perspektiva stav a návrh

Příloha č. 15 - Vizualizace - západní pohled návrh a návrh

Příloha č. 16 - Vizualizace - jižní pohled stav a návrh

Příloha č. 17 – Vizualizace - východní pohled stav a návrh

